

**ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI**

Fakulta právnická

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**Použití zbraně v rámci nutné obrany jako okolnosti  
vylučující protiprávnost**

Denisa Gregorová

2023

**ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI**

Fakulta právnická

Katedra trestního práva

Studijní program Právo a právní věda

Studijní obor Právo

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**Použití zbraně v rámci nutné obrany jako okolnosti  
vylučující protiprávnost**

Zpracovala: Denisa Gregorová

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Eduard Wipplinger

Plzeň 2023

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2022/2023

# ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Denisa GREGOROVÁ**  
Osobní číslo: **R18M0095P**  
Studijní program: **M6805 Právo a právní věda**  
Studijní obor: **Právo**  
Téma práce: **Použití zbraně v rámci nutné obrany jako okolnosti vylučující protiprávnost**  
Zadávající katedra: **Katedra trestního práva**

## Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. Okolnosti vylučující protiprávnost
  - charakteristika pojmu
  - jednotlivé okolnosti vylučující protiprávnost
3. Nutná obrana
  - charakteristika nutné obrany
  - stručný historický vývoj
4. Jednotlivé podmínky nutné obrany
5. Vybočení z mezí nutné obrany –exces
6. Vymezení pojmu zbraň dle jednotlivých právních předpisů
7. Ústavní zakotvení práva bránit se zbraní
8. Porovnání se zahraniční právní úpravou
9. Vztah nutné obrany k oprávněnému použití zbraně
10. Rozbor konkrétního případu použití zbraně v nutné obraně
11. Použití automatických obranných zařízení
  - vysvětlení pojmu
  - rozbor konkrétního případu
12. Úvahy de lege ferenda
13. Závěr

Rozsah diplomové práce:  
Rozsah grafických prací:  
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

NOVOTNÝ, František, 2017. *Trestní právo hmotné*. 4. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-651-4.  
KUCHTA, Josef, 1999. *Nutná obrana*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 80-210-2198-5.  
Oto Novotný, Marie Vanduchová, Pavel Šámal, *Trestní právo hmotné obecná část*, Praha 2010  
ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník. Komentář*. I. § 1-139. Praha: C. H. Beck, 2009  
NOVOTNÝ, František, 2006. *Právo na sebeobranu*. Praha: LexisNexis CZ. Knihovnička LexisNexis. ISBN 80-869-2010-0.

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Eduard Wiplinger**  
Katedra trestního práva

Datum zadání diplomové práce: **27. března 2022**

Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2023**



**JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.**  
děkan



**Doc. JUDr. František Vavera, Ph.D., LL.M.**  
vedoucí katedry

V Plzni dne 8. srpna 2022



### **Čestné prohlášení**

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Použití zbraně v rámci nutné obrany jako okolnosti vylučující protiprávnost zpracovala samostatně. Veškeré prameny a zdroje informací, které jsem použila k sepsání této práce, byly citovány v poznámkách pod čarou a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Plzeň, březen 2023

.....

Denisa Gregorová

## **Poděkování**

Touto cestou bych ráda poděkovala vedoucímu mé diplomové práce JUDr. Eduardu Wipplingerovi za to, že mi umožnil zvolit si individuální téma diplomové práce a pomoc, kterou mi při jejím zpracování poskytl. Zároveň děkuji kpt. Mgr. Michaele Noskové za poskytnutí odborné konzultace.

Rovněž bych chtěla vyjádřit poděkování mé rodině, která mi byla oporou po celou dobu studia.

## Obsah

Úvod .....	1
1 Okolnosti vylučující protiprávnost .....	3
1.1 Protiprávnost .....	3
1.2 Obecně k okolnostem vylučujícím protiprávnost .....	4
1.3 Krajní nouze .....	5
1.4 Svolení poškozeného .....	8
1.5 Přípustné riziko .....	9
1.6 Oprávněné použití zbraně .....	11
1.6.1 Oprávněné použití zbraně ve vztahu k nutné obraně .....	12
2 Nutná obrana .....	14
2.1 Historický vývoj nutné obrany .....	15
2.1.1 Kodifikace nutné obrany na našem území .....	16
2.2 Podmínky nutné obrany .....	20
2.2.1 Podmínky vzniku práva na nutnou obranu .....	21
2.2.2 Podmínky obranného jednání .....	30
2.2.3 Přiměřenost nutné obrany .....	31
2.3 Vybočení z mezí nutné obrany .....	33
2.3.1 Exces extenzivní .....	34
2.3.2 Exces intenzivní .....	34
3 Zbraň .....	35
3.1 Zbraň dle jednotlivých právních předpisů .....	37
3.2 Držení a nošení zbraně .....	39
4 Východiska použití zbraně v rámci nutné obrany .....	41
4.1 Rozbor konkrétního případu – střelba v obci Vochoň .....	45
4.1.1 Popis skutkových okolností .....	46
4.1.2 Posouzení podmínek nutné obrany .....	46
4.2 Ústavní zakotvení práva bránit život za použití zbraně .....	50
5 Exkurs - automatická obranná zařízení .....	53
6 Úvahy de lege ferenda .....	58
6.1 Nutná obrana dle § 29 tr. zákoníku .....	58
6.2 Podmínky pro držení a nošení zbraně občany .....	60
Závěr .....	65

Resumé .....	67
Seznam použitých zdrojů .....	68
Přílohy .....	74

## Úvod

V situacích, kdy není stát schopen ochránit občany před protiprávními útoky, je občanům umožněna vlastní obrana svépomocí a to právě prostřednictvím institutu nutné obrany. Aby v tomto ohledu však nedocházelo ke zneužívání tohoto institutu například ve smyslu odplaty nebo zcela zjevné nepřiměřenosti, musí stát toto jednání občanů korigovat skrze zákonnou úpravu.

Nutná obrana je dle mého názoru velice důležitým a potřebným institutem trestního práva a i s ohledem na vývoj společnosti je problematika nutné obrany stále aktuálním tématem, na které je třeba reagovat. Ačkoliv je tento institut právem občanů, kteří jej mohou využít na obranu svých chráněných zájmů, domnívám se, že v dnešní době není širokou veřejností dostatečně pochopen. Myslím si, že povědomí o existenci nutné obrany má takřka každý, avšak jen minimum lidí tomuto institutu rozumí natolik, aby mohli určit podmínky, ve kterých jej lze realizovat. Jedním z impulsů pro zaměření mé práce právě na téma použití zbraně v rámci nutné obrany pro mě byl případ „střelby v obci Vochovo“, který se stal v nedávné době v mém blízkém okolí a do značné míry tak ovlivnil můj pohled na institut nutné obrany. V tomto ohledu mě překvapilo, kolik jedinců z mého okolí nemá o nutné obraně skoro žádnou představu a o to více nedokáží určit, zda a v jaké míře je při tomto jednání možné užít zbraň.

V dnešní době i z důvodu špatné informovanosti veřejnosti o této problematice může společnost nabýt dojmu, že nutná obrana je přípustná jen za tzv. rovnosti zbraní a v případě užití zbraně by se jedinec vystavil trestnímu stíhání. Občané se tedy v této souvislosti mohou nutné obrany obávat, než aby ji považovali za své právo k účinné ochraně svých zájmů. Situace, kdy bude potřeba užít nutnou obranu, se však může dotknout každého z nás a z toho důvodu považuji za přínosné, aby společnost o tomto tématu měla správnou představu i s ohledem na to, že použití zbraně v takovéto situaci není zakázané, ale naopak žádoucí. Ostatně v posledních letech si stále více lidí začíná pořizovat zbraň právě za účelem ochrany života, zdraví a majetku.

Cílem mé diplomové práce je zejména přiblížit problematiku samotné nutné obrany a zároveň vymezit terminologii právní úpravy zbraní z pohledu trestního

práva. V práci se snažím o zhodnocení použití zbraně v rámci nutné obrany z pohledu právní teorie, kdy následně budou tato východiska aplikována na případy z praxe, zejména tedy rozbořem konkrétního případu za použití bohaté judikatury, která se k této problematice váže.

Práce je systematicky rozčleněna do šesti kapitol. První úvodní kapitola se zaměřuje na přiblížení samotných okolností vylučujících protiprávnost, přičemž jsou zde stručně nastíněny jednotlivé tyto okolnosti. V rámci druhé kapitoly se již zabývám samotnou nutnou obranou. Prvně je popsán stručný historický vývoj tohoto institutu se zaměřením na české země a jednotlivé kodifikace, které byly pro tento institut výchozí. Dále jsou v této části rozebrány jednotlivé podmínky nutné obrany a nakonec se věnuji problematice vybočení z mezí nutné obrany. Třetí kapitola práce je věnována terminologii pojmu zbraně a členění zbraní z pohledu právní teorie. Za těžiště mé práce považuji kapitolu čtvrtou, která pojednává o problematice použití zbraně v rámci nutné obrany, přičemž jsou zde rozebrány výhody užití zbraně a některá omezení z toho plynoucí. V souvislosti s použitím zbraně v rámci nutné obrany považuji za důležitou zejména roli soudů, které interpretují a aplikují ustanovení o nutné obraně v konkrétních případech. Většina skutečností je tedy doplněna právě prostřednictvím judikатурních případů. Východiska použití zbraně jsou následně rozebrána v kontextu konkrétního případu z praxe. Za tímto účelem jsem si od policejního orgánu dle zákona č. 106/1999 Sb., zákon o svobodném přístupu k informacím, vyžádala konkrétní dokumenty, ze kterých jsem poté čerpala a které jsou uvedeny v rámci příloh mé práce. Dále se v této kapitole věnuji problematice spojené s nedávno zakotveným právem bránit život svůj či život jiného člověka i se zbraní na ústavní úrovni, které je mnohými pojmáno velmi kontroverzně. V neposlední řadě se v rámci páté kapitoly budu zabývat problematikou instalace a použití automatických obranných zařízení.

V závěru práce se budu snažit uceleně zhodnotit současnou zákonnou úpravu institutu nutné obrany a držení střelných zbraní dle zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), přičemž cílem bude uvést určitá východiska ve smyslu formulace návrhů de lege ferenda.

# 1 Okolnosti vylučující protiprávnost

## 1.1 Protiprávnost

Abychom se mohli dále zabývat samotnými okolnostmi vylučujícími protiprávnost, je v první řadě nutné vymezit stěžejní pojem protiprávnosti. Dle § 13 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále jen jako „tr. zákoník“) se trestným činem rozumí protiprávní čin, který zákon označuje za trestný, a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně. Protiprávnost tedy řadíme ke znakům trestného činu, když k tomu, abychom mohli konkrétní jednání označit za trestný čin, musí dojít ke splnění dvou podmínek, kterými jsou v první řadě protiprávnost daného činu a dále splnění jednotlivých znaků, které jsou uvedeny v zákoně. Mezi tyto formální znaky trestného činu řadíme typové znaky trestného činu neboli znaky, které jsou uvedené u dané skutkové podstaty (znaky charakterizující objekt, objektivní stránku, subjekt a subjektivní stránku) a obecné znaky shodné pro všechny trestné činy (stanovený věk a přičetnost<sup>1</sup>). Protiprávnost činu je někdy také vyjádřena přímo v některých skutkových podstatách trestných činů, a to zpravidla slovy jako „v rozporu s právními předpisy“, „bez povolení“, „neoprávněně“ aj.<sup>2</sup>

Protiprávností rozumíme rozpor s právní normou v rámci celého právního řádu. Trestným činem tedy může být jen takové jednání, které je právním řádem zakázané a nedovolené. V případě, kdy z celého právního řádu vyplývá, že je určité jednání dovolené či nedovolené, může být trestní protiprávnost poté odůvodněna jen ustanovením zákona.<sup>3</sup> V tomto ohledu tedy nemůže nastat situace, kdy by konkrétní jednání bylo v rámci jednoho právního odvětví považováno za dovolené a v druhém za nedovolené. Toto vymezení protiprávnosti považujeme za vymezení ve smyslu formálním, tedy jako tzv. protinoremnost. Pojem protiprávnosti můžeme dále vymezit jako protiprávnost materiální, kterou se rozumí, že jednání má být pro společnost škodlivé natolik, aby na něj bylo možno reagovat prostřednictvím prostředků trestního práva. Můžeme tedy říci, že materiální protiprávnost tj. nebezpečnost činu pro společnost je důvodem protiprávnosti formální, avšak existence nebezpečnosti činu pro společnost je obecně nezávislá na právní úpravě.

---

<sup>1</sup> U mladistvých pachatelů k těmto znakům řadíme také rozumovou a mravní vyspělost.

<sup>2</sup> JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*, s. 135

<sup>3</sup> SOLNAŘ, Vladimír, Jaroslav FENYK a Dagmar CÍSAŘOVÁ. *Základy trestní odpovědnosti: systém českého trestního práva*, s. 126

Každé jednání, které je nebezpečné pro společnost, nelze vždy bez dalšího prohlásit za trestný čin. Na druhou stranu protiprávní činy jsou vždy v určité míře nebezpečné pro společnost, ačkoliv ne vždy v té míře, aby se jednalo o činy trestné.<sup>45</sup>

## 1.2 Obecně k okolnostem vylučujícím protiprávnost

Okolnostmi vylučujícími protiprávnost rozumíme takové skutečnosti, které způsobují, že čin není trestným činem, ačkoliv jinak naplňují všechny znaky trestného činu. Jedná se tak o určité výjimky z jinak nedovoleného jednání. Jestliže je dána některá z okolností vylučujících protiprávnost, od počátku tak nejde o trestný čin. Důležité je v tomto ohledu však odlišit případy zániku trestní odpovědnosti<sup>6</sup>, kdy byl trestný čin spáchán, a až poté nastala určitá skutečnost, jež způsobila, že takový čin přestal být trestným.<sup>7</sup>

Za hlavní účel trestního práva považujeme zejména ochranu nejdůležitějších zájmů jednotlivců a společnosti proti trestným činům. Tento cíl je naplňován především tím, že trestní právo hmotné vymezení protiprávní činy, které jsou označeny za trestné. Dochází tedy k vymezení typových znaků skutkových podstat takovýchto protiprávních činů, přičemž se jedná o jednání, která jsou natolik nebezpečná pro společnost, že nelze uplatnit odpovědnost dle jiného právního předpisu. S jednáním naplňujícím znaky takto vymezených činů je poté spojen i trestněprávní postih v podobě uložení trestní sankce. Nebezpečnost činu pro společnost neboli společenská škodlivost jakožto protiprávnost materiální je pak sociálně-právním důvodem trestnosti činu.<sup>8</sup>

V zájmu samotné společnosti je však i vymezení těch případů, kdy skutková podstata trestného činu formálně naplněna je, ale tento čin je učiněn za zvláštních okolností, v jejichž důsledku není společensky škodlivý. Může tedy nastat situace, kdy takovýto čin, který by jinak byl označen za trestný, bude z pohledu společnosti užitečný a prospěšný. V takovýchto případech se o trestný čin od počátku nejedná,

---

<sup>4</sup> SOLNAR, Vladimír, Jaroslav FENYK a Dagmar CÍSAŘOVÁ. *Základy trestní odpovědnosti: systém českého trestního práva*, s. 126

<sup>5</sup> JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*, s. 134

<sup>6</sup> Např. účinná lítost, promlčení aj.

<sup>7</sup> JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*, s. 266

<sup>8</sup> ŠÁMAL, Pavel, Oto NOVOTNÝ, Tomáš GRIVNA, Jiří HERCZEG, Marie VANDUCHOVÁ a Rudolf VOKOUN. *Trestní právo hmotné*, s. 209



a to právě z důvodu chybějícího znaku protiprávnosti. V této souvislosti hovoříme o tzv. okolnostech vylučujících protiprávnost.<sup>9</sup>

Z historického hlediska byl pojem okolnosti vylučující protiprávnost do českého právního řádu včleněn až roku 2009 prostřednictvím tr. zákoníku (účinný od 1. 1. 2010), kdy do té doby se jednalo o pojem čistě teoretický. Okolnosti vylučující protiprávnost jsou vymezeny v hlavě III. obecné části tr. zákoníku a řadíme mezi ně krajní nouzi (§ 28 tr. zákoníku), nutnou obranu (§ 29 tr. zákoníku), svolení poškozeného (§ 30 tr. zákoníku), přípustné riziko (§ 31 tr. zákoníku) a oprávněné použití zbraně (§ 32 tr. zákoníku). V tomto ohledu se však nejedná o uzavřený výčet důvodů vylučujících protiprávnost, ale jen o typové případy. Jak již bylo zmíněno v předešlé podkapitole, právní řád chápeme jako jednotný celek, a právě proto nelze uvažovat o tom, že protiprávnost bude vyvozována jen z tr. zákoníku, nýbrž musí být vyvozena i z jiných právních norem v rámci jiných právních odvětví, ať na ně tr. zákoník odkazuje či nikoliv. Právě z tohoto důvodu řadíme k okolnostem vylučujícím protiprávnost také případy, které nejsou výslovně uvedeny v tr. zákoníku, ale jsou dovozovány prostřednictvím právní praxe. Tyto instituty jsou poté souhrnně označovány jako výkon práva a plnění povinnosti.<sup>10</sup>

Mezi další specifické případy, kdy dochází k vyloučení trestní odpovědnosti, můžeme také zařadit ty, které jsou upraveny ve zvláštní části tr. zákoníku. Typicky se jedná o ust. § 363 upravující použití agenta u některých trestných činů, jehož cílem je odhalit pachatele trestné činnosti spáchané ve prospěch organizované skupiny. Dále je to také ust. § 383 odst. 3, které upravuje beztrestnost advokáta při neoznámení trestného činu, o němž se dozví během výkonu advokacie.<sup>11</sup>

### 1.3 Krajní nouze

Krajní nouze je v tr. zákoníku upravena v ust. § 28, které tento institut vymezuje následovně: „*Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem. Nejde o krajní*

---

<sup>9</sup> ŠÁMAL, Pavel, Oto NOVOTNÝ, Tomáš GRIVNA, Jiří HERCZEG, Marie VANDUCHOVÁ a Rudolf VOKOUN. *Trestní právo hmotné*, s. 209

<sup>10</sup> ŠÁMAL, Pavel, Oto NOVOTNÝ, Tomáš GRIVNA, Jiří HERCZEG, Marie VANDUCHOVÁ a Rudolf VOKOUN. *Trestní právo hmotné*, s. 211

<sup>11</sup> Tamtéž.

*nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet.“<sup>12</sup>*

Prostřednictvím krajní nouze je občanům umožněno chránit své oprávněné zájmy v rámci svépomoci, protože v daném okamžiku není možné, aby ochranu těmto zájmům poskytla státní moc. Jedná se o takové zájmy, které jsou chráněny tr. zákoníkem (např. zdraví, život, svoboda, lidská důstojnost, majetek). Podstatou krajní nouze je střet těchto právem chráněných zájmů, přičemž ohrožený zájem je v konkrétní situaci možné chránit jen tak, že dojde k porušení zájmu jiného.<sup>13</sup>

Ze zákonné definice tohoto institutu lze dovodit několik podmínek, které musí být splněny kumulativně, aby se mohlo jednat o jednání v krajní nouzi. Těmito podmínkami jsou:

- odvrácení nebezpečí přímo hrozícího zájmu chráněnému tr. zákoníkem,
- nebezpečí nelze za daných okolností odvrátit jinak (subsidiarita),
- způsobený následek nesmí být zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil (proporcionalita),
- ten, komu nebezpečí hrozí, není povinen jej snášet.

V souvislosti s první podmínkou, je nejprve nutné vysvětlit pojem nebezpečí. Takovýmto nebezpečím je tedy stav, jenž hrozí poruchou některému zájmu chráněnému tr. zákoníkem, kdy původ nebezpečí může být různorodý. Zdrojem nebezpečí mohou být přírodní síly (požár způsobený bleskem, povodeň, vichřice), zvíře (nejedná-li se o zvíře poštvané člověkem), ale také jednání člověka (požár založený žhářem). Nebezpečí, které hrozí zájmu chráněnému tr. zákoníkem musí být skutečné a musí hrozit přímo, bezprostředně. O krajní nouzi se tak nejedná, jestliže nebezpečí již pominulo, nebo bude hrozit teprve v budoucnu. V souvislosti s lidským jednáním se však nemůže jednat o tzv. útok, který je odvrácen při jednání v nutné obraně. O krajní nouzi se oproti tomu však bude jednat v případě, kdy je při odvrácení útoku způsobena újma jiné osobě než útočnickovi.<sup>14</sup> Jeden z hlavních rozdílů mezi nutnou obranou a krajní nouzí tedy spatřujeme

---

<sup>12</sup> § 28 tr. zákoníku

<sup>13</sup> NOVOTNÝ, František. *Trestní právo hmotné*, s. 144

<sup>14</sup> ŠÁMAL, Pavel, Oto NOVOTNÝ, Tomáš GRÍVNA, Jiří HERCZEG, Marie VANDUCHOVÁ a Rudolf VOKOUN. *Trestní právo hmotné*, s. 212

především ve skutečnosti, že během jednání v krajní nouzi dochází k odvracení nebezpečí, které může být vyvoláno útokem člověka i jiným způsobem, kdežto při nutné obraně odvracíme konkrétně jen útok člověka.<sup>15</sup>

Co se týká druhé podmínky, v případě krajní nouze je nutné, aby nebezpečí nebylo možno za daných okolností odvrátit jinak. Touto podmínkou rozumíme požadavek subsidiarity. Pokud by v dané chvíli bylo možné se hrozícímu nebezpečí vyhnout, nejedná se dále o jednání v krajní nouzi. V tomto požadavku se institut krajní nouze zásadně liší od nutné obrany, pro kterou požadavek subsidiarity není podstatný. Podmínky krajní nouze jsou v tomto ohledu přísnější než podmínky u jednání v nutné obraně, a to i z důvodu toho, že při jednání v krajní nouzi se jedná o odvracení nebezpečí, které se nejčastěji dotýká zájmů třetích osob. Je tak nanejvýš žádoucí, aby bylo toto nebezpečí předně odvráceno bez ohrožení jejich zájmů.

Další podmínkou, která musí být při jednání v krajní nouzi splněna, je skutečnost, že následek způsobený při odvracení nebezpečí v krajní nouzi, nesmí být zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který by hrozil. Takto je v tr. zákoníku vyjádřen princip proporcionality, kdy tuto podmínku je třeba vykládat s přihlédnutím k okolnostem v každém konkrétním případě. Důležité je však zmínit, že pokud bude při záchraně jednoho zájmu obětován zájem rovnocenný, o krajní nouzi se jednat nebude. Stanovení pořadí jednotlivých chráněných zájmů není zcela jednoznačné a je třeba brát zřetel i na intenzitu jejich ohrožení.<sup>16</sup> Zde spatřujeme další odlišnost od nutné obrany, kdy u nutné obrany nedochází k porovnání následků, ale je na místě hodnocení způsobu útoku a obrany. Při jednání v krajní nouzi se tedy projevuje především zásada „ze dvou zel vybrat menší“ a při nutné obraně typicky uplatníme zásadu „riziko má nést útočník“.<sup>17</sup>

K jednání v krajní nouzi není oprávněn pouze ten, jehož zájmy jsou ohroženy, ale v zásadě každý, tedy i ten, jehož zájmy ohroženy nejsou. V takovém případě se jedná o tzv. pomoc v nouzi. Není však možné, aby v krajní nouzi jednal ten, jenž má povinnost nebezpečí snášet. V tomto ohledu se typicky jedná o osoby, které mají při výkonu svého povolání zvláštní povinnost snášet určitý druh nebezpečí a aktivně mu čelit (hasič při hašení požáru nebo policista při zákroku

---

<sup>15</sup> NOVOTNÝ, František. *Trestní právo hmotné*, s. 154

<sup>16</sup> JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*, s. 271

<sup>17</sup> NOVOTNÝ, František. *Trestní právo hmotné*, s. 155

proti agresorovi). Není však na místě chápat tuto povinnost příliš striktně, kdy např. od lékaře, který není náležitě vybaven ochrannými prostředky, není možno spravedlivě požadovat učinění zákroku k ochraně života pacienta s vysoce nakažlivou nemocí, jež by měla pro lékaře fatální následky a riskoval by tak svůj život.<sup>18</sup> Jelínek v této souvislosti uvádí, že řešením by bylo omezení této povinnosti snášet nebezpečí jen na případy tzv. omluvitelné krajní nouze, a to po vzoru zahraničních úprav, především německé či polské.<sup>19</sup>

#### 1.4 Svolení poškozeného

Úpravu institutu svolení poškozeného nalezneme v ust. § 30 tr. zákoníku. Dle tohoto ustanovení je protiprávnost činu vyloučena, pokud jsou splněny následující podmínky:

- svolení musí dát oprávněná osoba,
- jedná se o svolení vážné, dobrovolné, určité, srozumitelné a nevyvolané lstí,
- svolení je dáno osobou, která je schopna učinit závazný projev,
- osoba dala toto svolení před činem, nebo současně s ním.<sup>20</sup>

Svolení může pocházet jak od osoby fyzické, tak od osoby právnické, přičemž toto svolení v sobě musí zahrnovat nejen souhlas s jednáním, ale i s jeho výsledkem.<sup>21</sup> Důležitá je i schopnost osoby dle své duševní zralosti a svého okamžitého stavu pochopit význam a dosah svého svolení. V této souvislosti je tak irelevantní svolení od osoby choromyslné, opilé, nebo dětí.<sup>22</sup>

V návaznosti na poslední z podmínek se uvádí, že v některých případech je možný i souhlas dodatečný, a to když pachatel může v době činu souhlas poškozeného vzhledem k okolnostem případu a svým poměrům důvodně předpokládat. Co se týká způsobu udělení svolení, může být výslovné, ale i konkludentní.

---

<sup>18</sup> ŠÁMAL, Pavel, Oto NOVOTNÝ, Tomáš GRIVNA, Jiří HERCZEG, Marie VANDUCHOVÁ a Rudolf VOKOUN. *Trestní právo hmotné*, s. 214

<sup>19</sup> JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*, s. 269

<sup>20</sup> NOVOTNÝ, František. *Trestní právo hmotné*, s. 156

<sup>21</sup> ŠÁMAL, Pavel, Oto NOVOTNÝ, Tomáš GRIVNA, Jiří HERCZEG, Marie VANDUCHOVÁ a Rudolf VOKOUN. *Trestní právo hmotné*, s. 229

<sup>22</sup> SOLNAR, Vladimír, Jaroslav FENYK a Dagmar CÍSAŘOVÁ. *Základy trestní odpovědnosti: systém českého trestního práva*, s. 162

S výše uvedenými podmínkami musí být zároveň splněna i skutečnost, že se jedná o zájmy jednotlivce, o kterých může on sám rozhodovat. Není možné, aby bylo svolení dáno ohledně zájmů, které se dotýkají celé společnosti (např. trestné činy proti životnímu prostředí). Svolení dále nemůže být uděleno k ublížení na zdraví nebo usmrcení, avšak s výjimkou případů svolení k lékařskému zákroku, který je v době činu v souladu s právním řádem a poznatky lékařské vědy a praxe.<sup>23</sup>

Za sporné je v souvislosti se způsobilostí osoby dát svolení považováno užití zásad o přičetnosti či zásad občanského práva, ačkoliv se nejedná o právní jednání ve smyslu občanského práva. Dle některých autorů je však možné užít i pouhé přirozené způsobilosti ke svolení.<sup>24</sup> Další spornou otázkou se v tomto směru jeví také udělení svolení v zastoupení, kdy Kratochvíl zastává názor, že zastoupení v tomto případě možné není<sup>25</sup>, ačkoliv z pohledu Gřivny zastoupení vyloučit zcela nelze a záleží na konkrétní situaci a charakteru zájmu, který má být jednáním zasažen.<sup>26</sup> Polský autor W. Świda k tomuto dále uvádí, že je možné připustit zákonného zástupce nebo zmocněnce, jestliže se jedná o majetkové zájmy.<sup>27</sup>

## 1.5 Přípustné riziko

Dalším z institutů, které spadají do okolností vylučujících protiprávnost, je přípustné riziko, jehož úpravu nalezneme v ust. § 31 tr. zákoníku. Před rokem 2009, kdy došlo k zákonnému zakotvení tohoto institutu, jej nauka i praxe dovozovala jako okolnost vylučující protiprávnost související s nevyhnutelnou nebezpečností některých ze společensky vysoce ceněných činností. K užití přípustného rizika dochází především při zavádění nové techniky, při zkoušení nových výrobků a odvracení nebezpečí, které vzniklo ve výrobě a při výzkumu. Obecně lze říci, že bez určité míry rizika není možné poznat dosud nepoznané a dosáhnout tak vědeckotechnického pokroku.<sup>28</sup>

---

<sup>23</sup> JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*, s. 282

<sup>24</sup> SOLNAŘ, Vladimír, Jaroslav FENYK a Dagmar CÍSAŘOVÁ. *Základy trestní odpovědnosti: systém českého trestního práva*, s. 162

<sup>25</sup> KRATOCHVÍL, Vladimír. *Trestní právo hmotné: obecná část*, s. 455

<sup>26</sup> GŘIVNA, Tomáš. § 30 [Svolení poškozeného]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*, s. 422

<sup>27</sup> SOLNAŘ, Vladimír, Jaroslav FENYK a Dagmar CÍSAŘOVÁ. *Základy trestní odpovědnosti: systém českého trestního práva*, s. 162

<sup>28</sup> JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*, s. 284

Doslovné znění úpravy tohoto institutu dle § 30 odst. 1 tr. zákoníku je následující: „*Trestný čin nespáchá, kdo v souladu s dosaženým stavem poznání a informacemi, které měl v době svého rozhodování o dalším postupu, vykonává v rámci svého zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce společensky prospěšnou činnost, kterou ohrozí nebo poruší zájem chráněný trestním zákonem, nelze-li společensky prospěšného výsledku dosáhnout jinak.*“.<sup>29</sup>

Užití přípustného rizika je však omezeno, když dle § 30 odst. 2 tr. zákoníku: „*Nejde o přípustné riziko, jestliže taková činnost ohrozí život nebo zdraví člověka, aniž by jím byl dán k ní v souladu s jiným právním předpisem souhlas, nebo výsledek, k němuž směřuje, zcela zřejmě neodpovídá míře rizika, anebo provádění této činnosti zřejmě odporuje požadavkům jiného právního předpisu, veřejnému zájmu, zásadám lidskosti nebo se přičí dobrým mravům.*“.<sup>30</sup>

Definice institutu přípustného rizika nám dovoluje užít jej v různých oborech lidské činnosti, které jsou spojeny s prováděním důležitých rozhodnutí. Typicky se může jednat např. o riziko ve výrobě a výzkumu, riziko lékařské, riziko hospodářské nebo riziko obchodní.<sup>31</sup>

Abychom mohli mluvit o přípustném riziku jako o okolnosti vylučující protiprávnost, je také potřeba splnění několika podmínek. Za prvé se musí jednat o společensky prospěšnou činnost. V tomto ohledu však nestačí, aby se jednalo o prospěch jednotlivce či skupinu jednotlivců. Učiněné rizikové jednání musí být v souladu s dosaženým stavem poznání a informacemi, které jsou zde v okamžiku rozhodování o dalším postupu a musí dojít k důkladnému zvážení celé situace. Dále musí platit, že společensky prospěšného cíle nelze dosáhnout jinak (princip subsidiarity) a míra pravděpodobnosti případných nežádoucích následků musí být podstatně menší než pravděpodobnost očekávaného výsledku. Konečně také nesmí dojít k ohrožení života nebo zdraví člověka bez potřebného souhlasu této osoby v souladu s jiným právním předpisem a tato činnost nesmí odporovat požadavkům jiného právního předpisu, veřejnému zájmu nebo dobrým mravům. Pojem dobré mravy, jakožto neurčitý právní pojem, musí být v této souvislosti vykládán

---

<sup>29</sup> § 30 odst. 1 tr. zákoníku

<sup>30</sup> § 30 odst. 2 tr. zákoníku

<sup>31</sup> JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*, s. 285

s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem daného případu.<sup>32</sup> Další podmínkou je také, aby rozhodnutí o činnosti spojené s rizikem učinila osoba k tomuto oprávněná. Takovéto oprávnění pro ni vyplývá z jejího zaměstnání, postavení, povolání či funkce. Je tedy nutné zdůraznit, že o přípustném riziku nelze hovořit v souvislosti s tzv. amatérskými experimenty.<sup>33</sup>

## 1.6 Oprávněné použití zbraně

V případě použití zbraně k tomu oprávněnými osobami hovoříme o další z okolností vylučujících protiprávnost, kterou je oprávněné použití zbraně. Zákonnou úpravu nalezneme v ustanovení § 32 tr. zákoníku, které nám říká, že: „*Trestný čin nespáchá, kdo použije zbraně v mezích stanovených jiným právním předpisem.*“<sup>34</sup> Prostřednictvím tohoto institutu je určitému okruhu osob, které jsou k tomuto oprávněny na základě zvláštního zákona, umožněno nosit a používat zbraň způsobem, k němuž je určena. Tímto okruhem osob rozumíme především zvláštní kategorie státních zaměstnanců, kteří jsou povinni k hájení zájmů státu a práv fyzických i právnických osob.<sup>35</sup> Zvláštních zákonů opravňujících k použití zbraně je v právním řádu celá řada. Jedná se zejména o následující:

- zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky (§ 42);
- zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (§ 56);
- zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii (§ 20);
- zákon č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii (§ 46);
- zákon č. 555/1992 Sb., o Vězeňské a justiční strážní České republiky (§ 18);
- zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky (§ 45);
- zákon č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě (§ 5).

Tyto zvláštní zákony vymezují konkrétní podmínky, při kterých může dojít k oprávněnému použití zbraně. Toto oprávnění však nelze zaměňovat s obecným oprávněním nosit a použít zbraň dle zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a

---

<sup>32</sup> JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*, s. 284

<sup>33</sup> ŠÁMAL, Pavel, Oto NOVOTNÝ, Tomáš GRIVNA, Jiří HERCZEG, Marie VANDUCHOVÁ a Rudolf VOKOUN. *Trestní právo hmotné*, s. 232

<sup>34</sup> § 32 tr. zákoníku

<sup>35</sup> KUČHTA, Josef. *Nutná obrana*, s. 180

střelivu (dále jen jako „zákon o zbraních“).<sup>36</sup> Je dobré poznamenat, že užití zbraň může ostatně i osoba k tomuto neoprávněná, v takovém případě se však bude jednat o užití zbraně v mezích nutné obrany nebo krajní nouze a nikoliv ve smyslu oprávněného použití zbraně.

Pojem zbraň je v této souvislosti nutno posuzovat s přihlédnutím k jednotlivým právním předpisům. V některých případech tak budeme hovořit o zbrani střelné, sečné, ale i bodné aj. Obecně je nutno za zbraň považovat zbraň v tzv. technickém smyslu. Definováním samotnému pojmu zbraně se budu následně podrobně zabývat ve třetí kapitole této práce.

Oprávněné použití zbraně je podmíněno splněním několika podmínek, které musí být zároveň vyjádřeny na zákonné úrovni. Jak bylo již zmíněno, jedná se o úpravy na poli různých zvláštních zákonů, které upravují tuto okolnost vylučující protiprávnost ve vztahu k různým skupinám osob (policisté, strážníci, vojáci atd.). Z těchto zákonů je tak dále možné dovodit i samotný způsob použití zbraně. Co se týká obecných podmínek, jedná se o přímé a bezprostřední nebezpečí hrozící právem chráněnému zájmu, nemožnost jednat jinak z důvodu neefektivnosti zákonných prostředků a dovození užití takového prostředku, který by měl způsobit co nejmenší poškození, avšak stále ještě vede k cíli zákroku.<sup>37</sup>

### 1.6.1 Oprávněné použití zbraně ve vztahu k nutné obraně

Z důvodu zaměření této práce na jednání v nutné obraně právě při použití zbraně, bude následující část práce zaměřena na porovnání institutů nutné obrany a oprávněného použití zbraně.

K těmto dvěma institutům Kuchta uvádí, že instituty nutné obrany a oprávněného použití zbraně jsou úzce spojeny, když směřují k obdobnému cíli a není tak možné, aby mezi nimi docházelo ke značnému rozporu. Pro případ, kdyby se tyto okolnosti vylučující protiprávnost přeci jen dostaly do rozporu, přichází v úvahu uplatnění obecných zásad, jako jsou *lex specialis derogat legi generali* a *lex posterior derogat priori*.<sup>38</sup> Z tohoto důvodu by měly být přednostně užity

---

<sup>36</sup> ŠÁMAL, Pavel, Oto NOVOTNÝ, Tomáš GRIVNA, Jiří HERCZEG, Marie VANDUCHOVÁ a Rudolf VOKOUN. *Trestní právo hmotné*, s. 233

<sup>37</sup> KUČHTA, Josef. *Nutná obrana*, s. 181

<sup>38</sup> Ustanovení zvláštní úpravy má přednost před úpravou obecnou a pozdější právní úprava (později schválená) má přednost před dřívější (starší).



ustanovení o oprávněném použití zbraně, které jsou ve vztahu k nutné obraně speciální. Užití ustanovení o jednání v nutné obraně by v tomto směru přicházelo v úvahu ve chvíli, kdy by nebyly splněny podmínky oprávněného použití zbraně. Situace by se však stala nepřehlednou ve chvíli, kdy by docházelo k častým novelám těchto ustanovení.<sup>39</sup>

Obecně lze v mnoha případech oprávněného použití zbraně dovodit subsidiární užití ustanovení o nutné obraně. Tato situace může nastat v případě, kdy by policista nedodržel podmínky oprávněného použití zbraně, avšak jeho jednání by stále splňovalo podmínky nutné obrany.<sup>40</sup> Protiprávnost činu bude však stále vyloučena za situace, kdy všechny podmínky nutné obrany splněny nebudou, ale dojde ke splnění zvláštních podmínek oprávněného použití zbraně dle příslušného předpisu. Jako příklad lze uvést situaci, kdy příslušník Policie ČR použije zbraň proti nebezpečnému pachateli, který prochází z místa činu. V tomto případě útok pachatele již skončil, a tudíž by se při použití ustanovení o nutné obraně jednalo o vybočení z jejích mezí. I přesto je však protiprávnost takového činu vyloučena, a to právě z důvodu uplatnění institutu oprávněného použití zbraně dle § 32 tr. zákoníku.<sup>41</sup>

Z některých právních předpisů lze vyvodit, že zbraň může být použita při jednání v nutné obraně a krajní nouzi i bez splnění dalších podmínek (zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii). Jindy je takové jednání možné, jen za současného splnění dalších podmínek, které v těchto předpisech právě uvedeny (zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky).<sup>42</sup> Obecně by pravidlem měla být situace, kdy podmínky oprávněného užití zbraně přesahují rámec nutné obrany v tom smyslu, že se tyto instituty vzájemně doplňují. Některé právní předpisy však vážou použití zbraně k situaci, kdy nastanou právě podmínky jednání v nutné obraně případně krajní nouzi (§ 5 zákona č. 154/1994 Sb., o bezpečnostní informační službě) a dochází tak ke vzájemnému překrývání těchto institutů.<sup>43</sup>

---

<sup>39</sup> KUČHTA, Josef. *Nutná obrana*, s. 182

<sup>40</sup> KUČHTA, Josef. *Nutná obrana*, s. 182

<sup>41</sup> ŠČERBA, Filip, FRYŠTÁK, Marek. § 32 [Oprávněné použití zbraně]. In: ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. marg. č. 7.

<sup>42</sup> JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*, s. 287

<sup>43</sup> ŠČERBA, Filip, FRYŠTÁK, Marek. § 32 [Oprávněné použití zbraně]. In: ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. marg. č. 9.

## 2 Nutná obrana

V této kapitole se již přesouváme k samotnému institutu nutné obrany. Podstatu nutné obrany můžeme vymezit jako odvracení útoku na zájmy chráněné tr. zákoníkem, a to prostřednictvím činu, který by byl za jiných okolností činem trestným namířeným proti útočníkovi.<sup>44</sup> Mezi hlavní úkoly státu patří zejména ochrana právě těchto oprávněných zájmů jednotlivce. Stát však není schopen vždy ve všech případech zakročit tak, aby došlo k ochraně jednotlivce před protiprávními útoky. V takových případech je umožněno jednotlivci, aby tyto zájmy chránil sám, bez intervence ze strany státu. Za povinnost státu lze však v tomto ohledu označit omezení okruhu případů, na které může nutná obrana dopadat, aby v této souvislosti nedošlo ke vzniku anarchie. Omezení se tak má vztahovat jen na ty případy, kdy je nutná obrana obecně účelná a prospěšná jak pro stát, tak pro jednotlivce.

Institut nutné obrany je zvláštním případem kolize zájmů na ochranu společenských vztahů, kdy na jedné straně stojí zájem napadený útokem a na druhé straně zájem útočníka, který by byl za normální situace chráněn. Zájmy útočníka jsou však během jednání v nutné obraně obětovány tak, aby mohlo dojít k odvracení útoku. Jednání obránce je v tomto případě tedy oprávněné a tento čin tak nemůže být trestný a nelze za něj uložit trest či jinou sankci. Musí být však dodržena zákonná pravidla v podobě podmínek nutné obrany, aby převážil zájem na nutné obraně před poškozením práv útočníka.<sup>45</sup>

Základ nutné obrany je možno hledat i na ústavní úrovni, kdy je dle čl. 23 Listiny základních práv a svobod (dále jen jako „Listina“) občanům umožněno postavit se na odpor proti každému, kdo by odstraňoval řád lidských práv a základních svobod, založených Listinou, jestliže činnost ústavních orgánů a účinné použití zákonných prostředků jsou znemožněny.<sup>46</sup> Nutnou obranou tedy chápeme jako zákonné oprávnění občanů, prostřednictvím kterého je jim umožněno bránit se proti tomu, kdo porušuje některý ze zájmů, jenž je chráněn tr. zákoníkem. Na tomto místě je však nutné zdůraznit, že nutná obrana je právem a nikoliv povinností občana a záleží zcela na jeho uvážení, zda toto právo využije. K jednání v nutné

---

<sup>44</sup> KUCHTA, Josef. *Nutná obrana*, s. 69

<sup>45</sup> KUCHTA, Josef. *Nutná obrana*, s. 69

<sup>46</sup> Čl. 23 Listiny základních práv a svobod

obraně je obecně oprávněn kdokoliv, i když sám není přímo útokem dotčen. V takovém případě hovoříme o tzv. pomoci v nutné obraně.

## 2.1 Historický vývoj nutné obrany

V této podkapitole bude přiblížen historický vývoj nutné obrany od samotných počátků uvažování o tomto právu až do současnosti. Primárně se zaměřím na vývoj nutné obrany v rámci novodobých dějin v českých zemích a na jednotlivé kodifikace, které byly pro tento institut výchozí.

Historický vývoj nutné obrany sahá již do nejstarších dob, kdy byl tento institut ve své podstatě přirozeným právem. Institut nutné obrany patřil obecně k jednomu z nejstarších lidských práv vůbec, ačkoliv právní podobu mu dodal až stát. Již v předstátní společnosti však měli lidé potřebu bránit své zájmy proti bezpráví. Právní povaha a pojetí nutné obrany jako takové byla v historii předmětem sporů a to zejména z toho důvodu, že ji více než jiné instituty můžeme chápat jako ukazatel základních politických názorů historických epoch. Z historického hlediska existuje mnoho názorů a teorií pojednávajících o základní struktuře nutné obrany.

Právně nutnou obranu poprvé vyjádřil již římský řečník, filosof a politik Marcus Tullius Cicero, který ji označil za jakýsi nepsaný přírodní zákon. Jedná se tedy o přirozené právo člověka, které nelze nikomu odejmout a vyplývá ze samotné povahy člověka. Za základ tohoto práva lze považovat pud sebezáchovy, prostřednictvím kterého člověk dává přednost obraně svých zájmů před jejich poškozením. Z tohoto pojetí lze také vyvodit skutečnost, že škoda, kterou obránce při jednání v nutné obraně způsobí, je vynucena útočníkem, a právě z toho důvodu mu tedy nemůže být kladena za vinu.<sup>47</sup>

Pro středověk byl typický střet práva na nutnou obranu a scholastických náboženských dogmat, která tento institut značně omezovala pod záminkou náboženské povinnosti boje proti hříchu. Náboženství na druhou stranu nutnou obranu využívalo jako povinnost v případech, kdy se stal předmětem útoku Bůh nebo uspořádání tamní společnosti.<sup>48</sup>

---

<sup>47</sup> KUČHTA, Josef. *Nutná obrana*, s. 14

<sup>48</sup> Tamtéž.

V průběhu osvětenství v 17. a 18. století byla základem pro institut nutné obrany podstata člověka a lidské společnosti. V této době také došlo k prosazení myšlenky smluvního státu a společenské smlouvy, kdy primárně stát má zajistit ochranu jednotlivců. Až za podmínky, kdy tomuto stát nedostojí, je člověk oprávněn bránit se sám. Můžeme říci, že toto pojetí nutné obrany ve své podstatě přetrvalo až do dnešní doby.<sup>49</sup>

Nutná obrana byla dále předmětem debat zejména v průběhu 18. a 19. století, a to v souvislosti s právem na povstání jakožto právem obrany proti nezákonnému zásahu státní moci. V tomto období došlo k ovlivnění nauky o nutné obraně zejména ideovými názory myslitelů jako je Immanuel Kant, Ludwig Feuerbach, Johann Gottlieb Fichte, Georg Wilhelm Friedrich Hegel a dalších.<sup>50</sup>

### **2.1.1 Kodifikace nutné obrany na našem území**

Pro přiblížení raného historického vývoje trestního práva na území českých zemí je nejdříve nutno poznamenat, že již v období existence rodové společnosti byla v boji proti bezpráví upřednostňována právě svépomoc jednotlivce. Důvodem byla zejména skutečnost, že právní ochrana ze strany státních orgánů byla v této době pouze nepatrná.

Trestní právo se začalo plně rozvíjet až v období stavovské monarchie. V této době se také začal poprvé uplatňovat jakýsi institut, jenž vylučoval protiprávnost činu, na který se následně nehledělo jako na delikt. Podmínkou však bylo formálně odpovědné nepřátelství osob ve formě zášti či války.<sup>51</sup> Obecně bylo jednání v nutné obraně uznáváno jako beztrestné zejména v období pozdního středověku, kdy okruh zájmů, které je tímto způsobem možné chránit byl postupem času rozšiřován.<sup>52</sup>

Nyní se již přesuneme přímo k institutu nutné obrany v podobě, v jaké ho známe takřka dodnes. Prvním právním předpisem, který na území českých zemí upravoval institut nutné obrany je trestní zákon ze dne 27. 5. 1852 č. 117 ř. z.<sup>53</sup>,

---

<sup>49</sup> KUČHTA, Josef. *Nutná obrana*, s. 14

<sup>50</sup> KUČHTA, Josef. *Nutná obrana*, s. 16

<sup>51</sup> VLČEK, Eduard. *Dějiny trestního práva v českých zemích a v Československu*, s. 8

<sup>52</sup> LATA, Jan. Vývoj institutů nutné obrany a krajní nouze v českých zemích. *Trestní právo*. 1999, roč. 4, č. 2, s. 21

<sup>53</sup> Zákon č. 117/1852 ř. z., o zločinech, přečinech a přestupcích

který se stal základem rakouského a později československého trestního práva. Nutná obrana zde byla upravena jako „spravedlivá nutná obrana“ mezi okolnostmi vylučujícími zlý úmysl, a to konkrétně v ust. § 2 g): „*Proto nepřičítá se konání neb opomenutí za zločin... když skutek se stal z neodolatelného donucení, nebo u výkonu spravedlivé obrany. Že však tu byla spravedlivá nutná obrana, za to má se míti jen tehdy, když lze z povahy osob, času, místa, ze způsobu útoku nebo z jiných okolností důvodně souditi, že pachatel užil toliko obrany potřebné, aby odvrátil od sebe neb od jiných protiprávní útok na život, na svobodu nebo na jmění; - nebo že toliko z poděšení, ze strachu nebo z leknutí vykročil z mezí takové obrany. - Vykročení takové může se však podle povahy okolností trestati podle ustanovení dílu druhého tohoto zákona trestního (§§ 335 a 431) za čin trestný z nedbalosti.*“.<sup>54</sup> Právo na nutnou obranu bylo v té době považováno za právo veřejnoprávní povahy, které je nezávislé na státu.<sup>55</sup> Z této koncepce nutné obrany vyplývá, že tento institut mohl být uplatněn jen v taxativně uvedených případech, kdy se jednalo o ochranu života, svobody a jmění a kritériem přiměřenosti nutné obrany byla povaha osob, času, místa, způsobu útoku nebo dalších okolností případu. V tomto spatřuji také jeden z rozdílů oproti pojetí dnešnímu, přičemž dnes se přiměřenost obrany posuzuje pouze podle způsobu útoku. Výkladu přiměřenosti nutné obrany dle platné právní úpravy se budu následně věnovat v rámci výkladu podmínek nutné obrany v podkapitole 2.2.

Co se týká chráněných zájmů, jednalo se tedy o uzavřený výčet. Mířička však v této souvislosti prostřednictvím extenzivního výkladu slova život dovozuje, že přípustná byla také obrana proti útoku na tělesnou integritu vůbec. Nepřípustná by však byla nutná obrana proti útoku na čest, což je ostatně uvedeno také v judikátu č. 3584/29 Sb. rozh. tr.<sup>56</sup>

Dále je možné zaznamenat, že i zde byla již vyžadována proporcionalita nutné obrany, kdy ovšem mohlo dojít k ochraně statku menší hodnoty poškozením statku hodnoty větší. V této době se také rozlišoval dvojí druh vybočení z mezí nutné obrany a to excus sthenický, který se odvozuje např. ze zlosti či pomstychtivosti obránce a excus asthenický, který vzniká ze strachu nebo z leknutí.

---

<sup>54</sup> § 2 písm. g) zákona č. 117/1852 ř. z., o zločinech, přečinech a přestupcích

<sup>55</sup> KUČHTA, Josef. *Nutná obrana*, s. 30

<sup>56</sup> LATA, Jan. Vývoj institutů nutné obrany a krajní nouze v českých zemích. *Trestní právo*. 1999, roč. 4, č. 2, s. 21

Exces athenický byl staven na roveň jednání v nutné obraně v tom ohledu, že i při tomto excesu náležela obránci beztrestnost.<sup>57</sup>

Po roce 1948 došlo k zásadním změnám v chápání nutné obrany, a to zejména z důvodu změny společenskopolitických poměrů, která se promítala i do trestního práva jako takového. Roku 1950 byl Národním shromážděním Československé republiky schválen nový trestní zákon, a to zákon č. 86/1950 Sb., ve kterém byly podmínky nutné obrany stanoveny velmi úzce. Zároveň mohl být tento institut užít v souvislosti s ochranou širšího okruhu společenských zájmů, než tomu bylo do té doby, a to zejména v souvislosti s obranou lidově demokratické republiky a její socialistické výstavby. Zákon č. 86/1950 Sb. upravoval nutnou obranu ve svém ustanovení § 8 takto: „*Jednání jinak trestné, jímž někdo odvrací útok na lidově demokratickou republiku, její socialistickou výstavbu, zájmy pracujícího lidu, nebo na jednotlivce není trestným činem, jestliže a) útok přímo hrozil nebo trval, b) obrana byla útoku přiměřená.*“.<sup>58</sup> Tento zákon vycházel po vzoru sovětském z tzv. materiálního pojetí trestného činu. I z tohoto důvodu se tak nutná obrana řadila mezi okolnosti vylučující společenskou nebezpečnost činu. Typické pro tuto dobu bylo také stavění kolektivních zájmů před zájmy jednotlivce. Zásadní změnu od předchozí právní úpravy lze pozorovat zejména v přípustění nutné obrany také proti útoku nepřičetného nebo osoby mladší patnácti let. Důvodem pro tuto změnu bylo nové definování útoku, jehož pojmovým znakem nebyl úmysl.<sup>59</sup> Pojem přiměřenosti nebyl legálně definován, přičemž definice přiměřenosti byla stanovena až judikaturou, a to konkrétně judikátem Nejvyššího soudu ČSR 6 Nt 301/58, který stanovil, že se nevyžaduje úplná úměrnost mezi významem ohroženého společenského vztahu a vztahu dotknutého nutnou obranou, avšak dále uvedl, že: „*...nesmí být velký nepoměr mezi škodou, která společnosti vzniká odvracením útoku, a škodou, která společnosti hrozí.*“.<sup>60</sup>

Roku 1961 byl vydán trestní zákon č. 140/1961 Sb., ve kterém byla nutná obrana upravena v ustanovení § 13 následovně: „*Čin jinak trestný, kterým někdo*

---

<sup>57</sup> LATA, Jan. Vývoj institutů nutné obrany a krajní nouze v českých zemích. *Trestní právo*. 1999, roč. 4, č. 2, s. 21

<sup>58</sup> § 8 zákona č. 86/1950 Sb.

<sup>59</sup> LATA, Jan. Vývoj institutů nutné obrany a krajní nouze v českých zemích. *Trestní právo*. 1999, roč. 4, č. 2, s. 22

<sup>60</sup> Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR sp. zn. 6 Nt 301/58

*odvrací přímo hrozící, nebo trvajících útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem. Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zřejmě nepřiměřená povaze a nebezpečnosti útoku.*“.<sup>61</sup> Toto vymezení nutné obrany bylo oproti předchozí úpravě odlišné především v souvislosti s uvolněním podmínek ve prospěch obránce, což bylo způsobeno především negativním vymezením přiměřenosti. Podmínky nutné obrany tak byly splněny, když obrana nebyla zřejmě nepřiměřená povaze a nebezpečnosti útoku.<sup>62</sup> Pohled na nutnou obranu proti útoku nepřičetného či osoby mladší patnácti let se tímto pojetím změnil tak, že nyní se taková situace posuzovala jako krajní nouze s tím, že podmínky krajní nouze byly analogicky rozšířeny podle § 13 tohoto zákona.<sup>63</sup>

Částečná novelizace úpravy tohoto institutu přišla následně roku 1993, kdy došlo k dalšímu zmírnění podmínek nutné obrany. Prostřednictvím novely v podobě zákona č. 290/1993 Sb.<sup>64</sup> byla nově upravena definice nutné obrany tak, že slovo "zřejmě" bylo nahrazeno slovy "zcela zjevně" a slova "povaze a nebezpečnosti" slovem "způsobu". Dle důvodové zprávy k této úpravě by měly být meze nutné obrany rozšířeny, kdy dále nahrazení pojmu nebezpečnosti útoku zdůvodňuje především jeho přílišnou abstraktností.<sup>65</sup> Nově tak ust. § 13 znělo takto: „*Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvajících útok na zájem chráněný tímto zákonem, není trestným činem. Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.*“.<sup>66</sup>

Posuzování nutné obrany tak po této novele spočívalo především v posouzení způsobu útoku a nikoliv jeho povahy a nebezpečnosti jako tomu bylo do té doby. Dolenský k tomuto uvádí, že při výkladu této novely nelze vycházet jen z jazykového výkladu, nýbrž zejména při výkladu pojmu „způsob útoku“ je nutné na tento navázat i dalšími metodami výkladu. Pod pojmem „způsob útoku“ by měly být zahrnuty i vlastnosti útočnicka nebo hrozící součinnosti dalších osob, které útočnicka doprovázejí. Podle Dolenského v rámci této novelizované úpravy na jedné

---

<sup>61</sup> § 13 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon

<sup>62</sup> KUČHTA, Josef. *Nutná obrana*, s. 31

<sup>63</sup> LATA, Jan. Vývoj institutů nutné obrany a krajní nouze v českých zemích. *Trestní právo*. 1999, roč. 4, č. 2, s. 22

<sup>64</sup> Zákon č. 290/1993 Sb., kterým se mění a doplňuje trestní zákon a zákon České národní rady č. 200/1990 Sb., o přestupcích

<sup>65</sup> Důvodová zpráva k zákonu č. 290/1993 Sb., kterým se mění a doplňuje trestní zákon a zákon České národní rady č. 200/1990 Sb., o přestupcích

<sup>66</sup> § 13 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění zákona č. 290/1993 Sb.

straně odpadá proporcionalita ohrožené a obětované hodnoty, avšak toto neznamená zúžení mezí nutné obrany, ale naopak jejich rozšíření.<sup>67</sup> Do opozice se v souvislosti s hodnocením této novely staví Lněnička, když kritizuje zejména změnu týkající se právě pojmu „způsob útoku“ a k tomuto uvádí, že právě tento pojem v některých případech může naopak obránce omezovat. Dle Lněničky toto vymezení dovoluje výklad, který meze nutné obrany nerozšiřuje, ale naopak zužuje.<sup>68</sup>

V současné době se pojetí nutné obrany jako okolnosti vylučující protiprávnost řídí dle tr. zákoníku, který nabyl účinnosti dne 1. 1. 2010 a upravuje tento institut ve svém ust. § 29. Tr. zákoník v tomto ustanovení vlastně převzal úpravu nutné obrany tak, jak byla formulována trestním zákonem č. 140/1961 Sb. ve znění po novele z roku 1993. Nyní tak nalezneme právní úpravu institutu nutné obrany v této podobě:

*„(1) Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvajících útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem.*

*(2) Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.“<sup>69</sup>*

Co se však změnilo je samotná koncepce nutné obrany, kdy současný tr. zákoník je oproti bývalé úpravě založen na formálním pojetí trestného činu. Nutné obraně dle právní úpravy v tr. zákoníku bude věnována další část této práce, kde budou podrobně rozvedeny podmínky nutné obrany a následně vybočení z jejich mezí.

## **2.2 Podmínky nutné obrany**

K tomu, aby mohlo dojít k uplatnění institutu nutné obrany, je předně třeba splnění určitých předem stanovených podmínek. Tyto podmínky lze rozdělit na ty, které jsou nezbytné ke vzniku stavu nutné obrany, a na ty, jež určují jednání člověka při tomto stavu.<sup>70</sup> Stejně dělení podmínek užívá i Kuchta, když do první zmíněné

---

<sup>67</sup> DOLENSKÝ, Adolf. Nová koncepce nutné obrany (§ 13 tr. zák.) k diskusi. Bulletin advokacie, 1994, č. 1, s. 19

<sup>68</sup> LNĚNIČKA, Jiří. Ad "Nová koncepce nutné obrany (§ 13 tr. zák.)". Bulletin advokacie, 1994, č. 4, s. 13

<sup>69</sup> § 29 tr. zákoníku

<sup>70</sup> KRATOCHVÍL, Vladimír. *Trestní právo hmotné: obecná část*, s. 435



skupiny řadí samotný útok, jeho protiprávnost a nebezpečnost, přímou hrozbu nebo trvání útoku a konečně reálnost útoku. Mezi podmínky obranného jednání se dále řadí podmínky, které se vážou k samotné osobě obránce, k formě jeho jednání, zaměření obrany proti útočníkovi a dále také potřebnost a přiměřenost obrany a subjektivní zaměření obránce k obraně.<sup>71</sup>

### 2.2.1 Podmínky vzniku práva na nutnou obranu

Do této skupiny podmínek se tedy řadí útok, protiprávnost útoku, trvání nebo přímá hrozba útoku a reálnost útoku. Kratochvíl pak v souvislosti s tímto uvádí ještě zavinění útoku.<sup>72</sup>

#### 2.2.1.1 Útok

První podmínkou pro užití institutu nutné obrany je samotný útok. Přestože trestněprávní nauka pojem útok jednoznačně nedefinuje, někteří autoři popisují útok jako úmyslné, protiprávní jednání člověka. Z této definice lze poté vyvodit tři pojmové znaky útoku, kterými jsou: jednání člověka, úmysl a protiprávnost.<sup>73</sup>

Jelikož ze samotné zákonné úpravy nelze jednoznačně vyčíst, že by měl být útok jednáním úmyslným, názory autorů se v otázce formy zavinění útoku různí. Ačkoliv Novotný<sup>74</sup> nebo Jelínek<sup>75</sup> v tomto ohledu vymezují útok právě jako jednání úmyslné, v dnešní době existují mnohé názory připouštějící nutnou obranu také proti útoku ve formě jednání z nedbalosti.

Přestože si pod pojmem útok zpravidla představíme jednání ve formě konání, není vyloučeno, aby bylo útokem i jednání omisivní tedy ve formě opomenutí. I prostřednictvím omisivního jednání může ostatně dojít k porušení nebo ohrožení zájmů chráněných tr. zákoníkem. Jako příklad uvádí Solnař k této problematice situaci, kdy železniční zřízenec záměrně nepostaví výhybku, a tím bude způsobena srážka vlaků. Proti takovému jednání zřízence je poté možno užít násilného jednání k tomu, aby bylo takové opomenutí napraveno. Osoba, která se takto snaží srážce vlaků zabránit, by jednala v rámci nutné obrany a je tedy

---

<sup>71</sup> KUČHTA, Josef. *Nutná obrana*, s. 72

<sup>72</sup> KRATOCHVÍL, Vladimír. *Trestní právo hmotné: obecná část*, s. 438

<sup>73</sup> NOVOTNÝ, František. *Trestní právo hmotné*, s. 147

<sup>74</sup> NOVOTNÝ, František. *Trestní právo hmotné*, s. 148

<sup>75</sup> JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*, s. 275

vyloučena její odpovědnost za případný trestný čin, který by při tomto jednání vůči zřízenci spáchala.<sup>76</sup> Za útok tedy obecně považujeme i nečinnost toho, kdo je odpovědný za nějaký nastalý protiprávní stav, který svou nečinností dále prodlužuje.<sup>77</sup>

Za útok lze v některých situacích považovat i útok zvířete. Musí být však naplněn předpoklad, že se jedná o nástroj útočníka, tzn. zvíře je poštvané člověkem. V takovém případě je nutná obrana přípustná jak proti zvířeti, tak proti útočnickovi. Jestliže by se však jednalo pouze o samotný útok zvířete, bez přičinění fyzické osoby, nedošlo by k užití nutné obrany, ale postupovalo by se podle zásad o jednání v krajní nouzi.<sup>78</sup>

V případě, kdy dochází k útoku více osob, je nutná obrana přípustná proti každému z nich, přičemž útočником je i ten, kdo se na útoku jen podílí. Co se týká pomyslné hranice mezi osobou obránce a útočníka, je nutné poznamenat, že osoba, která odvrátí útok při jednání v rámci nutné obrany, avšak následně sama přejde do útoku s úmyslem se s útočником vyrovnat ve smyslu odplaty, se sama stává útočником.<sup>79</sup>

### **2.2.1.2 Protiprávnost útoku**

Ačkoliv podmínka protiprávnosti útoku není na zákonné úrovni výslovně upravena, jedná se o všeobecně uznávanou podmínku, která musí být splněna, aby mohlo dojít k užití institutu nutné obrany.

K protiprávnosti útoku je nejprve třeba uvést, že v souvislosti s nutnou obranou se rozeznává protiprávnost objektivní a subjektivní. V případě objektivního pojetí protiprávnosti je nutná obrana přípustná i proti útoku osob choromyslných, dětí či osob jednajících ve skutkovém omylu. Subjektivní pojetí protiprávnosti předpokládá, že v těchto případech by mohlo být užito maximálně jednání v rámci krajní nouze.<sup>80</sup> Názory autorů na tuto problematiku se různí.

---

<sup>76</sup> SOLNAŘ, Vladimír, Jaroslav FENYK a Dagmar CÍSAŘOVÁ. Základy trestní odpovědnosti: systém českého trestního práva, s. 147

<sup>77</sup> NOVOTNÝ, František. Útok jedna z podmínek nutné obrany. *Security magazin: časopis pro vaši bezpečnost*. 1995, roč. 2, č. 5, s. 41

<sup>78</sup> KRATOCHVÍL, Vladimír. *Trestní právo hmotné: obecná část*, s. 436

<sup>79</sup> KRATOCHVÍL, Vladimír. *Trestní právo hmotné: obecná část*, s. 436

<sup>80</sup> SOLNAŘ, Vladimír, Jaroslav FENYK a Dagmar CÍSAŘOVÁ. Základy trestní odpovědnosti: systém českého trestního práva, s. 148

K subjektivnímu pojetí se přiklání například Solnař<sup>81</sup>, avšak v současné době převládá spíše přesvědčení o objektivním pojetí protiprávnosti, které do značné míry usnadňuje postavení obránce.

Samotná protiprávnost útoku vyplývá z jeho společenské škodlivosti. Útokem v obecné rovině musí tedy být jednání protiprávní, přičemž tuto protiprávnost chápeme v rovině celého právního řádu, a zároveň jednání společensky škodlivé. Obecně platí, že útokem nemusí být jen jednání trestné, přičemž postačí, že se jedná o jednání protiprávní. Dle zákona není nutná obrana odvislá od spáchání trestného činu, ale jde primárně o zájem, na který je útok směřován, tedy na zájem chráněný tr. zákoníkem. Vzhledem k těmto skutečnostem lze tedy s ohledem na objektivní pojetí protiprávnosti připustit nutnou obranu i proti útoku osoby, která není trestně odpovědná (dítě nebo osoba nepřičetná).<sup>82</sup> Stejně tak by bylo možno nutnou obranu užít i v případě, kdy bude společenská škodlivost natolik nízká, že by se jednalo pouze o přestupek.

Co se týká právě problematiky posouzení nutné obrany v případě, kdy je útočící osobou dítě či osoba nepřičetná, nebo se jedná o osobu jednající ve skutkovém omylu, autoři se k této problematice staví různě. Někteří z nich zastávají názor, že v případě, kdy by osoba jednala ve skutkovém omylu, nelze v tomto jednání spatřovat úmysl, a tudíž by toto jednání bylo posouzeno jako nebezpečí a nikoliv jako útok. V takovém případě by bylo vhodné užití ustanovení upravující jednání v krajní nouzi. Je však třeba vzít v úvahu i vědomí obránce o skutečnosti, zda osoba útočnicka jednala ve skutkovém omylu.<sup>83</sup> Solnař je toho názoru, že je třeba tyto případy posoudit jako jednání v krajní nouzi za současného zmírnění podmínky proporcionality do té míry, že lze beztrestně odvracet i hrozící škodu způsobením škody téže závažnosti, jako byla ta, která hrozila. Předpokladem je také skutečnost, že osoba jednající v krajní nouzi o vlastnostech útočící osoby věděla.<sup>84</sup> Oproti tomu Nývltová, Kuchta nebo Šámal pokládají za dostačující pojetí protiprávnosti útoku ve smyslu objektivní protiprávnosti. Prostřednictvím tohoto

---

<sup>81</sup> SOLNAŘ, Vladimír, Jaroslav FENYK a Dagmar CÍSAŘOVÁ. *Základy trestní odpovědnosti: systém českého trestního práva*, s. 148

<sup>82</sup> CHMELÍK, Jan. *Trestní právo hmotné: obecná část*, s. 146

<sup>83</sup> CHMELÍK, Jan. *Trestní právo hmotné: obecná část*, s. 147

<sup>84</sup> SOLNAŘ, Vladimír, Jaroslav FENYK a Dagmar CÍSAŘOVÁ. *Základy trestní odpovědnosti: systém českého trestního práva*, s. 157

pojetí je tedy potom jednání v nutné obraně připuštěno právě proti útoku osob choromyslných, dětí či osob jednajících ve skutkovém omylu.<sup>85</sup>

V současné době tedy převládá názor, že jednání osoby jednající ve skutkovém omylu, stejně tak jako osob nepřičetných a dětí, je třeba posuzovat právě jako útok, proti němuž je přípustná nutná obrana. K tomuto je však třeba dodat, že i tento přístup má své kritiky, když někteří autoři v souvislosti zejména s útokem osob jednajících ve skutkovém omylu, přikládají velkou váhu požadavku subsidiarity.<sup>86</sup> Kratochvíl k této problematice dále uvádí, že právě útok dítěte či osoby nepřičetné může být často více společensky škodlivý než útok trestně odpovědného pachatele.<sup>87</sup> V souvislosti s touto problematikou souhlasím s názorem, že obránce není v okamžiku útoku schopen zjistit subjektivní stránku jednání útočnicka a na místě je tedy určitě zvýhodnění postavení obránce do té míry, že i proti útokům těchto osob je nutná obrana přípustná.

Nutná obrana je dále přípustná i proti útokům vyprovokovaným. O nutnou obranu se však jednat nebude v případě, kdy obránce užije tuto provokaci za účelem následného spáchání trestného činu proti útočnickovi, což by ostatně vylučovalo samotný význam nutné obrany. Obecně by se však mělo přihlížet ke konkrétním skutečnostem případu a měl by být posouzen i podíl obránce na vyprovokování útoku.<sup>88</sup>

Co se týče zájmů, proti kterým je útok směřován, je možné užít nutné obrany na ochranu zájmů osobních, kolektivních nebo i celospolečenských. Nutná obrana je připuštěna i v případech, kdy se nejedná o vlastní zájmy obránce. V takové situaci se tedy bude jednat o tzv. pomoc v nutné obraně. K ochraně zájmů, které náleží do osobní dispozice napadeného, je však možno přistoupit jen za splnění podmínky souhlasu napadeného a dochází tak k analogickému uplatnění zásad o svolení poškozeného. Takového souhlasu však není třeba při útoku na život a zdraví, kdy je připuštěno užít nutnou obranu i proti vůli napadeného.<sup>89</sup>

---

<sup>85</sup> NÝVLTOVÁ, Iveta. Objektivní a subjektivní koncepce protiprávnosti útoku a jejich vztah k právnímu posouzení obrany proti útoku osob trestně neodpovědných. *Trestněprávní revue*, 2003, č. 7, s. 204 - 206

<sup>86</sup> ŠÁMAL, Pavel, Oto NOVOTNÝ, Tomáš GRIVNA, Jiří HERCZEG, Marie VANDUCHOVÁ a Rudolf VOKOUN. *Trestní právo hmotné*, s. 220

<sup>87</sup> KRATOCHVÍL, Vladimír. *Trestní právo hmotné: obecná část*, s. 438

<sup>88</sup> KUČHTA, Josef. *Nutná obrana*, s. 110

<sup>89</sup> KRATOCHVÍL, Vladimír. *Trestní právo hmotné: obecná část*, s. 437

V rámci českého trestního práva je okruh chráněných zájmů vymezen velice široce, což v minulosti mohlo znamenat i případné politické zneužití nutné obrany co do obrany státních zájmů. V tomto ohledu se mi jako příhodnější jeví německá právní nauka, která v rámci uvážení útoku na zájmy samotného státu vychází z teorie, že stát je v tomto soběstačný a své zájmy dokáže účinně bránit sám pomocí státních orgánů. Obrana státních zájmů jednotlivcem tak není žádoucí i z důvodu toho, že občan většinou není schopen správně vyhodnotit jaký zájem a v jaké míře byl ohrožen a přizpůsobit tomu míru případného obranného jednání. Nutnou obranu je možno připustit pouze při ochraně nejzávažnějších zájmů státu kdy státní zásah není možný a státu by tak případně vznikla vážná škoda. V případě útoku proti zájmům celospolečenským je možné připustit nutnou obranu pouze v případě, kdy zároveň dojde i k bezprostřednímu dotčení zájmů jednotlivce (obtěžování hlukem, znečišťování vody nebo vzduchu aj.).<sup>90</sup>

Nutná obrana obecně není přípustná proti jednání za okolností vylučující protiprávnost, tedy proti osobě, která již sama jedná v rámci nutné obrany či krajní nouze. Stejně tak tomu bude i v případě okolností vylučujících protiprávnost, které nejsou výslovně uvedeny v tr. zákoníku. V tomto ohledu lze dovést nemožnost užití nutné obrany proti dovoleným jednáním veřejných činitelů, kdy se jedná o výkon práva či povinností. Takovéto jednání veřejného činitele se však musí nacházet v rámci zákonných mezí a nesmí být formálně či materiálně závadné. O této problematice pojednává ve velké míře judikatura. V této souvislosti zmíním rozhodnutí Nejvyššího soudu SSR č. 55/1977 Sb. rozh. tr., ze kterého lze dovést, že jednání směřující proti zmaření oprávněného služebního zákroku nelze posoudit jako nutnou obranu, jelikož takovýto zákrok je právem a povinností veřejného činitele. Násilné jednání, kterým by došlo k zamezení tomuto zákroku by bylo třeba posoudit jako trestný čin násilí proti úřední osobě dle § 325 tr. zákoníku.<sup>91</sup> Ve světle výše uvedeného se touto problematikou zabýval i Nejvyšší soud ČR při rozhodování případu týkajícího se jednání zaměstnanců soukromé bezpečnostní služby, které bylo učiněno za podmínek svépomoci při ochraně zboží v obchodním domě. V této souvislosti byl vysloven názor, že: „*Pokud byly úkony zaměstnanců*

---

<sup>90</sup> KUCHTA, Josef. *Nutná obrana*, s. 120

<sup>91</sup> Rozhodnutí Nejvyššího soudu SSR ze dne 12. 8. 1976, sp. zn. 4 Tz 128/76

*soukromé bezpečnostní služby perfektní, není proti nim připuštěna nutná obrana, poněvadž jde o výkon práva nebo povinnosti.“<sup>92</sup>*

Zároveň je však nutné uvést i opačný příklad, kdy by jednání v nutné obraně bylo možné připustit. O tomto pojednává např. usnesení Nejvyššího soudu č. j. 7 Tdo 653/2013 ze dne 10. 07. 2013, kde Nejvyšší soud uvedl: „...*pokud policista překročil svou pravomoc a prováděl zákrok, ke kterému nebyl podle zákona oprávněn, nepožíval ochrany úřední osoby podle § 325 tr. zákoníku.“<sup>93</sup> Ve spojení s rozhodnutím Nejvyššího soudu SSR č. 47/1980 Sb. rozh. tr.,<sup>94</sup> lze z výše uvedeného dovodit, že v případě, kdy úkon veřejného činitele nenáleží do jeho pravomoci nebo by dokonce zřejmě naplňoval znaky trestného činu, byla by proti takovému jednání nutná obrana přípustná.*

Shrneme-li tedy východiska této problematiky, vyplývá nám, že nutná obrana nemůže být připuštěna proti věcně a místně příslušnému služebnímu úkonu, který má všechny podstatné formalities a disponuje alespoň minimální mírou věcné správnosti. K tomuto je však nutno dodat, že jednání učiněné na rozkaz nevylučuje jeho protiprávnost. V tomto ohledu je vždy nutné zabývat se tím, jestli byl rozkaz udělen po právu a zda směřuje k právnímu jednání.<sup>95</sup> Obecně je tedy užití nutné obrany proti jednání veřejných činitelů do jisté míry omezeno, avšak nikoli na úrovni zákonné, ale právě prostřednictvím mnohé judikatury. Takovéto omezení však v jistém ohledu kritizuje Kratochvíl, a to zejména z důvodu užití analogie v neprospěch obránce a omezení jeho práva k nutné obraně. V této souvislosti odkazuje na německou právní úpravu, která nepřipouští nutnou obranu proti služebnímu úkonu, který je učiněn věcně a místně příslušnou úřední osobou, má všechny podstatné formální náležitosti a určitou míru věcné správnosti, přičemž tato problematika je dále rozvíjena na zákonné úrovni.<sup>96</sup>

### **2.2.1.3 Trvání nebo přímá hrozba útoku**

Další podmínkou k užití nutné obrany je také skutečnost, že útok přímo hrozí nebo trvá. Obecně je nutná obrana proti útoku, který ještě bezprostředně

---

<sup>92</sup> Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 5. 2006, sp. zn. 8 Tdo 572/2006

<sup>93</sup> Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 7. 2013, sp. zn. 7 Tdo 653/2013

<sup>94</sup> Rozhodnutí Nejvyššího soudu SSR ze dne 18. 1. 1980, sp. zn. 6 Tz 70/79

<sup>95</sup> KUČHTA, Josef. *Nutná obrana*, s. 109

<sup>96</sup> KRATOCHVÍL, Vladimír. *Trestní právo hmotné: obecná část*, s. 440

nehrozí, nebo byl již ukončen, nepřipustná. Časové rozpětí možnosti užití nutné obrany je tedy určeno od okamžiku, kdy se z útoku hrozícího stane útok přímo hrozící, a to až do chvíle, kdy za pomoci nutné obrany již nelze odvrátit škodlivý následek, který v té chvíli již nastal.<sup>97</sup>

Přímá hrozba útoku znamená, že k němu má dojít v blízké časové a místní souvislosti neboli „ted’ a tady“.<sup>98</sup> Nutné je ovšem zmínit, že není třeba čekat, až útok opravdu započne. V tomto ohledu můžeme za přímo hrozící útok považovat např. i výhrůžku osoby, která je známá svou agresivitou. Bezprostřední hrozba útoku závisí také na samotných možnostech obrany. I z tohoto důvodu je tak hranici mezi hrozícím a přímo hrozícím útokem nutné posuzovat v každém konkrétním případě individuálně s přihlédnutím k daným okolnostem.

Za pomocné kritérium při posouzení nutné obrany je možné považovat vývojové stádium trestného činu, ve kterém útok proběhl. Obecně tak lze dovodit, že jednání ve formě přípravy trestného činu zpravidla nemá charakter přímo hrozícího útoku a naopak stadium pokusu za přímo hrozící útok již považovat lze. Na toto kritérium však nelze spoléhat bezmezně, jelikož vývojová stadia můžeme zkoumat pouze u trestných činů úmyslných, přičemž útokem ne vždy musí být právě jednání ve formě úmyslu. Je také nutné poznamenat, že hranice mezi stadiem přípravy a pokusu trestného činu přímo nekopíruje hranici útoku hrozícího a přímo hrozícího.<sup>99</sup>

Jestliže je útok již ukončen, je užití nutné obrany nepřipustné. Ukončení útoku a dokonání případného trestného činu však nelze považovat za totožné. V případě trestného činu loupeže je tak nutná obrana přípustná ještě ve chvíli, kdy pachatel již odchází z místa činu s věcmi napadeného. Odnášení cizí věci z místa činu je v tomto případě stále ještě považováno za útok. Pokud by však pachatel odcházel z místa činu bez této cizí věci, které se mu nepodařilo zmocnit, nebo ji u sebe napadený neměl, jednalo by se sice o dokonáný trestný čin loupeže dle § 173 tr. zákoníku, ale nutná obrana by byla nepřipustná. V takovém případě by se tak jednalo pouze o odplatu a osoba, která přešla do protiútoku, by mohla být

---

<sup>97</sup> KRATOCHVÍL, Vladimír. *Trestní právo hmotné: obecná část*, s. 440

<sup>98</sup> CHMELÍK, Jan. *Trestní právo hmotné: obecná část*, s. 147

<sup>99</sup> KRATOCHVÍL, Vladimír. *Trestní právo hmotné: obecná část*, s. 441

odpovědná za způsobený trestný čin.<sup>100</sup> V souvislosti s takovýmto případem však zákonitě vyvstává otázka, do jaké doby je možno nutnou obranu užít. Obecně se k tomuto uvádí, že v případě, kdy má pachatel již předmětnou věc v bezpečné držbě a může s ní volně nakládat, již nutnou obranu nelze považovat za přípustnou.<sup>101</sup>

Pokud již chráněným zájmům nehrozí další nebezpečí, považujeme útok za ukončený. Takovéto nebezpečí však trvá, pokud se jedná jen o krátkou přestávku v útoku, který následně pokračuje, nebo existuje reálná hrozba dalšího útoku v blízké době. Rozeznáváme tři situace, kdy je nutná obrana z důvodu ukončeného útoku již nepřípustná a jednání obránce vůči útočníkovi by bylo posouzeno jako msta, přičemž by odpovídal za poruchový trestný čin. Jedná se o tyto případy:

- Došlo k úspěšnému odvrácení útoku, útočník již nemůže dosáhnout svého zamýšleného cíle, a tudíž v dalším útoku nepokračuje.
- Útok byl úspěšný, přičemž útočník dosáhl svého cíle a nemá snahu dále porušovat chráněný zájem.
- Útočník dobrovolně upustí od svého jednání, a zároveň se nejedná o pokus ukončený.<sup>102</sup>

Z časového hlediska rozeznáváme ještě dále také nutnou obranu preventivní, kterou rozumíme přípravu k odvrácení útoku, který bude hrozit teprve v budoucnu. K problematice preventivní nutné obrany se váže téma instalace a použití automatických obranných zařízení. Kuchta v této souvislosti rozlišuje dvě skupiny takovýchto obranných prostředků. Za první to jsou ty, které slouží k defenzivní obraně a mají útočníka pouze odstrašit (mříže, ostnatý drát, střepy na vrcholu zdi, poplašné zařízení aj.) a za druhé se jedná o zařízení sloužící k odvrácení útoku za současného způsobení škody útočníkovi (samostříly, výbušné nástrahy, hlídací psi aj.). Jestliže bude takovéto zařízení užito k odvrácení budoucího přímo hrozícího útoku a je ovládáno vůlí obránce, není takováto příprava trestná. Problém však nastává za situace, kdy tato zařízení fungují v okamžiku útoku bez přičinění člověka.<sup>103</sup> Konkrétně problematice instalace a použití

---

<sup>100</sup> NOVOTNÝ, František. *Trestní právo hmotné*, s. 149

<sup>101</sup> CHMELÍK, Jan. *Trestní právo hmotné: obecná část*, s. 147

<sup>102</sup> KRATOCHVÍL, Vladimír. *Trestní právo hmotné: obecná část*, s. 441

<sup>103</sup> KUČHTA, Josef. *Nutná obrana*, s. 127



automatických obranných zařízení se budu následně blíže věnovat v rámci páté kapitoly této práce.

#### 2.2.1.4 Reálnost útoku

Co se týče reálnosti neboli skutečnosti útoku, jedná se o další podmínku, kterou však autoři ve svých publikacích vykládají různě. Podle Kuchty je nutná obrana přípustná jen proti vážně míněnému útoku. Není tedy možné užít nutnou obranu proti útoku, který existuje pouze ve fantazii obránce a nikoliv v realitě. Jednalo by se například o útok, který má podobu jednání v žertu a z něhož tedy nehrozí jakékoliv nebezpečí chráněným zájmům. Takovýto „quasiútok“ by tedy nebyl společensky škodlivý. V této souvislosti hovoříme o tzv. putativní neboli domnělé nutné obraně.<sup>104</sup>

Ke stejnému pojetí putativní nutné obrany jako Kuchta se potom kloní například i Kratochvíl. Jelikož se putativní nutná obrana považuje za pozitivní skutkový omyl o podmínkách vyloučení trestní odpovědnosti, nebude trestní odpovědnost osoby obránce vyloučena. Dochází tak k rozporu skutečnosti a představy obránce, kdy tento předpokládá určitou skutkovou okolnost, která v realitě neexistuje. Takovýto druh omylu vylučuje zavinění ve formě úmyslu a vědomé nedbalosti, avšak není vyloučen postih osoby za trestný čin spáchaný ve formě nevědomé nedbalosti. Užití zavinění ve formě nevědomé nedbalosti tak přichází v úvahu v situaci, kdy sice obránce nevěděl, že se nejedná o protiprávní útok, avšak vzhledem k okolnostem případu a osobním poměrům o tomto vědět měl a mohl. Posouzení těchto případů tak závisí zejména na správném rozpoznání situace ze strany obránce, přičemž je třeba důkladného zvážení celé nebezpečnosti činu pro společnost, aby nedošlo k potlačení samotného smyslu institutu nutné obrany. Jestliže by nebylo možno dovést ani nevědomou nedbalost, jednající osoba obránce by nebyla trestně odpovědná. Trestně neodpovědnou by však tato osoba byla právě z důvodu nedostatku zavinění, jakožto obligatorního znaku skutkové podstaty, a nikoli z důvodu jednání v nutné obraně.<sup>105</sup>

Problematikou putativní nutné obrany se zabýval i Nejvyšší soud ČSR, kdy k tomuto mimo jiné uvedl, že soud by měl při posuzování těchto případů pečlivě

<sup>104</sup> KUČHTA, Josef. *Nutná obrana*, s. 132

<sup>105</sup> KRATOCHVÍL, Vladimír. *Trestní právo hmotné: obecná část*, s. 443

zvážit, zda a jak mohl být se zřetelem na duševní rozpoložení pachatele (obránce) přivoděn nesoulad jeho představy a skutečnosti, přičemž musí na základě těchto úvah dojít k náležitému zdůvodnění rozhodnutí.<sup>106</sup>

Na rozdíl od zmíněných autorů pak Novotný k této problematice uvádí, že útok nemusí být skutečný a jednání v rámci putativní nutné obrany se má posuzovat dle obecných zásad o nutné obraně. K tomuto uvádí příklad, kdy bylo nesprávně zahájeno trestní stíhání proti osobě, která se domnívala, že se jedná o přepadení a v rámci nutné obrany vystřelila na domnělého útočníka. Tímto útočníkem byl však jeho přítel, který přepadení předstíral jen z žertu.<sup>107</sup>

## **2.2.2 Podmínky obranného jednání**

V rámci institutu nutné obrany je i osoba útočníka do určité míry chráněna. Samotná existence protiprávního útoku tedy ještě neodůvodňuje skutečnost, že je možné útočníkovi způsobit jakoukoliv škodu. Z tohoto důvodu rozeznáváme i podmínky, které omezují jednání obránce, a které musí být při užití nutné obrany respektovány.

### **2.2.2.1 Forma, subjekt a předmět obranného jednání**

Nutnou obranou je každé jednání, kterým je zabráněno nebo zeslabeno omezení chráněných zájmů hrozící z útoku. Forma nutné obrany tedy není nijak rozhodující. Útok může být odvrácen jednáním obranným, ale i protiútokem a to např. užitím zbraně proti útočníkovi ve smyslu výstřelu z pistole, bodnutí nožem aj. Nutnou obranu je přitom možné realizovat jak konáním (např. poštvání psa proti útočníkovi), tak i opomenutím (např. neodvolání psa, který přiběhl obránci na pomoc).<sup>108</sup>

Co se týká subjektu nutné obrany, z obecné přípustnosti tzv. pomoci v nutné obraně usuzujeme, že subjektem nutné obrany bude jak osoba, jejíž zájmy jsou přímo ohroženy, tak i osoba, která vykoná nutnou obranu za někoho, či jen přispěchá na pomoc. Rozlišujeme mezi aktivním a pasivním obráncem, přičemž pomocník v nutné obraně jedná vždy aktivně. Jelikož je připuštěna nutná obrana

---

<sup>106</sup> Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR Zm I 370/25 ze dne 27. 11. 1925

<sup>107</sup> NOVOTNÝ, František. *Trestní právo hmotné*, s. 151

<sup>108</sup> KUČHTA, Josef. *Nutná obrana*, s. 133

jakéhokoliv chráněného zájmu, může být pasivním obráncem jak osoba fyzická, tak osoba právnická.<sup>109</sup> Oproti tomu aktivním obráncem může být pouze osoba fyzická, přičemž nezáleží na tom, zda je tato osoba trestně odpovědná.<sup>110</sup>

Nutnou obranu je vždy nutné zaměřit proti útočníkovi, který je předmětem nutné obrany. Proti nezúčastněným osobám nutná obrana v zásadě není přípustná a nutný zásah do práv třetích osob je možný jen za současného splnění podmínek krajní nouze.

### 2.2.3 Přiměřenost nutné obrany

O přiměřenosti nutné obrany bylo v jisté míře pojednáváno již v části práce věnující se historickému vývoji nutné obrany, a to v souvislosti se zákonným zněním definice nutné obrany v průběhu let. V současné době je přiměřenost nutné obrany vyjádřena tak, že nutná obrana nesmí být zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku. Způsob útoku v sobě přitom zahrnuje více okolností, kterými jsou zejména osoba útočníka, způsob provedení útoku, užití prostředky, počet útočníků, místo a časové souvislosti útoku aj.<sup>111</sup>

Základem pro posouzení přiměřenosti nutné obrany je srovnání intenzity útoku a obrany. Přiměřeností tedy rozumíme určitý přípustný poměr mezi útokem a obranným jednáním. Srovnání obrany a útoku je posuzováno vzhledem ke způsobu jednání a nikoli závažnosti následků. V tomto ohledu je třeba odlišit proporcionalitu následků, jež je vyžadována u institutu krajní nouze. Tr. zákoník podmínku přiměřenosti vymezuje v ustanovení § 29 odst. 2 negativním způsobem: „*Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.*“.

Aby mohla nutná obrana spolehlivě odvrátit hrozící útok, není potřeba, aby byla stejně nebo méně intenzivní než útok, naopak by měla být intenzivnější. Po obránci nelze požadovat, aby užil slabšího prostředku, u kterého není jisté, zda útok spolehlivě odrazí. Riziko v této situaci by měl nést útočník a nikoli obránce. Nutná obrana však nesmí být zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku v tom smyslu, že musí jít o hrubý nepoměr. Pojem „zcela zjevně“ je v tomto ohledu třeba vykládat dle toho, jak se v dané chvíli jevíly podmínky napadenému, tzn. ze subjektivního

---

<sup>109</sup> KUCHTA, Josef. *Nutná obrana*, s. 134

<sup>110</sup> KRATOCHVÍL, Vladimír. *Trestní právo hmotné: obecná část*, s. 444

<sup>111</sup> NOVOTNÝ, František. *Trestní právo hmotné*, s. 149

hlediska.<sup>112</sup> Představa napadeného neboli obránce je však zcela jistě ovlivněna i okolnostmi objektivními. Obránce se zpravidla nachází v psychickém tlaku a časové tísní a v souvislosti s neočekávaným útokem po něm tak nemůžeme požadovat klidné posouzení útoku ze všech hledisek.<sup>113</sup>

Jestliže útočník ohrožuje obráncův život, není přitom rozhodné, jestli je útočník slabý, silný či ozbrojený nebo neozbrojený.<sup>114</sup> Neplatí zde tzv. princip rovnosti zbraní, jelikož obránce musí zvolit prostředek, který útok odvrátí okamžitě, rychle, úplně a definitivně a není povinen riskovat v tom smyslu, že by zvažoval užití mírnějšího prostředku. Přiměřenost obrany je tedy nezávislá na použitém prostředku, ale závisí na skutečnosti, jak ho obránce použije.<sup>115</sup> Při posuzování přiměřenosti nutné obrany ve vztahu k útoku je žádoucí, aby byly posouzeny všechny okolnosti konkrétního případu, a nelze tak stanovit obecné pravidlo pro její posouzení. Je tedy třeba komplexního posouzení každého případu individuálně.

K účinné obraně je zapotřebí, aby měl obránce čas a prostředek, který útočnickovi znemožní jeho útok dokončit. Mimo jiné je tak žádoucí, aby obránce uplatnil svou útočnou akci dříve, než je proveden samotný útok. Prostředek, jenž obránce užije, by tak měl útočníka zbavit jeho akceschopnosti v minimálním možném čase a jeho účinek by měl být maximálně spolehlivý. Zároveň účinné použití tohoto prostředku závisí minimálně na síle a obratnosti obránce a jeho aplikace by neměla působit přílišné riziko pro okolí. K účinnému odražení útoku je obecně žádoucí užít údery, a to nejlépe pomocí zbraně. Velice účinným prostředkem může být v tomto ohledu např. střelná zbraň. Záleží však na konkrétní situaci a způsobu jejího užití.<sup>116</sup> Skutečnost, že obránce použije proti neozbrojenému útočnickovi zbraň, ještě neznamená, že by nutná obrana byla zcela zjevně nepřiměřená.<sup>117</sup> Obránce není povinen protiprávnímu útoku na chráněné zájmy ustoupit, ale naopak má právo se bránit prostřednictvím nutné obrany.<sup>118</sup>

---

<sup>112</sup> NOVOTNÝ, František. *Trestní právo hmotné*, s. 149

<sup>113</sup> JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*, s. 279

<sup>114</sup> NOVÁK, Jindřich a Ivan ŠPIČKA. Nutná obrana a palné zbraně. *Střelecký magazín*. 1999, roč. 4, č. 11, s. 46

<sup>115</sup> Rozhodnutí Nejvyššího soudu SSR ze dne 12. 2. 1980, sp. zn. 5 Tz 143/79

<sup>116</sup> NOVÁK, Jindřich a Ivan ŠPIČKA. Nutná obrana a palné zbraně. *Střelecký magazín*. 1999, roč. 4, č. 11, s. 46

<sup>117</sup> Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 19. 12. 1994, sp. zn. 7 To 202/94

<sup>118</sup> Rozhodnutí Nejvyššího soudu SSR ze dne 14. 3. 1975, sp. zn. 1 To 18/75

### 2.3 Vybočení z mezí nutné obrany

Ačkoliv jsou podmínky nutné obrany formulovány velice široce, může i přesto docházet k jejich překročení. Obecně je vybočení z mezí nutné obrany nežádoucí a je pro společnost škodlivé čili protiprávní. Rozeznáváme dvojí vybočení z mezí nutné obrany, a to exces extenzivní a exces intenzivní. Vybočit z mezí nutné obrany přitom lze jak úmyslně, tak i nedbalostně. Trestní odpovědnost obránce při vybočení z mezí nutné obrany není vyloučena a obránce je tedy možno postihnout podle toho, jakou skutkovou podstatu trestného činu svým jednáním naplnil. Především je však třeba posoudit zavinění obránce v tom smyslu, zda tato osoba překročila meze nutné obrany úmyslně nebo pouze z nedbalosti, přičemž je zároveň třeba zohlednit i rozrušení obránce, které bylo vyvolané útokem.<sup>119</sup> Podmínkou trestní odpovědnosti obránce je přitom nejen zaviněné překročení mezí nutné obrany, ale jeho zavinění se v tomto ohledu musí vztahovat také ke znakům příslušné skutkové podstaty trestného činu, kterou tím naplnil. V souvislosti s tímto však nemusí jít o stejnou formu zavinění.<sup>120</sup>

Tr. zákoník neobsahuje žádnou privilegovanou skutkovou podstatu, která by se vztahovala přímo k těmto excesům. Obecně však při vybočení z mezí nutné obrany přichází v úvahu aplikace některých privilegovaných skutkových podstat trestných činů, které nalezneme ve zvláštní části tr. zákoníku. Tyto skutkové podstaty mají sice širší dosah a nezahrnují jen případy vybočení z mezí nutné obrany, ale zohledňují právě silné rozrušení ze strachu, úleku, zmatku nebo jiného omluvitelného hnutí mysli a stejně tak předchozí zavrženíhodné jednání poškozeného, pod které lze podřadit právě útok ve smyslu nutné obrany. Konkrétně se jedná o skutkovou podstatu trestného činu zabití dle § 141 tr. zákoníku nebo skutkovou podstatu ublížení na zdraví z omluvitelné pohnutky dle § 146a tr. zákoníku.

V rámci posuzování excesu z nutné obrany je také možné užití ustanovení § 41 písm. g) tr. zákoníku, kdy se bude jednat o obecnou polehčující okolnost. Toto ustanovení se však netýká případů putativní nutné obrany, která bude posouzena jako omyl dle § 18 odst. 4 tr. zákoníku. Dále může soud vzhledem k ustanovení

---

<sup>119</sup> ŠČERBA, Filip, FRYŠTÁK, Marek. § 29 [Nutná obrana]. In: ŠČERBA, Filip a kol. Trestní zákoník: komentář. marg. č. 57.

<sup>120</sup> Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2007, sp. zn. 5 Tdo 162/2007

§ 58 odst. 7 tr. zákoníku také přistoupit ke snížení trest odnětí svobody pod dolní hranici trestní sazby nebo přichází v úvahu i upuštění od potrestání dle § 46 odst. 1 tr. zákoníku.<sup>121</sup>

### **2.3.1 Exces extenzivní**

Excesem extenzivním rozumíme situaci, kdy došlo k vybočení z časových mezí nutné obrany. Obrana tak nebyla současná s přímo hrozícím či trvajícím útokem. Obránce ve svém jednání tedy pokračoval ještě v době, kdy byl útok již ukončen, nebo naopak začal jednat v nutné obraně v době, kdy útok ještě přímo nehrozil a nutná obrana tak byla předčasná.

Jako příklad extenzivního excesu je možné uvést případ, kdy jednání obránce bude již odplatou, tedy když obránce sám přejde do protiútku ve chvíli, kdy již skončil původní útok ze strany útočníka. Obránce, který takto vybočil z mezí nutné obrany, pak může být odpovědný za některý z úmyslných deliktů proti životu nebo zdraví.

### **2.3.2 Exces intenzivní**

O excesu intenzivním hovoříme v případě, kdy došlo k porušení podmínky přiměřenosti, tj. obrana byla zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku. V těchto případech půjde často o nedbalostní vybočení z mezí nutné obrany v tom smyslu, že obránce nerozpoznal, že jeho způsob obrany je zcela zjevně nepřiměřený způsobu útoku, ačkoliv toto rozpoznat měl a mohl.

Nutná obrana může být nepřiměřená či zjevně nepřiměřená. K naplnění jednání ve smyslu excesu intenzivního musí však nastat situace, kdy jednání obránce zcela jasně, očividně a nepochybně neodpovídá všem rozhodným okolnostem, které charakterizují způsob útoku.<sup>122</sup>

---

<sup>121</sup> KRATOCHVÍL, Vladimír. *Trestní právo hmotné: obecná část*, s. 452

<sup>122</sup> Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2007, sp. zn. 5 Tdo 162/2007

### 3 Zbraň

Jak bylo již zmíněno v části práce týkající se přiměřenosti nutné obrany, účinným prostředkem, který je možné užít v rámci nutné obrany ze strany obránce, jsou právě zbraně. Na začátek je nutné zdůraznit, že je třeba odlišovat pojetí zbraně ve smyslu správního práva, které zejména určuje podmínky pro nakládání s legálními zbraněmi a dále pojem zbraň v rovině práva trestního, které popisuje zbraň jako předmět, který je typicky užít ke spáchání trestného činu.<sup>123</sup> Tr. zákoník užívá pojem zbraň ve dvou významech, kterými jsou zbraň v rámci oprávněného použití zbraně jako okolnosti vylučující protiprávnost dle § 32 a dále v případě trestného činu spáchaného se zbraní za podmínky § 118 tr. zákoníku.

Co se týká druhého významu, rozumí se zbraní (nevyplývá-li z konkrétního ustanovení tr. zákoníku něco jiného) cokoli, čím je možné učinit útok proti tělu důraznějším.<sup>124</sup> Rozumíme tím jakoukoliv věc, která učiní útok intenzivnější a tím pádem může účinněji způsobit člověku zranění ve smyslu zasažení jeho tělesné integrity. V tomto smyslu se jedná se o širší pojem, než je tomu u oprávněného použití zbraně, kde se za zbraň považuje především zbraň v technickém smyslu. Zbraní v technickém smyslu je potom každá věc, která je jako zbraň vyrobená a jako zbraň skutečně používaná, zpravidla k útoku nebo k obraně. V této souvislosti však tr. zákoník odkazuje na zvláštní právní předpisy upravující oprávněné použití zbraně. V těchto právních předpisech je potom pojem zbraň dále konkretizován a jsou zde upraveny bližší podmínky jejího užití.<sup>125</sup>

Pojem zbraň v rámci ustanovení § 118 tr. zákoníku v sobě tedy zahrnuje právě pojetí zbraně ve smyslu technickém, ale dále také i předměty nebo prostředky, které jsou běžně užívané k účelu jinému než k útoku. V tomto ohledu se může jednat jak o střelné zbraně či výbušniny, tak dále například i o kovové nářadí, železnou tyč, kuchyňský nůž, silný klacek, kámen, motorové vozidlo, rozprašovač se slzným plynem, elektrický proud aj.<sup>126</sup> Za zbraň dále považujeme také prostředky, kterými lze dosáhnout ovlivnění psychiky poškozeného natolik, aby jednal podle vůle pachatele trestného činu. V tomto ohledu se tedy zbraní

---

<sup>123</sup> BARTOŠEK, Jan a Milena BAČKOVSKÁ. *Zbraně a střelivo*, s. 4

<sup>124</sup> § 118 tr. zákoníku

<sup>125</sup> PŮRY, František. Zbraně. In: HENDRYCH, Dušan a kol. *Právní slovník*.

<sup>126</sup> FRYŠTÁK, Marek. § 118 [Spáchání trestného činu se zbraní]. In: ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. marg. č. 1.

rozumí také pouhá replika zbraně, typicky zbraně střelné, pokud je použita způsobem, ze kterého může napadený důvodně usuzovat, že se jedná o zbraň reálnou.<sup>127</sup>

Zbraně jako takové lze z různého pohledu rozdělit na různé další podkategorie, přičemž pro potřeby mé práce se mi jako nejvhodnější jeví jejich obvyklé dělení na zbraně chladné a střelné, ze kterého budu dále vycházet. Pro chladné zbraně je typické jejich držení za jednu část přímo v ruce, přičemž na cíl směřují jinou svou částí a dochází tak ke zvýšení účinku manuální síly osoby, která je používá. Chladné zbraně je dále možné členit na zbraně bodné, sečné, bodno-sečné, úderné a vrhací. V případě bodných zbraní se typicky jedná o zbraně, jejichž funkční částí je zašpičatěný hrot, přičemž jde například o různé dýky nebo kopí. Co se týká zbraní sečných, jejich funkční část je ostří, a jsou určeny ke způsobení rozsáhlých poškození a ran. Jedná se například o sekery nebo mačety. Jakýmsi kompromisem jsou potom zbraně bodno-sečné, které jsou vybaveny jak hrotem, tak i ostřím a typicky se jedná o nože, meče, halapartny atd. Zásadně nejjednodušším typem chladných zbraní jsou potom tzv. zbraně úderné, přičemž se jedná o velice různorodou skupinu zahrnující například obušky, boxery, ale třeba i nunchaky apod. Jakousi hybridní skupinou jsou zbraně vrhací, když se jedná o některý z již zmíněných druhů chladných zbraní, který je uzpůsoben také k vržení na cíl. Řadíme sem například oštěpy (vrhací bodná zbraň), ale také nože, sekery nebo například bumerang (vrhací úderová zbraň).<sup>128</sup>

Co se týká zbraní střelných, ty jsou většinou konstruovány tak, že působí kinetickou silou projektilu na určitou vzdálenost. Zákon o zbraních definuje střelnou zbraň jako zbraň, u které je funkce odvozena od okamžitého uvolnění energie při výstřelu, zkonstruovaná pro požadovaný účinek na definovanou vzdálenost.<sup>129</sup> Pomocí střelných zbraní je tak možné zasáhnout cíl na mnohem delší vzdálenost, než je tomu u zbraní chladných. Dále je možné střelné zbraně členit dle různých kritérií, typicky je tomu podle zdroje energie pro vymetení projektilu, přičemž rozeznáváme zbraně palné, plynové a mechanické, přičemž tyto jednotlivé skupiny jsou pojmenovány právě podle principu jejich fungování. Mezi nejčastěji

---

<sup>127</sup> Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 3. 2004, sp. zn. 5 Tdo 253/2004

<sup>128</sup> BARTOŠEK, Jan a Milena BAČKOVSKÁ. *Zbraně a střelivo*, s. 10

<sup>129</sup> Příloha č. 1 k zákonu č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních)



užívané střelné zbraně přitom patří právě zbraně palné, jejichž užití v rámci nutné obrany se budu následně blíže věnovat v další části práce.

### 3.1 Zbraň dle jednotlivých právních předpisů

Z pohledu našeho právního řádu považuji v souvislosti s dílčí úpravou zbraní za nejdůležitější zejména zákon o zbraních, který vnímá pojem zbraň úžeji než tr. zákoník ve svém ustanovení § 118. Tento zákon definuje pojem zbraň ve svém § 2 odst. 1 jako střelné zbraně a střelivo do nich. Dle § 3 zákona o zbraních se střelné zbraně dále dělí do šesti kategorií (A, A-I, B, C, C-I, D), přičemž se jedná o zakázané zbraně, zbraně podléhající povolení, zbraně podléhající ohlášení a o tzv. ostatní zbraně (např. historické nebo paintballové zbraně). Kritériem, které je stěžejní pro určení kategorie příslušné zbraně, je především konstrukce zbraně a její technická a funkční charakteristika. V některých případech se však nejedná o primární kritérium, kdy například v případě zbraní A-I bylo o jejich zařazení mezi zbraně zakázané rozhodnuto spíše z politických důvodů na úrovni Evropské unie.<sup>130</sup>

V rámci zákona o zbraních dále nalezneme také úpravu zbrojního průkazu, kterým rozumíme doklad vydávaný fyzickým osobám, které o to požádají a splňují podmínky stanovené zákonem o zbraních. Dle § 16 odst. 2 zákona o zbraních rozlišujeme zbrojní průkaz do pěti skupin (A – E), a to podle účelu užívání zbraně.<sup>131</sup> Obecně je možné, aby fyzická osoba byla držitelem jedné, ale i více skupin zbrojního průkazu, přičemž není omezena žádná vzájemná kombinace těchto skupin.<sup>132</sup>

V této podkapitole se dále budu věnovat vymezení pojmu zbraně dle jednotlivých právních předpisů, které upravují oprávnění užít zbraň, a na které odkazuje ustanovení § 32 tr. zákoníku. Ačkoliv je v tomto ohledu pojem zbraň upraven v široké škále právních předpisů, pro představu zde uvedu jen jejich omezený výčet.

---

<sup>130</sup> BARTOŠEK, Jan a Milena BAČKOVSKÁ. *Zbraně a střelivo*, s. 70

<sup>131</sup> Jedná se o tyto skupiny: A - ke sběratelským účelům, B - ke sportovním účelům, C - k loveckým účelům, D - k výkonu zaměstnání nebo povolání, nebo E - k ochraně života, zdraví nebo majetku.

<sup>132</sup> BARTOŠEK, Jan a Milena BAČKOVSKÁ. *Zbraně a střelivo*, s. 103

## **Zákon o Policii České republiky**

Dle § 56 odst. 4 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky se zbraní rozumí zbraň střelná včetně střeliva a doplňků zbraně, vyjma vrhacího prostředku majícího povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky, dále zbraň bodná a sečná, výbušnina (např. obranný ruční granát), speciální výbušný předmět (např. speciální rámy s výbušninami k prolomení oken), průlomový pyrotechnický prostředek (zařízení sestávající z nestlačitelné kapaliny a z výbušniny k prolomení se do objektu) a speciální náloživo (speciální „páskové“ nálože z plastické výbušniny používané k rozlomení pantů dveří). Tento zákon reflektuje skutečnost, že příslušníci Policie České republiky mají výjimku z obecné úpravy zákona o zbraních, co se týče možnosti užívat zakázané zbraně, střelivo a doplňky. Co se týká užití výbušnin, i zde se jedná o výjimku z obecné úpravy nakládání s výbušninami dle zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě.<sup>133</sup>

## **Zákon o obecní policii**

Pro účely zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii se služební zbraní rozumí krátká střelná zbraň, jejímž držitelem je podle zákona o zbraních obec. V tomto ohledu je však nevhodné užití pojmu „služební zbraň“ z toho důvodu, že strážníci obecní policie se nenachází ve služebním poměru. Krátkou střelnou zbraní je poté dle zákona o zbraních krátká opakovací nebo samonabíjecí zbraň a krátká jednoranná nebo víceranná zbraň pro střelivo se středovým zápalem.<sup>134</sup>

## **Zákon o celní správě**

Zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky obsahuje definici zbraně ve svém ustanovení § 45, když pro své účely zbraní rozumí zbraň střelnou, včetně střeliva a doplňků zbraně, dále zbraň bodnou a sečnou, výbušninu, speciální výbušný předmět, průlomový pyrotechnický prostředek a speciální náloživo.

---

<sup>133</sup> VANGELI, Benedikt. § 56 [Použití zbraně]. In: VANGELI, Benedikt. Zákon o Policii České republiky: komentář, s. 233

<sup>134</sup> VETEŠNÍK, Pavel, JEMELKA, Luboš. § 20 [Použití služební zbraně]. In: VETEŠNÍK, Pavel, JEMELKA, Luboš. Zákon o obecní policii: komentář, s. 322.

## 3.2 Držení a nošení zbraně

V souvislosti se zaměřením práce a možným užitím zbraní pro účely nutné obrany pokládám za důležité vyjasnění také pojmů držení a nošení zbraně, přičemž tyto pojmy jsou upraveny prostřednictvím zákona o zbraních.

Držení zbraně lze za pomoci §2 odst. 2 zákona o zbraních vyložit dvěma různými způsoby, a to jednak jako situaci, kdy má osoba zbraň uvnitř bytových nebo provozních prostor nebo uvnitř zřetelně ohraničených nemovitostí se souhlasem vlastníka nebo nájemce uvedených prostor nebo nemovitostí. Druhým způsobem je dále držení zbraně v situaci, kdy má osoba zbraň nenabitou náboji a zároveň uloženou v uzavřeném obalu za účelem jejího přemístění z místa na místo. Z definice druhého pojetí držení zbraně vyplývají dvě podmínky, které musí být splněny kumulativně, aby se mohlo jednat právě o držení zbraně, tedy zbraň není nabitá a je uložena v uzavřeném obalu. V případě, kdy by jedna z podmínek splněna nebyla, jednalo by se o nošení zbraně. Pojem „uzavřený obal“ však není nikde v zákoně blíže specifikován, a tedy lze dovodit, že se může jednat o jakýkoliv obal, který však nesmí být průhledný, a to z důvodu obecného zákazu viditelného nošení či přepravování zbraní.<sup>135</sup>

Nošení zbraně je v zákoně o zbraních vymezeno negativně ve vztahu k pojmu držení zbraně. Nošením zbraně se tedy rozumí ty případy, kdy má někdo zbraň u sebe, pokud se ovšem nejedná o držení zbraně. Ustanovení § 60 zákona o zbraních přitom až na několik výjimek zakazuje nosit zbraň osobě účastnící se veřejných shromáždění, slavností, sportovních podniků nebo lidových zábav. Podmínky pro oprávněné nošení zbraně jsou v zákoně o zbraních vykládány velmi složitě, kdy je třeba rozlišovat jednotlivé kategorie zbraní, přičemž se tyto podmínky dále liší i dle skupin zbrojního průkazu.<sup>136</sup> Pro všechny kategorie zbraní obecně platí, že nesmí být nošeny viditelně na veřejnosti nebo na místě veřejnosti přístupném. Z tohoto zákazu jsou však zákonem stanoveny různé výjimky.

Zásadní podmínkou ve vztahu k nabytí a držení zbraně je vydání zbrojního průkazu. Zbraně kategorie B, kam řadíme i krátké ruční palné zbraně, o kterých bude pojednááno v následující podkapitole, je možné nabývat jen na

<sup>135</sup> BARTOŠEK, Jan a Milena BAČKOVSKÁ. *Zbraně a střelivo*, s. 137

<sup>136</sup> MAREK, Tomáš. Držení a nošení palných zbraní podle nové právní úpravy. *Bulletin advokacie*, 2003, č. 3, s. 53 - 57

základě povolení, které vydává příslušný útvar Policie České republiky jakožto správní orgán. Žadatel k tomuto musí uvést řádný důvod, kterým je mimo jiné právě i ochrana zdraví, života nebo majetku. Jak bylo již nastíněno, zákon o zbraních rozlišuje podle účelu užívání zbraní pět skupin zbrojního průkazu, přičemž jednou z těchto skupin je tedy právě skupina E – k ochraně života, zdraví a majetku. Dle oficiálních statistik Policie ČR stoupl počet držitelů zbrojního průkazu skupiny E v mezidobí od roku 2015 do roku 2019 téměř o 7 %, přičemž právě držitelé zbrojního průkazu skupiny E již v roce 2019 představovali největší část držitelů zbraní v rámci České republiky.<sup>137</sup>

Je však třeba poznamenat, že držitel zbrojního průkazu této skupiny nemá žádná speciální či širší oprávnění k tomu bránit své zdraví, život nebo majetek než jakýkoliv jiný člověk. Držitelé zbrojního průkazu skupiny E tedy mohou nosit zbraň skrytě právě za tímto účelem, avšak nemohou ji užít v širším rozsahu než jiní držitelé. Právě limity a meze použití zbraně k tomuto účelu přitom nevyplývají ze zákona o zbraních, ale primárně jde o úpravu ve smyslu ustanovení § 29 tr. zákoníku, kterým je upraven institut nutné obrany.<sup>138</sup>

---

<sup>137</sup> Statistika střelných zbraní. *Policie České republiky* [online]. Policie ČR, 2020 [cit. 2023-03-27]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statistika-strelnych-zbrani.aspx>

<sup>138</sup> BARTOŠEK, Jan a Milena BAČKOVSKÁ. *Zbraně a střelivo*, s. 210

## 4 Východiska použití zbraně v rámci nutné obrany

V této kapitole se budu zabývat použitím zbraně právě pro účely nutné obrany, přičemž zde budou rozebrány některé výhody tohoto prostředku, které budou demonstrovány přímo v rámci rozboru konkrétního případu, a zároveň určitá omezení, které z použití zbraně vyplývají. Použití zbraně v rámci nutné obrany je tedy obecně dovoleno a dle mého názoru je i s ohledem na účinnost tohoto prostředku přímo žádoucí.

V rámci tr. zákoníku, ale ani jiného právního předpisu není nijak specifikováno, jaké předměty či zbraně lze anebo nelze v rámci nutné obrany použít. Pro potřeby nutné obrany se však často setkáváme s užitím zbraně střelné. V této kapitole se konkrétně zaměřím na užití zbraní palných, a to zejména tzv. krátkých ručních palných zbraní. Palnou zbraní rozumíme zbraň, u které je funkce odvozena od okamžitého uvolnění chemické energie. Za palnou zbraň se považuje také předmět, který lze uschopnit k vystřelování hromadné nebo jednotné střely nebo jiného projektilu působením okamžitého uvolnění chemické energie, jestliže má vzhled palné zbraně a v důsledku své konstrukce nebo materiálu, z něhož je vyroben, může být uschopněn ke střelbě.<sup>139</sup> Do kategorie krátkých ručních palných zbraní poté řadíme pistoli či revolver, přičemž tyto zbraně jsou určeny k pohotovému střelbě na krátkou vzdálenost. Právě tento typ zbraní si lidé v dnešní době často pořizují právě pro sebeobraně účely. Ačkoliv ve společnosti může panovat mínění o přílišné nebezpečnosti těchto zbraní v rukou občanů, je nevyvratitelné, že se jedná o účinný prostředek, který může obránce v rámci nutné obrany využít a zabránit tak útoku na chráněný zájem, přičemž v takové situaci zároveň dochází k minimalizaci rizika pro obránce.<sup>140</sup>

Důležité je však také zmínit skutečnost, že pro účely nutné obrany není podstatné, zda obránce užil legálně či nelegálně drženou zbraň. Ačkoliv nám zákon ve smyslu úpravy podmínek nutné obrany na tuto problematiku nedává konkrétní odpověď, na úrovni judikatury však tato skutečnost již řešena byla. V této souvislosti zmíním stanovisko Nejvyššího soudu ČR, kde byl vysloven názor, že otázka způsobu získání prostředku použitého k obraně není z hlediska podmínek

---

<sup>139</sup> Příloha č. 1 k zákonu č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních)

<sup>140</sup> NOVÁK, Jindřich a Ivan ŠPIČKA. Nutná obrana a palné zbraně. Střelecký magazín. 1999, roč. 4, č. 11, s. 46

nutné obrany významná, přičemž naplnění podmínek nutné obrany je třeba zvažovat z hlediska konkrétních okolností případu a není přitom podstatné, zda prostředek použitý k obraně byl legálně či nelegálně držený.<sup>141</sup> Důležité je však také zmínit, že držitel zbrojního průkazu má dle § 29 odst. 1 písm. m) zákona o zbraních povinnost neprodleně ohlásit útvaru Policie České republiky použití zbraně z důvodu nutné obrany či krajní nouze. Jedná se přitom o příslušný útvar Policie České republiky s ohledem na místo, kde došlo k použití zbraně. Tato povinnost se vztahuje jak na použití zbraně ke střelbě, tak dále také i k tzv. varovnému výstřelu. Jestliže je však zbraň užitá k hrozbě nebo k úderu, držitel tuto povinnost k ohlášení nemá. Současně je však nutné poznamenat, že i v případě, kdy ke střelbě nedojde, může obránci vzniknout povinnost oznámení protiprávního jednání, proti kterému hrozba zbraní směřovala. Obecně tak lze konstatovat, že takového ohlášení je vhodné i v těchto případech.<sup>142</sup>

Co se obecně týká účinnosti použití střelných zbraní v rámci nutné obrany, je nutné podotknout, že právě pomocí zbraně střelné se lze často bránit daleko účinněji a šetrněji, než je tomu například u jiných prostředků z kategorie zbraní chladných. Při užití střelné zbraně je možné zbraň pouze namířit ve smyslu hrozby či vystřelit varovný výstřel, a již toto může útočnicka odradit od dalšího pokračování v útoku. Hrozba pomocí nože či hole takovýto spolehlivý účinek na odstrašení útočnicka zcela jistě nemá. Zastrášení útočnicka pomocí zbraně je tak velice účinné zejména v situacích, kdy útočí neozbrojen nebo s pomocí prostředku, který by však nezabránil výstřelu ze strany obránce.<sup>143</sup> Jestliže má tedy obránce v situaci, kdy jedná v nutné obraně, dostatek času hrozit z bezpečné vzdálenosti útočnickovi pomocí střelné zbraně, záleží poté už jen na samotném útočnickovi, zda se i po tomto rozhodne ve svém útoku pokračovat, nebo se rozhodne útok ukončit. Pokud by útočnick této výstrahy nedbal a v útoku i přesto pokračoval, vystavuje se tak riziku jeho možného zabití či poranění. K problematice hrozby zbraní v rámci sebeobraně lze uvést statistiku zpracovávanou v roce 1991 v USA, kdy byla krátká ruční palná

---

<sup>141</sup> Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2009, sp. zn. Tpjn 303/2008

<sup>142</sup> Stanovisko k rozsahu povinnosti držitele zbrojního průkazu oznámit použití zbraně podle § 29 odst. 1 písm. m) zákona o zbraních. [online]. Ministerstvo vnitra České republiky, 2014. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/pravni-stanoviska-z-oblasti-zbrani-streliva-a-munice.aspx>

<sup>143</sup> DOLENSKÝ, Adolf a František NOVOTNÝ. Nutná obrana pomocí střelné zbraně. *Střelecká revue*. 1996, roč. 27, č. 8, s. 12

zbraň úspěšně užitá proti útočnickovi k hrozbě v 1 500 000 případech, přičemž bylo zastřeleno „pouze“ 292 útočníků.<sup>144</sup>

Krátké ruční palné zbraně mají v rámci nutné obrany nepopíratelné výhody. Jednou z těchto výhod je zejména zachování bezpečné vzdálenosti od útočníka. Z tohoto důvodu se může za pomoci krátké ruční palné zbraně účinně bránit i člověk velmi slabý nebo nemocný, který by se útočnickovi jen stěží ubránil za použití jiného prostředku. Dále jsou tyto zbraně použitelné i na vzdálenost, na kterou již ostatní bojové prostředky použitelné nejsou. Účinek krátkých ručních palných zbraní je také výrazně spolehlivější než u jiných prostředků. Například nůž či jiný předmět, kterým by mohl obránce útočníka udeřit lze užit jen na velmi krátkou vzdálenost a riziko pro obránce se tím zákonitě zvyšuje. Jak již bylo uvedeno, velmi důležitý je zároveň fakt, že u těchto zbraní lze v rámci nutné obrany užit tzv. útok hrozbou, který mnohdy stačí k tomu, aby útočník ve svém jednání již nepokračoval. K tomuto je třeba dodat, že použití střelné zbraně k útoku hrozbou je obecně vlastně nejmírnějším prostředkem, který lze v rámci nutné obrany užit. Další výhodou je také doba potřebná k nácvičení účinného použití tohoto typu zbraní, která je ve srovnání s ostatními bojovými prostředky a akcemi výrazně kratší.<sup>145</sup>

K problematice užití střelné zbraně v rámci nutné obrany s ohledem na její přiměřenost se vztahuje i mnoho judikturních případů, které vykládají přiměřenost nutné obrany v této souvislosti relativně ze široka a výhodně pro obránce. V rámci části práce týkající se přiměřenosti nutné obrany již bylo zmíněno, že obecně je možné, aby se obránce bránil za pomoci zbraně i proti neozbrojenému útočnickovi.<sup>146</sup> Tuto možnost poté konkretizoval Nejvyšší soud ČR v jednom ze svých rozhodnutí přímo ve vztahu ke střelné zbraně, když připustil i její opakované použití. V závislosti na konkrétních okolnostech případu tedy není vyloučeno posoudit jako stav nutné obrany i jednání osoby, která reaguje na fyzický útok neozbrojeného pachatele opakovaným použitím střelné zbraně, přičemž dojde k usmrcení útočníka.<sup>147</sup>

---

<sup>144</sup> Novák Jindřich a Ivan ŠPIČKA. Deset mýtů o palných zbraních v sebeobraně. *Střelecká revue*, 2001, roč. 33, č. 8, s. 54

<sup>145</sup> NOVÁK, Jindřich a Ivan ŠPIČKA. Nutná obrana a palné zbraně. *Střelecký magazín*. 1999, roč. 4, č. 11, s. 46-47

<sup>146</sup> Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 19. 12. 1994, sp. zn. 7 To 202/94

<sup>147</sup> Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 1. 1998, sp. zn. 1 Tzn 25/97

Co se dále týká použití rozdílně účinných zbraní útočníkem a obráncem, lze obecně konstatovat, že obránce nemusí vždy uvažovat nad účinností zbraně užití ze strany útočníka. Jelikož riziko za výsledek konfliktu, který je konfliktem útočníka a obránce, musí primárně nést útočník, lze připustit nutnou obranu i v případě citelné odlišnosti mezi intenzitou obrany a intenzitou provedeného útoku vzhledem k povaze použitého prostředku i způsobeného následku. Nejvyšší soud ČR v této souvislosti posuzoval případ, kdy ze strany útočníka došlo k házení kamenů, sice z větší vzdálenosti, avšak takovou intenzitou a tak velkými kameny, že obránci hrozilo způsobení i závažného zranění, přičemž proti tomuto útoku byla ze strany obránce užitá střelná zbraň po předchozích výstražných výstřelech.<sup>148</sup> Přestože byl v tomto případě vysloven názor, že obrana nebyla zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku, v souvislosti s publikací tohoto rozhodnutí ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek se vyskytly i určité nesouhlasné názory. V této souvislosti tedy není možné pro všechny případy obecně určit oprávněnost použití střelné zbraně vždy, když útočník hází na obránce kameny či jiné předměty, avšak musí dojít k pečlivému uvážení všech konkrétních okolností případu.<sup>149</sup>

Ačkoliv lze tedy v mnohých případech dovést, že užití střelné zbraně v rámci nutné obrany se pohybuje v jejích mezích ve smyslu přiměřenosti nutné obrany, nelze toto tvrzení generalizovat. Vždy je nutné přihlídnout ke konkrétním okolnostem každého individuálního případu a posuzovat ho ve své celistvosti. Soudy v tomto ohledu často zkoumají právě způsob užití střelné zbraně, když lze střelnou zbraň užit jak ve smyslu již zmíněné hrozby, tak lze užit například i varovného výstřelu. Právě varovný výstřel lze přitom považovat za jednu z významných okolností při posuzování přiměřenosti nutné obrany.

Jelikož je nutná obrana dovolena nejpozději do doby ukončení útoku, je nutná obrana obecně připuštěna v situaci, kdy je útočník zasažen střelou ze střelné zbraně v pozici, kdy stojí k obránci čelem. Meze nutné obrany jsou však v některých případech dodrženy i v situaci, kdy útočníka zasáhla střela ze střelné zbraně do oblasti zad. Tato skutečnost tedy není spolehlivým důkazem vybočení

---

<sup>148</sup> Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 13. 9. 2006, sp. zn. 3 Tdo 840/2006-I.

<sup>149</sup> PŮRY, František. Souhrn aktuální judikatury – V. Nutná obrana v trestním právu. Trestněprávní revue, 2007, č. 8, s. 230 - 235



z mezí nutné obrany a je nutné zvážit všechny okolnosti konkrétního případu.<sup>150</sup> Této problematice se ostatně mimo jiné budu věnovat v následující podkapitole v rámci rozboru konkrétního případu.

#### **4.1 Rozbor konkrétního případu – střelba v obci Vochov**

V této části práce se přesouvám k rozboru konkrétního případu, kdy byla v rámci nutné obrany užitá střelná zbraň. Jedná se o velmi aktuální případ, jelikož k němu došlo v roce 2021, a to konkrétně dne 24. 3. 2021 v obci Vochov. Tento skutek byl prověřován Odborem obecné kriminality Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje pod č. j. KRPP-32929/TČ-2021, kdy jednání v nutné obraně bylo v tomto případě stanoveno již v přípravném řízení, a tudíž nedošlo k zahájení trestního stíhání resp. vypracování návrhu na podání obžaloby a řešení tohoto případu na úrovni řízení před soudem.

V této souvislosti je nutné zmínit, že drtivá většina případů, které jsou ve výsledku posouzeny jako jednání v nutné obraně, je vyřízena právě již ve fázi přípravného řízení. O takovýchto případech se tak veřejnost dozvídá jen prostřednictvím medií, přičemž ne vždy však dochází k medializaci těchto případů. Pokud však média přeci jen okolnosti těchto případů zveřejňují, je tomu tak v jejich rané fázi, kdy informace nemusí být zcela ucelené. I z tohoto důvodu se domnívám, že široká veřejnost v dnešní době nemá přílišné povědomí o institutu nutné obrany a jejích mezích, a proto může nabýt i dojmu, že střelné zbraně do rukou občanů nepatří s ohledem na jejich přílišnou nebezpečnost. Dle mého názoru má společnost toto mínění i důvodu toho, že v dnešní době se ve světě často vyskytují případy, kdy je zbraň použita člověkem při mimořádné události „aktivního střelce“ s úmyslem usmrtit větší počet lidí, což je zákonitě vnímáno velmi negativně. Na druhou stranu je v tomto ohledu nutné zmínit, že v situacích, kdy je zbraň užitá v rámci nutné obrany, lidé kvitují právě skutečnost, že člověk měl zbraň u sebe a mohl se tak účinně bránit. Jak ostatně vyplývá i z tohoto případu, právě střelná zbraň zde sehrála velkou roli. Po zveřejnění okolností tohoto případu prostřednictvím místních medií se ze strany veřejnosti strhla velká vlna podpory pro obránce. Lidé dokonce organizovali sbírky ve prospěch obránce za účelem

---

<sup>150</sup> DOLENSKÝ, Adolf a František NOVOTNÝ. Nutná obrana pomocí střelné zbraně. Střelecká revue. 1996, roč. 27, č. 8, s. 12

zaplacení jeho právních služeb.<sup>151</sup> V této souvislosti se tedy většina z nich nad použitím střelné zbraně ani nepozastavila a pokládala jej za zcela normální a v tomto případě i užitečné.

#### **4.1.1 Popis skutkových okolností**

Pro účely rozboru případu z hlediska podmínek nutné obrany s ohledem na použití střelné zbraně, bych v první řadě chtěla přiblížit skutkový děj tohoto případu. Jednání útočníka spočívalo v tom, že v noci nejdříve neoprávněně vnikl na oplocený pozemek domu, přičemž následně oknem vnikl přímo do prostorů domu. Následně si zevnitř odemkl vchodové dveře domu, nejspíše pro vytvoření si případné ústupové cesty a dále se pohyboval v prostorách domu, konkrétně ve směru obytného pokoje, kde v tu dobu spal obránce se svou družkou. Obránce se nastalým hlukem probudil a vydal se ve směru hluku se svou legálně drženou pistolí, kterou měl uloženou pod polštářem. V okamžiku, kdy obránce spatřil siluetu pohybující se ve směru k němu, vystřelil na útočníka, kterému tím způsobil smrtelná zranění. V rámci prověřování tohoto případu bylo zjištěno, že střela z pistole obránce zasáhla útočníka do zad, který následně vyběhl prostorem vchodových dveří před dům, kde upadl. Ze strany obránce byla útočníku okamžitě poskytnuta první pomoc, avšak ten svým zraněním na místě podlehl. Pro úplnost je nutné uvést, že z výpovědi obránce následně vyplynulo, že jeho zdravotní stav by mu nedovoloval účinně se ubránit v rámci fyzické potyčky, a tudíž pro svou bezpečnost nemohl dopustit blízký fyzický kontakt s osobou útočníka. I z tohoto důvodu tedy obránce šel prověřit zmíněný hluk s již připravenou střelnou zbraní.

#### **4.1.2 Posouzení podmínek nutné obrany**

Z uvedených skutečností nepochybně vyplývá, že obránce celou situaci vyhodnotil tak, že ve chvíli, kdy stanul útočnickovi tváří v tvář, se ocitl v ohrožení života a zdraví svého i své družky, která se s ním nacházela ve stejné místnosti. Ačkoliv z prověřování případu vyplynulo, že útočník se ve chvíli svého rychlého pohybu chtěl nejspíše dostat na chodbu domu a následně uprchnout, vzhledem ke světelným podmínkám a rozestavení místností domu, kdy útočník musel oběhnout

---

<sup>151</sup> Pomoc pro Honzu z Vochova. *Krimi – Plzeň* [online]. Plzeň: Krimi – Plzeň, 2021 [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://www.krimi-plzen.cz/a/pomoc-pro-honzu-z-vochova/>

křídlo dveří, vyhodnotil obránce tento rychlý pohyb jako začátek útoku, a tudíž sám započal jednání v nutné obraně.

Dle mého názoru v tomto případě policejní orgán správně posoudil jednání obránce jako nutnou obranu dle § 29 tr. zákoníku, přičemž dostatečně přihlédl k individuálním okolnostem případu. Je důležité zmínit, že v rámci prověřování tohoto případu byl dle § 104c zákona č. 141/1961 Sb., zákon o trestním řízení soudním (dále jen jako „trestní řád“) proveden vyšetřovací pokus, kdy byla ověřována viditelnost uvnitř domu za stejných světelných podmínek jako v době střelby. Zároveň došlo i k zohlednění směru otevírání jednotlivých dveří v domě, což bylo pro posouzení celého případu velmi důležité. Na základě provedeného vyšetřovacího pokusu byla následně jako nejvíce pravděpodobná označena situace, kdy vchodové dveře domu byly otevřené a vnitřní dveře byly otevřeny pod úhlem 60-65 stupňů. Obránce poprvé zaregistroval útočníka, když vyšel z prostoru kuchyně a vystřelil na něj na vzdálenost dvou metrů. Z tohoto je patrné, že vzdálenost mezi útočníkem a obráncem v době výstřelu nebyla nijak velká a tím pochopitelnější je reakce obránce, která byla v návaznosti na prudký pohyb útočníka takřka okamžitá. Zde je bezesporu na místě poznamenat již zmíněné výhody užití střelné zbraně v rámci nutné obrany a to zejména za předpokladu, že obránce v době útoku trpěl určitými zdravotními omezeními, která mu bránila střetnout se s útočníkem v rámci fyzické potyčky. Těmito výhodami jsou jednak jejich možné užití na delší vzdálenost, ale zcela jistě i jejich rychlé okamžité použití. Jestliže by obránce v tomto případě nedisponoval střelnou zbraní a nemohl se tak bránit okamžitě, lze jen těžko očekávat, že by se při blízkém kontaktu s osobou útočníka ubránil. S ohledem na tyto skutečnosti tak dle mého názoru po obránci zcela jistě nebylo možné požadovat ani mírnější řešení situace ve smyslu pouhé hrozby zbraní. Zastrášení útočníka prostřednictvím hrozby střelnou zbraní by však bylo možné užít v případě, kdy by mezi obráncem a útočníkem byla větší vzdálenost, tedy vzdálenost minimalizující riziko pro obránce. Zde by užití hrozby zbraní i s ohledem na špatné světelné podmínky ve chvíli incidentu znamenalo, že by se osoba obránce vystavovala přílišnému riziku, což po něm nelze spravedlivě požadovat.

Policejní orgán ve svém usnesení o odložení věci ze dne 19. 11. 2021, č. j. KRPP-32929-120/TC-2021-030070 uvedl, že pocit ohrožení života a zdraví je třeba

posuzovat z pohledu obránce, který byl v tomto případě v této kritické situaci rozespálý, trpěl zdravotním omezením a ocitl se v domě na samotě v noci za zhoršených světelných podmínek v bezprostřední blízkosti podivně se pohybující neznámé osoby. V rámci posuzování přiměřenosti nutné obrany tedy musí dojít k posouzení celého případu s ohledem na všechny okolnosti. V tomto případě došlo k útoku na zájmy chráněné tr. zákoníkem, tedy život a zdraví jednotlivce, přičemž obránce se sám nacházel ve velmi stresující situaci a musel jednat okamžitě. Ačkoliv obránce jednal v nutné obraně za použití střelné zbraně proti neozbrojenému útočnickovi, nelze tuto skutečnost považovat za exces z nutné obrany i s ohledem na skutečnost, že obránce v tento kritický moment nemohl předpokládat, zda je útočník ozbrojen či nikoliv. Vzhledem ke zhoršeným světelným podmínkám a rychlému pohybu ze strany útočníka se obránce zcela pochopitelně domníval, že útok již započal. V tomto směru je nutné vzít v potaz i zdravotní problémy osoby obránce, který by se fyzickému napadení ze strany útočníka zcela jistě nemohl jinak ubránit.

Jak již bylo zmíněno, skutečnost, že obránce užil střelné zbraně proti neozbrojenému útočnickovi, tak s ohledem na mnohou judikaturu, nelze vykládat v jeho neprospěch. Stejně tak nelze negativně hodnotit to, že obránce útočníka usmrtil. Ostatně již ze zákonné dikce ustanovení § 29 tr. zákoníku vyplývá, že obrana nesmí být zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku, přičemž zákon připouští, aby obránce užil i podstatně důraznějšího prostředku než útočník a také aby způsobil citelně závažnější následek, než jaký hrozil z útoku.<sup>152</sup>

Nelze však opomenout ani skutečnost, že osoba útočníka byla střelena do zad a útočník tedy nebyl v pozici čelem k obránci. Jestliže by tato skutečnost byla posuzována jednotlivě a nikoli v kontextu celého případu, bylo by možné uvažovat o vybočení z mezí nutné obrany ve smyslu excessu extenzivního, kdy byl již útok ukončen. Znovu však připomínám, že hodnocení splnění podmínek nutné obrany je nutné vždy posuzovat se všemi okolnostmi konkrétního případu. Vzhledem k těmto okolnostem pak policejní orgán v rámci tohoto případu vyhodnotil nutnou obranu jako přípustnou s ohledem na skutečnost, že útočník v daný okamžik provedl stěžejní pohyb proti obránci, který na něj okamžitě reagoval prostřednictvím

---

<sup>152</sup> Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 5. 2004, sp. zn. 7 Tdo 461/2004

střelby, přičemž předpokládal, že se útočník pohybuje směrem k němu, aby ho napadl. Nemohl tak subjektivně předpokládat, že útočník má v úmyslu opustit dům. S ohledem na reakční dobu vyšel výstřel z pistole ve chvíli, kdy útočník proklouzl kolem křídla dveří a byl v pozici mírného předklonu otočený zády k obránci. Nedošlo tak k vědomé střelbě obránce do zad útočníka ve chvíli, kdy by bylo zřejmé, že je útok již ukončen. Tato skutečnost byla podpořena i zjištěním, že ačkoliv v zásobníku zbraně byly ještě další náboje, obránci vystřelil pouze jednu.

Co se týká skutečnosti, že si obránci připravil svou zbraň ještě předtím, než útok z jeho pohledu fakticky započal, toto také nelze hodnotit jako vybočení z mezí nutné obrany. K tomu, že si obránci připraví svou zbraň s ohledem na svou obranu před možným útokem, na tomto místě uvedu judikaturu Nejvyššího soudu SSR, který vyslovil názor, že skutečnost, že si někdo připraví na obranu proti hrozícímu a očekávanému útoku zbraň, nevylučuje závěr, že jde o nutnou obranu.<sup>153</sup> Podmínkou nutné obrany tedy není skutečnost, že ze strany obránce musí jít o náhlé či nepřipravené jednání, které je jen okamžitou reakcí na situaci vyvolanou útokem.<sup>154</sup>

Samotné posuzování institutu nutné obrany je dle mého názoru velice komplikované již s ohledem na skutečnost, že orgány činné v trestním řízení posuzují celou situaci až následně, kdy se tyto osoby s okolnostmi případu seznamují až zprostředkovaně a musí posoudit situaci i s ohledem na subjektivní stav obránce. Obránci nacházející se v situaci, kdy proti němu směřuje přímo hrozící útok a tento se s největší pravděpodobností s podobnou kritickou situací nikdy předtím nesetkal, musí jednat okamžitě a bez předchozího důkladného posouzení situace. V tomto případě si trůfám tvrdit, že policejní orgán vyhodnotil předmětnou situaci zcela správně, když uvažoval o všech možných okolnostech případu, které následně hodnotil celistvě, přičemž každou tuto okolnost ve svém usnesení pečlivě odůvodnil.

---

<sup>153</sup> Usnesení Nejvyššího soudu SSR ze dne 17. 2. 1981, sp. zn. 3 To 2/81

<sup>154</sup> Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 5. 2004, sp. zn. 7 Tdo 461/2004

## 4.2 Ústavní zakotvení práva bránit život za použití zbraně

Vzhledem k charakteru práce považuji za důležité zmínit i nedávnou výraznou změnu týkající se právě problematiky použití zbraně v rámci nutné obrany. Prostřednictvím ústavního zákona č. 295/2021 Sb. došlo k doplnění článku 6 Listiny. V uvedeném článku je nově rozšířena garance práva na život o právo na obranu života se zbraní. Toto nové znění Listiny pak nabylo účinnosti 1. 7. 2021, kdy nově tedy článek 6 odst. 4 Listiny zní: „*Porušením práv podle tohoto článku není, jestliže byl někdo zbaven života v souvislosti s jednáním, které podle zákona není trestné. Právo bránit život svůj či život jiného člověka i se zbraní je zaručeno za podmíněk, které stanoví zákon.*“. Autoři této novely přitom chápou pojem zbraň v širším pojetí, tak jak ji upravuje § 118 tr. zákoníku čili jako vše, co může učinit útok proti tělu důraznějším.<sup>155</sup>

Tato změna byla však vnímána jako poněkud kontroverzní a to i z toho důvodu, že zakotvení tohoto práva na ústavní úrovni je velmi ojedinělé, a to nejen v evropském kontextu. Určitou možnost nošení zbraní upravují například státy jako USA nebo Mexiko, avšak právo na obranu se zbraní lze považovat za zcela výjimečné.<sup>156</sup> Neobvyklá je na této legislativní změně i skutečnost, že iniciátory celého tohoto procesu byli sami občané, kteří iniciovali jednání o této změně prostřednictvím petic. Samotným původcem těchto petic přitom byla lidskoprávní platforma LIGA LIBE. Zajímavé je také, že tyto petice podepsala i velká část českých politiků a dokonce i samotný prezident České republiky.<sup>157</sup>

Odpůrci této novely argumentují především skutečností, že tato změna může vést ke zvýšenému ozbrojování obyvatelstva. K tomuto zákonodárce uvádí, že na podmínkách regulace držení zbraní upravených v běžných zákonech tato novela ničeho nemění, přičemž cílem je zejména zakotvení práva na obranu a nikoliv zbraňová regulace. Tato oblast zůstává na zákonné úrovni stále upravena zejména prostřednictvím institutu nutné obrany dle § 29 tr. zákoníku, zákonným použitím zbraně bezpečnostními složkami například dle § 56 zákona o Policii ČR a dalšími.

---

<sup>155</sup> Důvodová zpráva k zákonu č. 295/2021 Sb., kterým se mění Listina základních práv a svobod, ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb.

<sup>156</sup> NECHVÁTALOVÁ, Lucie, BARTOŇ, Michal. Čl. 6 [Právo na život]. In: HUSSEINI, F., Bartoň, M., Kokeš, M., Kopa, M. a kol. Listina základních práv a svobod: komentář. marg. č. 50.

<sup>157</sup> "Ústavní dodatek" na obranu se zbraní již v účinnosti!. České noviny [online]. ČTK, 2021 [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/pr/zpravy/ustavni-dodatek-na-obranu-se-zbrani-jiz-v-ucinnosti/2096611>

K námitkám odpůrců se vyjádřil i prezident zmíněné lidskoprávní platformy LIGA LIBE, který uvedl, že se předně nejedná o právo na ozbrojování obyvatelstva, ale účelem této změny je zejména stabilizace dosavadního bezproblémového a funkčního stavu. Má se tak jednat o jakousi pojistku, která by měla zabránit možným budoucím politickým a společenským otřesům.<sup>158</sup>

Záměr zákonodárce byl tedy zejména povýšení tohoto práva na ústavní úroveň i z toho důvodu, že se ho lidé mohou následně dovolávat v rámci ústavní stížnosti přímo u Ústavního soudu. Tato novela je dále také reakcí na obavy o oblast bezpečnosti, kdy k tomuto je v důvodové zprávě dále uvedeno: „*Návrh ústavního zákona symbolicky do ústavního pořádku převádí morální zásadu, že zlu, což je i útok na život a zdraví člověka, se nemá ustupovat, ale naopak se vůči němu aktivně bránit.*“<sup>159</sup> Doplnění tohoto ustanovení Listiny přineslo určité výhody, kterými jsou zejména již zmíněné povýšení tohoto práva na ústavní úroveň a tím pádem omezení práva na obranu se zbraní běžným zákonem. Další výhodou by mělo být zabezpečení proti možným snahám Evropské unie omezit právo na obranu se zbraní na národní úrovni.<sup>160</sup>

Podobné tendence na zakotvení práva nabývat, nosit a držet zbraně pro zajišťování bezpečnosti státu tu již byly v minulosti, avšak tuto novelu ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky Senát neschválil. Tento návrh měl reagovat na bezpečnostní hrozby, zejména co se týká nebezpečí násilných aktů jako například izolovaných teroristických útočníků, aktivních útočníků aj., s cílem vytvořit prostor pro zachování a využití již existujících podmínek v oblasti civilního držení zbraní, přičemž toto právo mohlo být omezeno zákonem. Mohly tak být stanoveny další podmínky jeho výkonu nezbytné pro ochranu práv a svobod druhých, veřejného pořádku a bezpečnosti, životů a zdraví nebo pro předcházení trestným činům.<sup>161</sup> Cílem této úpravy měla být mimo jiné

---

<sup>158</sup> "Ústavní dodatek" na obranu se zbraní již v účinnosti!. České noviny [online]. ČTK, 2021 [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/pr/zpravy/ustavni-dodatek-na-obranu-se-zbrani-jiz-v-ucinnosti/2096611>

<sup>159</sup> Důvodová zpráva k zákonu č. 295/2021 Sb., kterým se mění Listina základních práv a svobod, ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb.

<sup>160</sup> Nové ústavní právo bránit se zbraní. Epravo.cz [online]. Praha: EPRAVO.CZ, 2021 [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: [https://www.epravo.cz/top/clanky/nove-ustavni-pravo-branit-se-zbrani-113652.html#\\_ftnref1](https://www.epravo.cz/top/clanky/nove-ustavni-pravo-branit-se-zbrani-113652.html#_ftnref1)

<sup>161</sup> Důvodová zpráva k návrhu ústavního zákona, kterým se mění ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění ústavního zákona č. 300/2000 Sb.

snaha posílit pozici České republiky ve vztahu k Evropské unii při regulaci zbraní. Na rozdíl od této navrhované úpravy však doplnění článku 6 Listiny nepřináší právo na nošení zbraně, když podstatou má být právě obrana života. Právo na obranu se zbraní tak nelze vykládat jako „právo nosit zbraň“, ale jako možnost obránce, pokud již zbraň má, užít ji k obraně života svého či cizího.<sup>162</sup>

Co se tedy týká doplnění článku 6 Listiny, já osobně se přikláním spíše k názorům, které považují toto doplnění za poněkud přebytečné, a i z toho důvodu, že již na zákonné úrovni je toto právo dostatečně upraveno prostřednictvím tr. zákoníku ve smyslu úpravy institutu nutné obrany a dále také samotným zákonem o zbraních. Tr. zákoník přitom upravuje nutnou obranu v širší míře, a to nejen vůči útokům na samotný život. Bez ohledu na znění Listiny závisí možnost a forma užití zbraně k obraně na intenzitě a podobě útoku, přičemž přiměřenost nutné obrany bude vždy posuzována stejně, jako tomu bylo doposud. V řadách podporovatelů této novely se vyskytl i názor, že povýšením práva na obranu na ústavní úroveň získá toto právo ústavní sílu a obyčejný zákon již nesmí jeho výkon znemožnit.<sup>163</sup> V této souvislosti se však domnívám, že i vzhledem k historickému zakotvení institutu nutné obrany na zákonné úrovni a tím, že v dnešní době jsou prostřednictvím judikatury stanoveny meze nutné obrany za použití zbraně velice široce a pro obránce výhodně, není do budoucna pravděpodobné, že by byla snaha tento stav nějak radikálně měnit v opačném směru. Na jednu stranu chápu, že snahou mohlo být také jakési ukotvení morální zásady, že občané se mohou bránit neoprávněným útokům, avšak nedomnívám se, že by toto bylo třeba prosazovat na ústavní úrovni. Jestliže pak záměrem zákonodárce měla být snaha zabránění Evropské unie v zásahu do regulace zbraní na státní úrovni, je i s ohledem na široký výklad pojmu zbraň, který vyplývá z důvodové zprávy, znění této nové úpravy poněkud zmatečné.

---

<sup>162</sup> NECHVÁTALOVÁ, Lucie, BARTOŇ, Michal. Čl. 6 [Právo na život]. In: HUSSEINI, F., Bartoň, M., Kokeš, M., Kopa, M. a kol. *Listina základních práv a svobod: komentář*. marg. č. 52.

<sup>163</sup> "Ústavní dodatek" na obranu se zbraní již v účinnosti!. České noviny [online]. ČTK, 2021 [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/pr/zpravy/ustavni-dodatek-na-obranu-se-zbrani-jiz-v-ucinnosti/2096611>



## 5 Exkurs - automatická obranná zařízení

S ohledem na zaměření práce na použití zbraně v rámci nutné obrany považuji za přínosné zmínit i velmi spornou a dle mého názoru stále aktuální problematiku instalace a použití tzv. automatických obranných zařízení. Automatická obranná zařízení nejsou v našem právním řádu výslovně zákonem upravena. Není tedy explicitně dovoleno ale ani zakázáno takovéto zařízení instalovat. K jejich oprávněné instalaci tak lze užít zásadu dle článku 2 odst. 3 Listiny.<sup>164</sup> V rámci posuzování přípustnosti těchto zařízení je třeba přihlídnout i k ustanovení § 2900 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, dle kterého si každý musí počínat při svém konání tak, aby nedošlo k nedůvodné újmě na svobodě, životě, zdraví nebo na vlastnictví jiného.<sup>165</sup>

Automatická obranná zařízení jsou instalována zejména za účelem ochrany života, zdraví, majetku a dalších chráněných zájmů, přičemž podle druhu takového zařízení může být osoba, která by na některý z těchto zájmů útočila, omezena na svobodě (chycení do pastí), postřelena, poraněna či dokonce usmrcena. Samotná instalace těchto zařízení není trestná, avšak pokud by součástí automatického obranného zařízení byly například střelné zbraně, střelivo nebo výbušniny, k jejichž používání a držení vyžaduje zákon zvláštního povolení, nelze trestní odpovědnost vyloučit.<sup>166</sup> Automatická obranná zařízení lze tedy charakterizovat tak, že jde o zařízení, která jsou konstruována k samočinnému spuštění, bez nutné přítomnosti obránce a přičinění z jeho strany. Může jít o různé samostříly, pastí, nastražené miny, zapojení elektrického proudu do mříží či plotu apod.<sup>167</sup>

Tato zařízení můžeme obecně rozdělit na dvě základní skupiny, a to na zařízení s ranivým účinkem a bez ranivého účinku. Hruška a Bureš dále tyto zařízení dělí do několika dalších skupin. První skupinou jsou neletální (nesmrtící) zařízení, které neobsahují látky podléhající zvláštním předpisům, a které obecně nepředstavují téměř žádné riziko pro zdraví a život člověka (samočinné zámky, akustická zařízení, ostnaté dráty, střepy v plotě apod.). Instalace těchto zařízení

---

<sup>164</sup> Každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.

<sup>165</sup> NOVOTNÝ, František. *Trestní právo hmotné*, s. 153

<sup>166</sup> NOVOTNÝ, František. *Trestní právo hmotné*, s. 153

<sup>167</sup> ŠČERBA, Filip, FRYŠTÁK, Marek. § 29 [Nutná obrana]. In: ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. marg. č. 50.

obecně není trestná a ve většině případů při jejich použití ani nevniká útočnickovi žádný následek významný z pohledu trestního práva. Druhou skupinou jsou zařízení neletální a letální (smrtící), které taktéž neobsahují látky podléhající zvláštním předpisům, avšak jejichž součástí může být elektrický proud nebo fungují na mechanickém principu (lovecké pasti, propojení zdroje elektřiny s klikou apod.). Instalace těchto zařízení stejně jako u první skupiny trestná není, ale v rámci jejich použití přichází v úvahu trestní odpovědnost obránce za poruchový trestný čin proti životu nebo zdraví. Další kategorií těchto zařízení jsou poté letální a neletální zařízení, které obsahují součásti, které podléhají zvláštním předpisům, a z toho důvodu je již pouhá instalace těchto zařízení trestná. Jedná se například různá samostřelná zařízení fungující na principu mechanických, plynových či palných zbraní nebo obsahující výbušniny či jedy. Do poslední skupiny těchto zařízení se poté řadí zvířata, která jsou využívána pro účely hlídání majetku. Ačkoliv se však nejedná o automatická obranná zařízení v pravém smyslu, dle ustálené teorie jsou zde také zahrnuta.<sup>168</sup>

Hlavní problém v souvislosti s instalací automatických obranných zařízení je spatřován zejména v tom, že tato zařízení jsou instalována zpravidla v době, kdy útok ještě přímo nehrozí a dále také ve skutečnosti, že fungují bez přičinění člověka a tudíž nedokáží rozlišit útok od jednání, které není protiprávní. Tato zařízení tedy často ohrožují i osoby, které nejsou útočníky, a zpravidla nedodrží podmínku přiměřenosti, když nelze zcela regulovat jejich intenzitu dle způsobu případného útoku.<sup>169</sup> V souvislosti s touto problematikou se Dolenský a Novotný shodují na následujících námitkách proti automatickým obranným zařízením:

- Ustanovení o nutné obraně nedopadá na automatická obranná zařízení, přičemž se jedná o analogii nutné obrany.
- Instalování automatických obranných zařízení není v souladu s podmínkami nutné obrany, protože zde není přímo hrozící útok, ale nejistý útok budoucí.
- Automatická obranná zařízení představují nebezpečí i pro toho, kdo do objektu vstoupí oprávněně nebo aspoň bez zlého úmyslu (děti).

---

<sup>168</sup> HRUŠKA, Jiří a Radek BUREŠ. Použití automatických obranných zařízení z pohledu trestního práva. *Trestní právo*. 2010, roč. 14, č. 7-8, s. 6

<sup>169</sup> CHMELÍK, Jan. *Trestní právo hmotné: obecná část*, s. 149

- Automat nemůže diferencovat svou funkci podle povahy útoku.<sup>170</sup>

Tyto námitky však autoři považují za zčásti nesprávné, když obecně uznávají jako problém pouze čtvrtou námitku. Co se týká výhrad k první námitce, analogie ve prospěch je v trestním právu dovolená, přičemž výčet důvodů vylučujících protiprávnost není uzavřen. Není tedy důvod, proč by tato okolnost měla bránit použití automatických obranných zařízení. U druhé námitky poukazují autoři na skutečnost, že tato zařízení působí jen v určitý okamžik a nemusí se tak jednat o předčasnou nutnou obranu, když příprava k obraně je obecně přípustná. V souvislosti se třetí námitkou autoři upozorňují na různou míru nebezpečnosti těchto zařízení, přičemž je nutné brát v potaz případné varování a zabezpečující opatření stejně tak jako zabezpečení objektu proti volnému vstupu.<sup>171</sup>

Dříve se judikatura v souvislosti s problematikou instalace a použití automatických obranných zařízení shodovala převážně na tom, že nelze činnost takového zařízení posuzovat jako nutnou obranu, a to právě zejména s ohledem na skutečnost, že se jedná o obranu předčasnou. K tomuto lze uvést zejména usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 3. 2007, sp. zn. 6 Tdo 66/2007, ve kterém byl posuzován případ, kdy obviněný (obránce) umístil pod podlahu dřevěné kůlny na jeho pozemku nástražný výbušný systém. Poškozený (útočník), který chtěl v tomto objektu odcizit hliník, byl způsobenou explozí těžce zraněn, v důsledku čehož mu následně musela být amputována noha pod kolenem. Nejvyšší soud ČR tuto situaci neposoudil jako nutnou obranu, kdy v této souvislosti uvedl, že ze strany poškozeného nešlo o útok, který bezprostředně hrozil nebo trval a zároveň pomocí tohoto výbušného zařízení obviněný neodvracel nebezpečí přímo hrozící chráněnému zájmu.

Za jakýsi milník lze v této problematice považovat stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2009, sp. zn. Tpjn 303/2008, kde byl vysloven názor, že: „*Instalace a použití automatického obranného zařízení, jehož účelem je odvrátit možný nebo předpokládaný budoucí útok na zájem chráněný trestním zákonem na určitém místě bez součinnosti obránce (např. nástražné*

---

<sup>170</sup> DOLENSKÝ, Adolf a František NOVOTNÝ. Nutná obrana a automatická obranná zařízení, *Trestní právo*, 1998, č. 1, s. 8-10

<sup>171</sup> SOLNAŘ, Vladimír, Jaroslav FENYK a Dagmar CÍSAŘOVÁ. *Základy trestní odpovědnosti: systém českého trestního práva*, s. 154

*systemy, samostříly, zapojení elektrického proudu do mříží či kovového oplocení nemovitosti), samo o sobě nevyklučuje naplnění podmínek nutné obrany.“. Rozhodným faktorem je v této souvislosti tedy moment, kdy došlo ke spuštění automatického obranného zařízení, a nikoliv okamžik instalace tohoto zařízení.*

Co se týká otázky posuzování vybočení z mezí nutné obrany, z citovaného stanoviska vyplývá, že při zaviněném nedodržení podmínek nutné obrany tím, kdo jej instaloval a odpovídá za jeho provoz, přichází v úvahu jeho odpovědnost za trestný čin spáchaný zpravidla z nedbalosti. Osoba, která je odpovědná za nastražení tohoto zařízení, tedy nese veškerá rizika s touto instalací spojená. V případě, že zařízení nezasáhne skutečného útočníka, ale spustí se například vůči dítěti, které si na pozemek přišlo pro míč, anebo vůči osobě, která do objektu vstupuje zcela legálně, bude za toto jednání osoba trestně odpovědná. Stejně tomu tak bude v případě, kdy zařízení způsobí útočníkovi újmu, ze které bude možné vyvodit, že takovýto způsob obrany je zcela zjevně nepřiměřený způsobu útoku.<sup>172</sup>

V souvislosti s použitím automatických obranných zařízení je tedy možné dovodit určité podmínky, které musí být splněny, aby se mohlo jednat o nutnou obranu. K aktivaci zařízení tedy musí dojít jen v okamžiku přímo hrozícího nebo trvajících útoku proti zájmu chráněnému tr. zákoníkem a zároveň účinnost zařízení nesmí být zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.

Míra zavinění obránce může být přitom snížena zejména s ohledem na skutečnost, zda obránce využije různých varujících a zabezpečovacích prostředků směřujících k zabránění tomu, aby automatická obranná zařízení postihla osoby, které ve skutečnosti neútočí (výstražné nápisy, varující signalizační zařízení o možnosti aktivace automatického obranného zařízení apod.). Tyto okolnosti jsou přitom významné zejména z hlediska posouzení přiměřenosti. Čím více varování a zabezpečujících opatření totiž útočník překoná, bez toho aniž by je respektoval, tím závažnější a intenzivnější je jeho způsob útoku a tím intenzivnější způsob obrany je tedy možno proti němu použít.<sup>173</sup>

---

<sup>172</sup> ŠČERBA, Filip, FRYŠTÁK, Marek. § 29 [Nutná obrana]. In: ŠČERBA, Filip a kol. Trestní zákoník: komentář. marg. č. 52.

<sup>173</sup> Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2009, sp. zn. Tpjn 303/2008

Problematika instalace a použití automatických obranných zařízení je dle mého názoru stále velmi kontroverzním tématem a to i z důvodu absence jakéhokoliv zákonného ukotvení. Já osobně se ztotožňuji s výkladem této problematiky z pohledu Nejvyššího soudu ČR, který v rámci zmíněného stanoviska stanovil podmínky užití těchto zařízení. Přikláním se k názoru, že by instalace těchto zařízení neměla být příliš negativizována, avšak s ohledem na jejich konkrétní druh. Vzhledem k uvedeným podmínkám užití automatických obranných zařízení je však nutné k jejich instalaci přistupovat s rozvahou a je třeba zvážit případná rizika, která s použitím těchto zařízení souvisí.

## 6 Úvahy de lege ferenda

Poslední kapitolu této práce bych chtěla věnovat zhodnocení úpravy institutu nutné obrany obsažené v tr. zákoníku a dále také úpravě držení zbraní ve smyslu zákona o zbraních.

### 6.1 Nutná obrana dle § 29 tr. zákoníku

Co se týká samotné právní úpravy nutné obrany tak, jak ji upravuje § 29 tr. zákoníku, se domnívám, že ačkoliv se jedná o poněkud obecné vymezení, je tato úprava dostačující. Konkretizace podmínek nutné obrany je ve velké míře vymezena prostřednictvím judikatury či odborné literatury. V tomto ohledu je však třeba poukázat na některé problematické úseky, kdy autoři v rámci teoretických výkladů mají na některé skutečnosti rozličné názory a interpretují je tak odlišně.<sup>174</sup> Výklad podmínek tohoto institutu tak není ve všech ohledech v rámci teorie jednotný a to může vzbuzovat pochybnosti o možnostech jeho užití. Je však třeba uvést, že institut nutné obrany je velmi komplikovaný, kdy dopadá na celou řadu rozličných životních situací a není tak v možnostech zákonodárce, aby na úrovni zákonné úpravy obsáhl veškerou tuto problematiku.

Domnívám se však, že pro možné použití zbraně v rámci nutné obrany jsou podmínky stanoveny dostatečně široce a jejich interpretace na úrovni judikatury, která je v tomto ohledu vcelku komplexní, poskytuje obránci dostatek prostoru k tomu, aby se mohl útoku účinně bránit.

Ačkoliv je současná právní úprava pojata celkem koncepčně správně, domnívám se, že jsou zde i úseky, nad kterými je možné se zamyslet. V tomto ohledu se mi jako poněkud komplexnější jeví úprava nutné obrany obsažená ve slovenském zákoně č. 300/2005 Z. z., trestný zákon, konkrétně v jeho ustanovení § 25. Slovenská úprava výslovně počítá se situací, kdy obránce odvrací útok v silném rozrušení způsobeném útokem, ve zmatku, strachu nebo leknutí.<sup>175</sup> Po

---

<sup>174</sup> Viz např. putativní nutná obrana, přípustění nutné obrany proti útoku nepřičetného nebo dítěte aj.

<sup>175</sup> Srov. § 25 odst. 3 zákona č. 300/2005 Z. z., trestný zákon: „*Ten, kto odvracia útok spôsobom uvedeným v odseku 2, nebude trestne zodpovedný, ak konal v silnom rozrušení spôsobenom útokom, najmä v dôsledku zmatku, strachu alebo zľaknutia.*“

vzoru této úpravy bych tedy navrhovala doplnit současnou úpravu v ustanovení § 29 tr. zákoníku o třetí odstavec:

*(3) Ten, kdo odvrací útok, aniž by byly splněny podmínky přiměřenosti nutné obrany, není trestně odpovědný, jednal-li v silném rozrušení ze strachu, úleku, zmatku nebo jiného omluvitelného hnutí mysli, způsobeného útokem.*

Jelikož samotný tr. zákoník již kooperuje se spojením „silné rozrušení ze strachu, úleku, zmatku nebo jiného omluvitelného hnutí mysli“ ve smyslu ustanovení týkajících se privilegovaných skutkových podstat trestného činu zabití (§ 141 tr. zákoníku) a ublížení na zdraví z omluvitelné pohnutky (§ 146a tr. zákoníku), nemyslím si, že by takového doplnění bylo jakkoliv matoucí, ba naopak by tato změna mohla znamenat částečné posílení postavení obránce, který by v těchto situacích nebyl trestně odpovědný. Prostřednictvím tohoto doplnění by tak došlo k podřazení případů, které by jinak byly posouzeny právě jako již zmíněné privilegované skutkové podstaty, právě pod toto ustanovení. Ostatně i samotná judikatura k tomuto uvádí, že jednání ze strachu jako omluvitelné pohnutky a jednání z obavy z přímo hrozícího nebo trvajícím útokem si mohou být velmi blízká a mohou nastat za obdobných situací, přičemž souvisejí s duševními prožitky pachatele a odvíjí se od nich jeho následné chování. Mají však různé důsledky z hlediska jeho trestní odpovědnosti.<sup>176</sup>

Slovenská úprava je oproti české právní úpravě v tr. zákoníku dále rozšířena, kdy vedle „způsobu útoku“ se uvádí ještě další okolnosti jako místo a čas, za nichž se útok odehrál a okolnosti vztahující se k osobám útočnicka a obránce.<sup>177</sup> V tomto ohledu však zastávám názor, že judikatura se již dostatečně vypořádala s výkladem samotného pojmu „způsob útoku“, kdy pod tento pojem řadí nejen způsob provedení útoku, nýbrž i osobu útočnicka, jeho úmysl a vlastnosti, prostředky použité k tomuto útoku apod.<sup>178</sup> Jak mimo jiné vyplývá z komentářové literatury ve „způsobu útoku“ je vyjádřen nejen způsob provedení útoku, ale i osoba útočnicka, jeho vlastnosti a úmysly (včetně např. využití odlehlého a tmavého zákoutí), jež se při útoku projeví, použité zbraně, hrozící součinnosti dalších osob

---

<sup>176</sup> Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 11. 2015, sp. zn. 8 Tdo 1337/2015-41

<sup>177</sup> Srov. § 25 odst. 2 zákona č. 300/2005 Z. trestný zákon: „*Nejde o nutnou obranu, ak obrana bola celkom zjavne neprimeraná útoku, najmä k jeho spôsobu, miestu a času, okolnostiam vzťahujúcim sa k osobe útočníka alebo k osobe obrancu.*“

<sup>178</sup> Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2007, sp. zn. 5 Tdo 162/2007

doprovázejících útočníka, jakož i další okolnosti, za nichž byl útok spáchán, za podmínky, že je lze zahrnout pod pojem způsob útoku, a že byly známé i zcela zjevné poškozenému obránci.<sup>179</sup> S tímto výkladem judikatura v současné době počítá a také tedy dochází k jeho náležité aplikaci právě v těchto souvislostech. Z tohoto důvodu se mi toto další doplnění jeví jako poněkud nadbytečné.

Jak jsem již v průběhu práce zmiňovala, za závažný problém považuji zejména neinformovanost široké veřejnosti o této problematice. Dle mého názoru by tedy bylo velmi přínosné přiblížit tento institut veřejnosti, což se může ostatně stát už jen prostřednictvím vhodné medializace případů nutné obrany. Problém spatřuji zejména ve skutečnosti, že případy jednání v nutné obraně jsou povětšinou medii prezentovány v rané fázi těchto případů, jak jsem již uváděla při rozboru konkrétního případu, kdy informace vzhledem k fázi trestního řízení nejsou ještě zcela ucelené. Veřejnost tak může nabýt mylného dojmu o podmínkách tohoto institutu. V rámci veřejnosti už jsem se setkala například i s názory, že člověk by měl nejdříve využít útěku předtím, než se pokusí bránit, nebo musí myslet na rovnost zbraní, aby se nevystavil trestnímu stíhání. Takové názory poté zapříčiňují to, že se lidé v některých situacích mohou dokonce obávat tento institut využít. Za přínosné bych tedy pokládala především to, aby byla prostřednictvím medií prezentována například i judikatura zabývající se případy nutné obrany, která v mnoha ohledech přináší spolehlivý výklad a reaguje na vzniklé nejasnosti. Ostatně právě k problematice použití zbraně v rámci nutné obrany se v dnešní době váže široká škála judikатурních případů, kdy soudy dosti přesně vymezují právě meze použití zbraně.

## **6.2 Podmínky pro držení a nošení zbraně občany**

Nyní se zaměřím na právní úpravu podmínek pro držení zbraně občany České republiky podle zákona o zbraních. V posledních letech jsme na území České republiky zaznamenali velký nárůst počtu držitelů zbrojních průkazů a registrovaných zbraní. Již v roce 2019 dle statistik Policie ČR legálně vlastnilo zbraň přes 300 000 osob,<sup>180</sup> přičemž tento trend držení zbraní občany dále stoupá.

---

<sup>179</sup> ŠÁMAL, Pavel. § 29 [Nutná obrana]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní zákoník: komentář, s. 405

<sup>180</sup> Statistika střelných zbraní. *Policie České republiky* [online]. Policie ČR, 2020 [cit. 2023-03-27]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statistika-strelnych-zbrani.aspx>



Ve své práci jsem již zmiňovala, že v rámci široké veřejnosti se mohou také vyskytovat názory, které negativizují držení a nošení zbraní běžnými občany z důvodu jejich přílišné nebezpečnosti. Domnívám se, že takové představy se formují zejména s ohledem na světové dění, kdy zejména v USA za poslední dobu přibýly případy tzv. aktivních střelců, tedy osob, které zabily nebo se pokusily zabít náhodně vybrané lidi na veřejném prostranství.<sup>181</sup> Ostatně případy útoku aktivního střelce nejsou výjimkou ani v Evropě a dokonce takovéto případy zaznamenáváme i na území České republiky. V této souvislosti lze uvést velmi diskutovaný a medii prezentovaný případ z roku 2015, kdy psychicky nemocný člověk za pomoci svých dvou legálně držených zbraní zaútočil v restauraci v Uherském Brodě na přítomné hosty. Při tomto útoku přišlo o život osm lidí a sám útočník následně na místě spáchal sebevraždu.<sup>182</sup> Nutno poukázat na skutečnost, že útočník byl do té doby bezúhonným občanem, tedy bez jakékoliv kriminální minulosti. Dalším celkem nedávným případem pak byla střelba ve fakultní nemocnici v Ostravě v roce 2019, kde útočník vstoupil s pistolí do čekárny, kde následně zasáhl devět zde přítomných pacientů. I v tomto případě útočník následně spáchal sebevraždu, avšak oproti předchozímu uvedenému případu útočil pomocí nelegálně držené zbraně.<sup>183</sup>

Na základě uvedeného spatřuji problém zejména v podmínkách pro získání zbrojního průkazu. Domnívám se, že pokud by byla opatření pro vydání nebo případné prodloužení zbrojního průkazu občanům do jisté míry zpřísněna, došlo by k minimalizaci uvedených excesů. Zajisté nelze zcela vyloučit, že se v budoucnu nebude podobný případ opakovat, zejména s ohledem na skutečnost, že ve druhém uvedeném případě útočil střelec za pomoci nelegálně držené zbraně. Dle mého názoru není v silách státních orgánů, aby zabezpečily i situace, kdy si šílený střelec opatří zbraň nelegálně, avšak pomocí regulace podmínek pro získání zbraně legální cestou by mohlo dojít ke snížení procenta těchto případů.

---

<sup>181</sup> V USA loni napočítali 61 incidentů s aktivním střelcem, nejvíce za posledních 20 let. *IROZHLAS* [online]. Český rozhlas, 2022 [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: [https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/strelba-usa-aktivni-strelec-statistika-fbi\\_2205240650\\_ako](https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/strelba-usa-aktivni-strelec-statistika-fbi_2205240650_ako)

<sup>182</sup> Muž střelil v restauraci v Uherském Brodě, zabil osm lidí. Český rozhlas Radiožurnál [online]. Český rozhlas, 2015 [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://radiozurnal.rozhlas.cz/muz-strilel-v-restauraci-v-uherskem-brode-zabil-osm-lidi-6267473>

<sup>183</sup> 220 minut ostravské tragédie. Co se dělo v době mezi první a poslední vystřelenou kulkou?. *IROZHLAS* [online]. Český rozhlas, 2019 [cit. 2023-03-26]. Dostupné z: [https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/strelba-v-ostrove-udalosti-rekonstrukce-strelec-pachatel\\_1912102031\\_dok](https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/strelba-v-ostrove-udalosti-rekonstrukce-strelec-pachatel_1912102031_dok)

Podmínky, které je v současné době potřeba splnit k tomu, aby žadateli byl vydán zbrojní průkaz, jsou upraveny v ustanoveních § 18 - § 23 zákona o zbraních. První podmínkou je ta, aby měl žadatel místo pobytu na území České republiky, dále je vyžadováno dosažení určité věkové hranice<sup>184</sup>, bezúhonnost žadatele<sup>185</sup>, a jeho spolehlivost<sup>186</sup>. Žadatel musí dále předložit posudek o zdravotní způsobilosti a být odborně způsobilý, tj. musí složit zkoušku odborné způsobilosti před zkušebním komisařem. V neposlední řadě musí být žadatel způsobilý k právním úkonům.

V zákoně o zbraních jsou stanovena určitá opatření, která by měla zabránit tomu, aby byl zbrojní průkaz vydán osobě, která k tomu není způsobilá z hlediska jeho zdravotního stavu. Dle ustanovení § 20a odst. 1 zákona o zbraních si může lékař, který zjistí nebo nabude důvodné podezření, že pacient trpí nemocí, vadou nebo stavem, které vylučují nebo omezují zdravotní způsobilost osoby<sup>187</sup>, u příslušného útvaru policie ověřit, jestli je tato osoba držitelem zbrojního průkazu<sup>188</sup> a v případě, že by osoba tímto držitelem byla, lékař oznámí tyto skutečnosti bez zbytečného odkladu lékaři příslušnému k vydání posudku o zdravotní způsobilosti, jestliže je mu znám. Dalším takovým mechanismem je také skutečnost, že pokud lékař zjistí u držitele zbrojního průkazu změnu zdravotního stavu představující přímé ohrožení života nebo zdraví ve vztahu k nakládání se zbraní, opět má povinnost toto oznámit lékaři příslušnému k vydání posudku o zdravotní způsobilosti, jestliže je mu znám a zároveň vyrozumí Policii ČR, která může následně držitele zbrojního průkazu vyzvat, aby se podrobil lékařské prohlídce.

V souvislosti s podmínkami pro vydání zbrojního průkazu se domnívám, že největším problémem může být právě samotný posudek o zdravotní způsobilosti.

---

<sup>184</sup> Tato hranice je dle § 19 zákona o zbraních stanovena na 15, 16, 18 nebo 21 let v závislosti na skupině zbrojního průkazu a dalších zde stanovených podmínkách.

<sup>185</sup> Za bezúhonného není považován ten, kdo byl pravomocně uznán vinným některým trestným činem uvedeným v § 22 zákona o zbraních.

<sup>186</sup> Za spolehlivého není dle § 23 zákona o zbraních považován ten, jehož trestní stíhání pro úmyslný trestný čin bylo pravomocně podmíněně zastaveno nebo bylo pravomocně rozhodnuto o podmíněném odložení návrhu na potrestání, a dosud neuplynula zkušební doba nebo lhůta, v níž má být rozhodnuto, zda se osvědčil, dále ten, kdo prokazatelně nadměrně požívá alkoholické nápoje nebo prokazatelně požívá návykové látky, nebo osoba, která opakovaně páchá přestupky v oblastech uvedených v § 23 odst. 1 písm. c) zákona o zbraních.

<sup>187</sup> Výčet nemocí, vad a stavů, které vylučují nebo omezují zdravotní způsobilost k vydání nebo platnosti zbrojního průkazu obsahuje vyhláška č. 493/2002 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti k vydání nebo platnosti zbrojního průkazu a o obsahu lékárničky první pomoci provozovatele střelnice.

<sup>188</sup> Příslušný útvar policie má poté povinnosti lékaři tyto informace sdělit bez zbytečného odkladu.

Ačkoliv zde tedy existují určitá opatření, která by měla zabránit tomu, aby zbrojní průkaz vlastnila osoba, která k tomuto není ze zdravotního hlediska způsobilá, což považuji za pozitivní, myslím si, že tato opatření nejsou zcela dostačující. Hlavní problém spatřuji zejména v tom, že posudek o zdravotní způsobilosti je vydáván pouze ze strany praktického lékaře a nemusí tak dojít k pečlivému přezkoumání zejména psychického stavu žadatele. Ačkoliv může praktický lékař odeslat žadatele na psychologické vyšetření, je to pouze jeho právem a nikoliv povinností. Jsem toho názoru, že by mělo být odborné vyšetření ze strany psychologa povinností. Každý nový žadatel o zbrojní průkaz by tedy musel projít skrze psychologické testy, které by dle mého názoru zvýšily pravděpodobnost odhalení hlubšího psychologického problému u potencionálních držitelů zbraní. Za zvážení by poté stála i určitá forma psychologického vyšetření, která by následovala i po uplynutí doby platnosti zbrojního průkazu, avšak v tomto ohledu je mi známo, že z důvodu kapacitních problémů na straně psychologů, by toto nejspíše nebylo reálně uskutečnitelné. Opakování psychotestů u držitelů zbrojních průkazů po určité době bych však považovala za účelné.

V souvislosti s dobou platnosti zbrojního průkazu bych dále také poukázala na to, že v současné době je platnost zbrojního průkazu dle § 16 zákona o zbraních stanovena na dobu 10 let. Podle staré právní úpravy byla tato doba však stanovena na dobu 5 let (zbrojní průkazy vydané před 1. červencem 2014). V tomto ohledu se mi doba 10 let jeví jako nepřiměřeně dlouhá i z důvodu toho, že posudek o zdravotní způsobilosti je tedy opětovně vydán až po uplynutí celé této doby, přičemž psychický stav držitele se za tak dlouhou dobu může diametrálně změnit. Domnívám se tedy, že by bylo účelné zkrácení této doby opět na dobu 5 let.

Co se však týká lékařských posudků, které jsou potřebné k obnovení zbrojního průkazu po uplynutí doby jeho platnosti, i doba 5 let je s ohledem na změnu psychického stavu osoby poměrně dlouhá. V tomto směru bych tedy navrhovala, aby lékařská vyšetření probíhala i v průběhu této doby. Držitel zbrojního průkazu by tak byl povinen se například dvakrát v mezidobí dostavit k lékařskému vyšetření, které by ověřilo jeho způsobilost k držení zbrojního průkazu.

Myslím si, že zpřísnění těchto opatření by mohlo vést k minimalizaci případů, kdy držitel legální zbraně z důvodu jeho psychického stavu přistoupí

k útoku na nevinné občany. Na druhou stranu je třeba zmínit, že například i s ohledem na druhý uvedený případ aktivního střelce ve fakultní nemocnici v Ostravě, se ne všechny tyto útoky dějí prostřednictvím legálně držené zbraně. V tomto ohledu by tedy také stálo za zvážení určité zpřísnění postihu za nelegální držení zbraní. Otázkou však je, zda případné zachycení držení nelegální zbraně ze strany státních orgánů, zejména tedy Policie ČR, je vůbec reálně možné. Domnívám se, že když si bude chtít takovýto „šílený střelec“ obstarat zbraň nelegálně, nelze tomuto předejít. Záviselo by na konkrétních okolnostech, jakou cestou si člověk zbraň obstará a jestli například již před útokem bude vykazovat některé známky chování, které by tomuto mohly nasvědčovat.

V souvislosti s problematikou nelegálně držených zbraní je však nutné poukázat na skutečnost, že obecně však převažují právě útoky legálních držitelů zbraní a i z toho důvodu považuji zmíněné návrhy za účelné. Zastávám však názor, že držení zbraní běžnými občany je vhodné, a to s ohledem na jejich možné využití v nutné obraně. Nemyslím si tedy, že by byla žádoucí nějaká další striktní omezení ve smyslu přílišné regulace legálně držených zbraní, avšak jak jsem již zmiňovala, je třeba předcházet právě případům, kdy bude legálně držená zbraň užitá psychicky nemocným člověkem v rámci nějakého excesu.

## Závěr

Cílem mé diplomové práce bylo přiblížení problematiky nutné obrany a vymezení terminologie právní úpravy zbraní z pohledu trestního práva. Dále jsem chtěla zejména zhodnotit použití zbraně v rámci nutné obrany z pohledu právní teorie a následně tato východiska demonstrovat na případu z praxe. Vytyčené cíle byly dle mého názoru v práci naplněny.

V rámci první úvodní kapitoly je čtenář seznámen s jednotlivými okolnostmi vylučujícími protiprávnost. V této části práce jsem se zaměřila i na stručné porovnání institutů nutné obrany a oprávněného použití zbraně, a to zejména z důvodů některých styčných bodů, které v souvislosti s tématem mé práce mezi těmito instituty spatřuji. Ve druhé kapitole jsem se zabývala nejprve stručným historickým vývojem nutné obrany, který byl zaměřen zejména na české země a jednotlivé kodifikace, které byly pro tento institut výchozí a prostřednictvím kterých došlo ke zformování nutné obrany do podoby, v jaké jí známe dnes. V této kapitole byly také rozebrány jednotlivé podmínky nutné obrany a část byla věnována problematice vybočení z mezí nutné obrany. Třetí kapitola seznamuje čtenáře s terminologií pojmu zbraně a členění zbraní z pohledu právní teorie. Těžištěm mé práce je poté kapitola čtvrtá, ve které jsem s ohledem na bohatou judikaturu rozebrala problematiku použití zbraně v nutné obraně, a popsala výhody, které v tomto spatřuji. V rámci této kapitoly jsem také rozebrala konkrétní případ z praxe, na kterém byla demonstrována východiska této problematiky. Dále jsem se zaměřila na ústavní zakotvení práva bránit život svůj či život jiného člověka i se zbraní, kdy jsem se pokusila zhodnotit tento krok zákonodárců. Pátá kapitola je exkurzem do velmi diskutované problematiky instalace a použití automatických obranných zařízení, na kterou panují rozdílné pohledy jak ze strany laické, tak i odborné veřejnosti. V rámci této kapitoly jsem vysvětlila podstatu těchto zařízení a zhodnotila podmínky, za kterých je možné tato zařízení instalovat a použít s ohledem na judikaturu, jež se k této problematice váže.

V závěru práce jsem se v rámci šesté kapitoly pokusila zhodnotit současnou právní úpravu institutu nutné obrany a zároveň úpravu podmínek pro legální držení zbraní ze strany občanů, přičemž jsem formulovala některé návrhy de lege ferenda, které by do budoucna mohly být v rámci této problematiky účelné. Jsem toho názoru, že ačkoliv je současná právní úprava pojata celkem koncepčně správně,

jsou zde úseky, nad kterými je možné se zamyslet a do jisté míry je zlepšit. V rámci právní úpravy nutné obrany jsem odkazovala na právní úpravu platnou na Slovensku, která se mi jeví oproti české právní úpravě komplexnější. V tomto ohledu by bylo možné se do jisté míry inspirovat právě zařazením třetího odstavce do ustanovení § 29 tr. zákoníku, který by tak právně zakotvil možné excesy ve smyslu jednání obránce, jenž odvrací útok ve stavu silného rozrušení ze strachu, úleku, zmatku nebo jiného omluvitelného hnutí mysli, způsobeného útokem. V rámci diplomové práce jsem také došla k závěru, že právě problematika použití zbraně v rámci nutné obrany je velmi dobře rozebrána a vysvětlena v rámci judikturních případů a dle mého názoru je tedy žádoucí právě s tímto výkladem blíže seznámit širokou veřejnost, která v současné době mnohdy není schopná určit podmínky, za kterých je možné v rámci nutné obrany jednat.

Co se týká problematiky podmínek pro oprávnění občanů držet a nosit zbraň jsem v rámci své diplomové práce došla k názoru, že by bylo třeba současnou právní úpravu upravit v tom směru, aby bylo možné do jisté míry eliminovat protiprávní jednání držitelů zbrojních průkazů ve smyslu náhlých excesů způsobených psychickým stavem držitele. Ačkoliv jsem zastáncem regulace této úpravy obsažené v zákoně o zbraních ve smyslu částečného zpřísnění podmínek pro legální držení zbraně s ohledem na zdravotní stav jednotlivce, na druhou stranu považuji za žádoucí, aby občané mohli držet zbraň právě za účelem ochrany života, zdraví a majetku a mohli se tak účelně bránit protiprávním útokům směřujícím proti jejich chráněným zájmům v rámci nutné obrany.

I s ohledem na rozbor konkrétního příkladu z praxe jsem se utvrdila v názoru, že v rámci posuzování podmínek nutné obrany je třeba důkladně hodnotit každou okolnost v rámci individuálního případu, a dále je třeba zhodnocení každého případu ve své celistvosti. Je tedy třeba říci, že nelze za žádných okolností určit jeden obecný závěr o tom, jak by měla být nutná obrana za použití zbraně posuzována a je vždy třeba dbát zejména na individuální přístup k dané věci.

Závěrem tedy doufám, že se v budoucnulepší informovanost veřejnosti o tomto velice důležitém institutu a občané se tak nebudou obávat své právo na nutnou obranu využívat.

## **Resumé**

The diploma thesis deals with the use of a weapon weapon in the framework of necessity defense. The author's goal is to approach the issue of necessity defense and explain the terminology of the legal regulation of weapons from the point of view of criminal law. The author further applies the principles of the use of a weapon as part of necessity defense to a specific case from practice with the help of many jurisprudence.

The work is systematically divided into six chapters. The first chapter is focused on a brief description of circumstances excluding illegality. The next chapter already focuses on the necessity defense itself. First, the historical development of this institute is described, with a focus on the Czech countries and the individual codifications that were the starting point for this institute. Furthermore, in this part, the individual conditions of necessity defense are discussed, and finally the author addresses the issue of deviating from the limits of necessity defense. In the third chapter, the author deals with the terminology of the concept of weapons and the division of weapons from the point of view of legal theory. The focus of the work is the fourth chapter, which discusses the advantages of using a weapon in necessity defense and some of the resulting limitations. Most of the facts are supplemented by case law. The basics of using a weapon as part of necessity defense are then demonstrated on a specific case from practice. In this chapter, the author also describes the constitutional anchoring of the right to defend life with a weapon, which is currently highly debated. In the fifth chapter, the author deals with issues related to the installation and use of automatic defense devices.

At the end of the work, the author comprehensively evaluates the current legal regulation of the necessity defense contained in the Criminal Code, as well as the possession of weapons by citizens in the territory of the Czech Republic according to the Weapons Act. In this context, the author formulates certain proposals *de lege ferenda*.

## Seznam použitých zdrojů

### Odborná literatura

BARTOŠEK, Jan a Milena BAČKOVSKÁ. *Zbraně a střelivo*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2021. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-843-6.

HENDRYCH, Dušan a kol. *Právníký slovník*. 3., podstatně rozš. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckovy odborné slovníky. ISBN 978-80-7400-059-1.

HUSSEINI, F., Bartoň, M., Kokeš, M., Kopa, M. a kol. *Listina základních práv a svobod: komentář*. 1. vyd. (1. aktualizace). Praha: C.H. Beck, 2021. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-812-2.

CHMELÍK, Jan. *Trestní právo hmotné: obecná část*. Praha: Linde, 2009. Vysokoškolské právníké učebnice. ISBN 978-80-7201-785-0.

JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 8. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-576-0.

KRATOCHVÍL, Vladimír. *Trestní právo hmotné: obecná část*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Beckovy právníké učebnice. ISBN 978-80-7179-.

KUCHTA, Josef. *Nutná obrana*. Brno: Masarykova univerzita, 1999. ISBN 80-210-2198-5.

NOVOTNÝ, František. *Trestní právo hmotné*. 4. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-7380-651-4.

SOLNAŘ, Vladimír, Jaroslav FENYK a Dagmar CÍSAŘOVÁ. *Základy trestní odpovědnosti: systém českého trestního práva*. Vyd. 1., (Jako Základy trestní odpovědnosti vyd. 2.). Praha: Orac, 2003. ISBN 80-861-9974-6.

ŠÁMAL, Pavel, Oto NOVOTNÝ, Tomáš GŘIVNA, Jiří HERCZEG, Marie VANDUCHOVÁ a Rudolf VOKOUN. *Trestní právo hmotné*. 8., přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-358-7.

ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.

ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 1. vyd. (2. aktualizace). Praha: C.H. Beck, 2022. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8.



VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-543-5.

VETEŠNÍK, Pavel, JEMELKA, Luboš. *Zákon o obecní policii: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2019. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-729-3.

VLČEK, Eduard. *Dějiny trestního práva v českých zemích a v Československu*. 3., nezměn. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2006. Edice učebnic Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. ISBN 80-210-4056-4.

### **Odborné články**

DOLENSKÝ, Adolf a František NOVOTNÝ. Nutná obrana a automatická obranná zařízení, *Trestní právo*, 1998, č. 1, s. 8-10. ISSN 1211-2860.

DOLENSKÝ, Adolf a František NOVOTNÝ. Nutná obrana pomocí střelné zbraně. *Střelecká revue*. 1996, roč. 27, č. 8, s. 12-13. ISSN 0322-7650.

DOLENSKÝ, Adolf. Nová koncepce nutné obrany (§ 13 tr. zák.) k diskusi. *Bulletin advokacie*, 1994, č. 1, s. 19-26. ISSN 1210-6348.

HRUŠKA, Jiří a Radek BUREŠ. Použití automatických obranných zařízení z pohledu trestního práva. *Trestní právo*. 2010, roč. 14, č. 7-8, s. 4-15. ISSN 1211-2860.

LATA, Jan. Vývoj institutů nutné obrany a krajní nouze v českých zemích. *Trestní právo*. 1999, roč. 4, č. 2, s. 20-23. ISSN 1211-2860.

LNĚNIČKA, Jiří. Ad "Nová koncepce nutné obrany (§ 13 tr. zák.)". *Bulletin advokacie*, 1994, č. 4, s. 13. a násl. ISSN 1210-6348

MAREK, Tomáš. Držení a nošení palných zbraní podle nové právní úpravy. *Bulletin advokacie*. 2003, č. 3, s. 53-57. ISSN 1210-6348.

Novák Jindřich a Ivan ŠPIČKA. Deset mýtů o palných zbraních v sebeobraně. *Střelecká revue*, 2001, roč. 33, č. 8, s. 54. ISSN 0322-7650.

NOVÁK, Jindřich a Ivan ŠPIČKA. Nutná obrana a palné zbraně. *Střelecký magazín*. 1999, roč. 4, č. 11, s. 46-47. ISSN 1211-4014.

NÝVLTOVÁ, Iveta. Objektivní a subjektivní koncepce protiprávnosti útoku a jejich vztah k právnímu posouzení obrany proti útoku osob trestně neodpovědných. *Trestněprávní revue*. 2003, č. 7, s. 204-206. ISSN 1213- 5313.

PÚRY, František. Souhrn aktuální judikatury – V. Nutná obrana v trestním právu. *Trestněprávní revue*, 2007, č. 8, s. 230-235. ISSN 1213- 5313.

NOVOTNÝ, František. Útok jedna z podmínek nutné obrany. *Security magazin: časopis pro vaši bezpečnost*. 1995, roč. 2, č. 5, s. 40-41. ISSN 1210-8723.

### **Právní předpisy a důvodové zprávy**

Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky

Zákon č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii a o změně některých zákonů (zákon o Vojenské policii)

Zákon č. 555/1992 Sb., České národní rady o Vězeňské a justiční strážci České republiky

Zákon č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě

Zákon č. 117/1852 ř. z., o zločinech, přečinech a přestupcích

Zákon č. 86/1950 Sb., trestní zákon

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)

Vyhláška č. 493/2002 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti k vydání nebo platnosti zbrojního průkazu a o obsahu lékárničky první pomoci provozovatele střelnice, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních)

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii

Zákon č. 300/2005 Z. z., trestný zákon

Zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky

Zákon č. 290/1993 Sb., kterým se mění a doplňuje trestní zákon a zákon České národní rady č. 200/1990 Sb., o přestupcích

Zákon č. 61/1988 Sb., České národní rady o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

Usnesení č. 2/1993 Sb., předsednictva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky

Důvodová zpráva k zákonu č. 290/1993 Sb., kterým se mění a doplňuje trestní zákon a zákon České národní rady č. 200/1990 Sb., o přestupcích [online]. Digitální knihovna, PČR, PS 1993-1996, sněmovní tisk č. 534. Dostupné z: [https://www.psp.cz/eknih/1993ps/tisky/t0534\\_02.htm](https://www.psp.cz/eknih/1993ps/tisky/t0534_02.htm)

Důvodová zpráva k zákonu č. 295/2021 Sb., kterým se mění Listina základních práv a svobod, ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb. [online]. Digitální knihovna, PČR, PS 2017 – 2021, sněmovní tisk č. 895/0. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=179111>

Důvodová zpráva k návrhu ústavního zákona, kterým se mění ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění ústavního zákona č. 300/2000 Sb. [online] Digitální knihovna, PČR, PS 2013 – 2017, sněmovní tisk č. 1021/0. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=120753>

## **Judikatura**

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR sp. zn. 6 Nt 301/58

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR Zm I 370/25 ze dne 27.11.1925

Rozhodnutí Nejvyššího soudu SSR ze dne 14. 3. 1975, sp. zn. 1 To 18/75

Rozhodnutí Nejvyššího soudu SSR ze dne 12. 8. 1976, sp. zn. 4 Tz 128/76

Rozhodnutí Nejvyššího soudu SSR ze dne 18. 1. 1980, sp. zn. 6 Tz 70/79

Rozhodnutí Nejvyššího soudu SSR ze dne 12. 2. 1980, sp. zn. 5 Tz 143/79

Usnesení Nejvyššího soudu SSR ze dne 17. 2. 1981, sp. zn. 3 To 2/81

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 19. 12. 1994, sp. zn. 7 To 202/94

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 1. 1998, sp. zn. 1 Tzn 25/97

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 3. 2004, sp. zn. 5 Tdo 253/2004

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 5. 2004, sp. zn. 7 Tdo 461/2004

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 5. 2006, sp. zn. 8 Tdo 572/2006

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 13. 9. 2006, sp. zn. 3 Tdo 840/2006-I.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2007, sp. zn. 5 Tdo 162/2007

Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2009, sp. zn. Tpjn 303/2008

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 7. 2013, sp. zn. 7 Tdo 653/2013

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 11. 2015, sp. zn. 8 Tdo 1337/2015-41

### **Internetové zdroje**

"Ústavní dodatek" na obranu se zbraní již v účinnosti!. České noviny [online].

ČTK, 2021 [cit. 2023-03-22]. Dostupné z:

<https://www.ceskenoviny.cz/pr/zpravy/ustavni-dodatek-na-obranu-se-zbrani-jiz-v-ucinnosti/2096611>

220 minut ostravské tragédie. Co se dělo v době mezi první a poslední vystřelenou kulkou?. *IROZHLAS* [online]. Český rozhlas, 2019 [cit. 2023-03-26]. Dostupné z:

[https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/strelba-v-ostrave-udalosti-rekonstrukce-strelec-pachatel\\_1912102031\\_dok](https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/strelba-v-ostrave-udalosti-rekonstrukce-strelec-pachatel_1912102031_dok)

Muž střílel v restauraci v Uherském Brodě, zabil osm lidí. Český rozhlas Radiožurnál [online]. Český rozhlas, 2015 [cit. 2023-03-25]. Dostupné z:

<https://radiozurnal.rozhlas.cz/muz-strilel-v-restauraci-v-uherskem-brode-zabil-osm-lidi-6267473>

Nové ústavní právo bránit se zbraní. Epravo.cz [online]. Praha: EPRAVO.CZ, 2021 [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: [https://www.epravo.cz/top/clanky/nove-ustavni-pravo-branit-se-zbrani-113652.html#\\_ftnref1](https://www.epravo.cz/top/clanky/nove-ustavni-pravo-branit-se-zbrani-113652.html#_ftnref1)

Pomoc pro Honzu z Vochova. *Krimi – Plzeň* [online]. Plzeň: Krimi – Plzeň, 2021 [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://www.krimi-plzen.cz/a/pomoc-pro-honzu-z-vochova/>

Statistika střelných zbraní. *Policie České republiky* [online]. Policie ČR, 2020 [cit. 2023-03-27]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statistika-strelnych-zbrani.aspx>

V USA loni napočítali 61 incidentů s aktivním střelcem, nejvíce za posledních 20 let. *IROZHLAS* [online]. Český rozhlas, 2022 [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: [https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/strelba-usa-aktivni-strelec-statistika-fbi\\_2205240650\\_ako](https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/strelba-usa-aktivni-strelec-statistika-fbi_2205240650_ako)

Stanovisko k rozsahu povinnosti držitele zbrojního průkazu oznámit použití zbraně podle § 29 odst. 1 písm. m) zákona o zbraních. [online]. Ministerstvo vnitra České republiky, 2014. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/pravni-stanoviska-z-oblasti-zbrani-streliva-a-munice.aspx>

## **Přílohy**

**Příloha č. 1:** Usnesení Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje, Odbor obecné kriminality ze dne 19. listopadu 2021, č. j. KRPP-32929-120/TČ-2021-030070 (anonymizované)

**Příloha č. 2:** Protokol o vyšetřovacím pokusu ve smyslu ustanovení § 140c trestního řádu ze dne 24. května 2021, č. j. KRPP-32929-110/TČ-2021-030070 (anonymizované)

**Příloha č. 3:** Odborné vyjádření z oboru kriminalistika, odvětví balistika ze dne 14. července 2021 (anonymizované)

Veškeré tyto dokumenty jsem si vyžádala od Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje, Nádražní 2, 306 28 Plzeň, dle § 4a zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

# Příloha č. 1

JID: PCR03ETRF080897046

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY  
Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje  
Odbor obecné kriminality  
Nádražní 2, 306 28 Plzeň

Č. j. KRPP-32929-120/TČ-2021-030070

Plzeň 19. listopadu 2021

Počet stran: 10

## USNESENÍ

Podle ustanovení § 159a odst. 1 trestního řádu policejní orgán Odbor obecné kriminality, Nádražní 2, 306 28 Plzeň

### o d k l á d á

trestní věc podezření ze spáchání zločinu **těžké ublížení na zdraví** podle § 145 odst. 1, odst. 3 trestního zákoníku, kterého se měl dopustit:

Jan [REDAKCE]  
nar. [REDAKCE] 1965 v [REDAKCE] trvale bytem [REDAKCE] t.č. Vochov [REDAKCE] okr.  
Plzeň – sever,

tím, že

dne 24.03.2021 v přesně nezjištěné době od [REDAKCE] hod. do [REDAKCE] hod. Jaroslav [REDAKCE] nar. [REDAKCE] 1983, neoprávněně vnikl na zčásti oplocený pozemek u drážního domku čp. [REDAKCE] v obci Vochov, okr. Plzeň - sever, přistavil si dřevěný špalek o výšce [REDAKCE] cm pod otevřené okno domu o vnějším rozměru [REDAKCE] cm x [REDAKCE] cm umístěné ve výšce [REDAKCE] cm od země, oknem vnikl do prostoru WC a koupelny a následně chodby domu, kde si zasunutým klíčem v zámku odemkl a otevřel vstupní dveře do domu, následně vnikl do obytného pokoje drážního domu, ve kterém v té době spal majitel domu Jan [REDAKCE] nar. [REDAKCE] 1965, a jeho družka [REDAKCE] nar. [REDAKCE] Jaroslav [REDAKCE] hlukem probudil Jana [REDAKCE] který uchopil svou legálně drženou samonabíjecí pistolí, vzor CZ 75B, ráže 9 mm, v.č. [REDAKCE] vstal z postele a vydal se ve směru hluku, kdy v okamžiku spatření siluety, která se pohybovala a udělala pohyb ve směru k němu, ze své zbraně vystřelil, když Jaroslavu [REDAKCE] způsobil [REDAKCE] když bezprostřední příčinou smrti Jaroslava [REDAKCE] bylo vnitřní vykrvácení při průstřelu hrudníku [REDAKCE]

neboť ve věci nejde o podezření z trestného činu a není na místě věc vyřídit jinak.

301.4607.80897366

### Odůvodnění

Policejním orgánem zdejší součástí byly dne 24.03.2021 dle § 158 odst. 3 tr. řádu zahájeny úkony trestního řízení ve věci úmrtí Jaroslava [redacted] nar. [redacted] 1983, neboť na podkladě zjištěných skutečností byl dostatečně odůvodněn závěr, že dne 24.03.2021 v době od [redacted] hod. do [redacted] hod. poté, co Jaroslav [redacted] vnikl na oplocený pozemek u drážního domku č.p. [redacted] v obci Vochov, okr. Plzeň - sever, a následně přes otevřené okno do koupelny drážního domku, ve kterém v té době spali Jan [redacted] nar. [redacted] 1965, a [redacted] nar. [redacted] Jaroslav [redacted] hlukem probudil Jana [redacted] který jej následně na pozemku střelil svou legálně drženou samonabíjecí pistolí vzor CZ 75B, ráže 9 mm Luger do horní poloviny těla, v důsledku čehož Jaroslav [redacted] na místě zemřel.

Ve věci bylo dne 24.03.2021 provedeno ohledání místa činu, při kterém bylo zadokumentováno, že na pozemku u drážního domku na adrese Vochov č.p. [redacted] leží před [redacted] na travnatém pásu mezi kamennými kolejemi (pruhy) mrtvola muže (později identifikován jako Jaroslav [redacted] kdy jeho nohy směřují k [redacted] a hlava k [redacted]. Chodidla mrtvolky se nachází ve vzdálenosti cca [redacted] cm od [redacted]. V době ohledání mrtvola leží na zádech s lehce rozpaženými pažemi a nataženými dolními končetinami nad kotníky překříženými. Mrtvý muž je oblečen do zelené mikiny se zapínáním na zip, pod kterou měl teplejší svetr, červenou mikinu, hnědé triko a zelené triko. Ve všech vrstvách oblečení je defekt a oblečení je znečištěno tekutinou červené barvy. Dále je oblečen do maskáčových kalhot, pod kterými má dvojce tepláky. Při pohledu na tělo ve směru od vjezdových vrat na pozemek leží vlevo od těla v úrovni kolen textilie fialové barvy, vedle ní v úrovni pasu autolékárnička červené barvy a vedle autolékárničky v úrovni hlavy kapesní svítilna maskáčové barvy. V prostoru mezi tělem a kapesní svítilnou se nachází červená kaluž o rozměru cca [redacted] x [redacted] cm. Od této kaluže směrem ke vchodu do domu je zjištěna cestička z červených kapek o délce cca [redacted] cm, která začíná cca [redacted] cm od vchodových dveří do domu.

Při ohledání místa činu bylo dále zadokumentováno, že vlevo od garážových vrat stojí zahradní houpačka, pod kterou se na zemi leží sekera s dřevěným topůrkem. Na ochranné tkanině houpačky byla zajištěna trasologická stopa. Z druhé strany houpačky se nachází zeď nižší části domu, kdy mezi houpačkou a zdí domku je postaven dřevěný špalek o výšce [redacted] cm. Tento špalek je umístěn pod oknem do koupelny domu, které je ve výšce [redacted] cm nad zemí a v době ohledání je otevřené a nepoškozené. Na parapetu okna se nachází hlína. Vlevo od tohoto okna a houpačky se nacházejí dveře do domu v době ohledání otevřené. Vpravo ode dveří stojí lavička, na které je nalezena zbraň - ČZ 75B 9 LUGER, v.č. [redacted] s vloženým zásobníkem a nábojem v nábojové komoře. V době ohledání je bicí kohout vypuštěn.

Dále bylo zjištěno, že vlevo od vchodových dveří mezi plotem a levou zdí domu je průchozí prostor do zadní části pozemku. Na levé straně domu blíže k vjezdovým vratům se ve výšce [redacted] cm nachází otevřené okno vedoucí nad schodiště do sklepa, kdy na jeho parapetu je souvislá vrstva prachu.

Za vchodovými dveřmi do domu se nachází chodba domu o šířce [redacted] cm a délce [redacted] cm. V [redacted] při pohledu od [redacted] jsou dřevěné dveře v době ohledání zavřené neuzamčené, které vedou na schodiště do sklepa. V [redacted] se nacházejí dřevěné částečně prosklené dveře vedoucí do koupelny v době ohledání pootevřené. V koupelně proti dveřím šikmo vpravo je



otevřené okno, na jehož vnitřním parapetu leží hlína. Pod tímto oknem stojí automatická pračka, na které jsou kusy hlíny.

Naproti [redacted] na konci chodby jsou dřevěné částečně prosklené dveře, které byly v době ohledání otevřené směrem do [redacted]. Před těmito dveřmi ve vzdálenosti [redacted] cm od rámu dveří a [redacted] cm od [redacted] byla na zemi nalezena nábojnice. Na [redacted] navazuje [redacted] místnost domu, která je zhruba v polovině částečně přepažena zdí. V přední části [redacted] stojí [redacted], před vyzděnou příčkou [redacted]. Za vyzděnou příčkou, která se obchází [redacted] je umístěna [redacted]. Okna jsou v pokoji umístěna [redacted] při pohledu z [redacted] pod nimi [redacted].

Na pozemku u domu byl dále nalezen batoh černé barvy s osobními věcmi, který byl později identifikován jako batoh Jaroslava [redacted]. Střela nebyla nalezena ani za pomoci přístroje určeného k vyhledávání kovových předmětů.

Dne 25.03.2021 podal ve věci vysvětlení Jan [redacted]. Tento uvedl, že bydlí v drážním domku na adrese Vochov 37. Dům je jeho vlastnictvím, je o velikosti [redacted] a bydlí tam společně se svojí družkou [redacted]. Domek stojí na samotě prakticky mimo obec mezi tratí a státní silnicí Plzeň - Stříbro. Nejbližší sousedy má minimálně 150 metrů, nikde tam není veřejné osvětlení. V tu noc šli s družkou spát kolem [redacted] hodiny, všude bylo zhasnuto. Vchodové dveře byly uzamčené, klíč byl zastrčen v zámku zevnitř. Pod polštářem měl pistoli s nábojem v komoře a nejspíš s [redacted] náboji v zásobníku, pistole byla zajištěna vypuštěním kohoutu na bezpečnostní ozub. Vzbudilo jej nějaké klapnutí, ale poté bylo ticho. To ho uklidnilo, ale pak se ozval další zvuk a zvuk šlépějí, což ho vylekalo. Pohybem pravé ruky zkontroloval, že jeho družka leží v posteli. To ho vyděsilo ještě víc. Uchopil tedy pistoli, zvedl se z postele a vykročil směrem do středu místnosti. Místnost je o velikosti asi [redacted] x [redacted] metrů, postel je v [redacted] za [redacted]. V místnosti byla úplná tma. Vykročil zpoza středové zdi, otočil se doleva a proti světlejšímu pozadí uviděl siluetu. Ve tmě tato silueta nebyla téměř zřetelná. Dodal, že z místnosti vedou pouze jedny dveře do [redacted]. Tyto se normálně zavírají. Uvedl dále, že si myslí, že siluetu viděl v [redacted] části místnosti. Zaznamenal pohyb, z leknutí vydal nějaký zvuk, instinktivně zvedl pistoli a vystřelil. V tu dobu, když vystřelil, stál poblíž rohu příčky nebo přímo u něj. Po výstřelu silueta vydala nějaký zvuk a začala se vzdalovat směrem do [redacted]. Když se postava začala vzdalovat, vrátil se zpět za příčku a vzal si baterku. Pak šel zpět do kuchyně s rozsvícenou baterkou, ale prostor byl již prázdný. Opatrně prošel [redacted] až ke vchodovým dveřím a opatrně vyhlížel ven, přitom si svítil baterkou. Měl strach. V té chvíli ani nevěděl, jestli střelbou někoho zasáhl. Po vyhlédnutí ze vchodových dveří zahlédl na cestě před [redacted] ležící postavu. Chroptěla a něco řekla. On se bál, jestli útočník není víc, a proto ze dveří opakovaně křičel: „Jseš tu sám“. Ta postava neodpovídala. Jan [redacted] dále uvedl, že s baterkou se rozhlédl po prostranství před domem, jestli mu nehrozí další nebezpečí. Rozsvítil venkovní světlo a pistoli a baterku odložil před domem na lavičku. Asi v této chvíli mu žena přinesla mobil, ale přesné detaily mu splývají. Zavolał na linku 155, oznámil, co se stalo, a žádal instrukce. Podle nich začal poskytovat první pomoc. Místo zásahu se mu nepodařilo najít, proto zahájil masáž srdce, ve které pokračoval až do příjezdu záchranářů. K dotazům dále uvedl, že zjistil, že se jedná o muže až v okamžiku, kdy ho viděl od vchodových dveří. V tu dobu ten muž ležel na břiše nohama [redacted]. Ruce měl trochu rozhozené ne přímo u těla. Hlavu měl otočenou směrem k [redacted]. Že toho muže zasáhl, zjistil až v době, když ho tam viděl na zemi. Kam ho zasáhl, ale netušil. Záchranáři mu po telefonu říkali, ať najde díru a zastaví krvácení. Jeho žena, která v té době byla již venku, odemkla garáž a běžela do auta pro lékárničku. Toho muže otočil na záda. Dále uvedl, že vchodové dveře byly na noc zamčené, protože on je zamykal, klíče zůstaly v zámku. Když vybíhal ven z domu, tak dveře neotvíral, tyto byly otevřené. Okna vedoucí do koupelny a nad schodiště do sklepa většinou nechávají otevřené kvůli ventilaci. Okna jsou relativně vysoko a považují to za bezpečné. Dále uvedl, že odpoledne po útoku si všiml, že houpačka, která je normálně u zdi pod oknem do koupelny, stojí odsunutá od zdi a mezi

houpačkou a zdí je postaven špalek, na kterém štípe třísky. Ten špalek normálně stojí za rohem garáže. Na špalku bývá položená sekyra, kterou včera nenašel. K věcem zajištěným při ohledání místa činu uvedl, že fialová tkanina, autolékárnička a sekera jsou jejich. Batoh a kapesní svítilnu nezná. Zbraň, ze které vystřelil, je jeho legálně držená zbraň. Zbraň má doma 12 let, koupil si ji k narozeninám.

Dne 22.04.2021 Jan [redacted] doplnil svou výpověď, kdy na dotaz, zda chce sám něco doplnit, uvedl, že některé věci si již nedovede vůbec vybavit. Bezpečně si vybavuje, že vnímal pohyb siluety proti sobě a současně další pohyb po boku této siluety. Když o tom přemýšlel, tak ho napadlo, že to mohl být pohyb ruky. Byla ale strašná tma a on byl rozespálý. Jediné, co si zřetelně pamatuje, je silueta proti světlejšímu pozadí pohybující se proti němu. Lekl se, protože byl strašně blízko. Od místa, kde stál, ke dveřím pokoje to jsou asi [redacted] metry a ta silueta byla někde mezi dveřmi pokoje a jím, na dosah. Lekl se, něco vyhrknul, instinktivně couvnul horní polovinou těla dozadu do záklonu a vystřelil. Zbraň měl v pravé ruce. Ruku měl původně svěšenou podél těla, kdy pistole směřovala do země. V té chvíli, jak se zaklonil, tak ruku v zápěstí instinktivně vytočil a vystřelil od pasu. V ten okamžik se hrozně bál o život svůj i své družky, která v té době ještě zřejmě spala. Bál se, že je v kontaktní vzdálenosti a že mu může sebrat zbraň. Bál se, že mu půjde po pistoli a zabije jeho i družku. Další věc, proč se bál a nemohl dopustit bližší kontakt, je jeho zdravotní stav, kdy kvůli [redacted] není schopen fyzické potyčky. Když by do něj strčil a on upadnul, trvalo by mu strašně dlouho, než by se zvednul. Od [redacted] marodil se [redacted] byl v pracovní neschopnosti do konce [redacted]. Dále uvedl, že jej pořád šokuje, že ten muž vlezl do domu, když musel vědět, že jsou doma. Na okně má nálepku, že je ozbrojen, v garáži, kde jsou zčásti průhledná vrata, stálo [redacted] auto a z komína se asi kouřilo. Dále uvedl, že ta událost byla strašná, zkazilo mu to veškerou radost ze života, pořád na to musí myslet, špatně spí, bolí ho žaludek. Nikdy nikomu nechtěl vzít život. Ale v ten okamžik nemohl jednat jinak. První jeho reakce byla, když slyšel první šramot, že to jsou myši na půdě. O to horší byl okamžik, když mu došlo, že to myši nejsou. A protože bydlí na samotě, tak nebyla ani možnost se dovolat pomoci. K dotazu uvedl, že v domě bylo vše zhasnuto. V jedné stěně jsou [redacted] okna se záklonami. Obvykle do domu okny prosvítá měsíční světlo, ale tu noc byla úplná tma. Po výstřelu se vracel pro baterku, kterou měl na stolku vedle postele. V levé ruce pak měl rozsvícenou baterku a v pravé pistoli. Prosvítil si prostor kuchyně, a když viděl, že prostor je prázdný, vešel do [redacted] a pokračoval ke vchodovým dveřím, odkud opatrně s baterkou vyhlédl ven do prostoru. V tu dobu dveře mezi pokojem a [redacted] byly otevřené, prošel jimi, nemusel je nijak otvírat. Stejně tak i dveře vchodové. Než šel ale spát, tak vchodové dveře zamykal na jeden západ, klíče zůstaly v zámku. Dále k dotazu, jaký je střelec, uvedl, že si ani nevzpomene, kdy z této pistole naposledy vystřelil. Je to hodně let zpátky. Ale [redacted] byl na střelnici ve [redacted] to střelil z pušky kamaráda, jednu ránu na malovaný terč v rámci soutěže.

K ověření tvrzení Jana [redacted] o jeho zdravotním stavu a z něj plynoucích omezení byla policejním orgánem zajištěna lékařská dokumentace. Z této vyplývá, že od [redacted] je Jan [redacted] léčen pro bolest [redacted] v [redacted] se nemůže [redacted] s [redacted] mu pomáhá družka. Užívá léky proti [redacted] dlouhodobě je v pracovní neschopnosti, následně doporučeno užívání [redacted] Byl plánovaný léčebný pobyt na [redacted] oddělení počátkem [redacted]

Ve věci podala vysvětlení [redacted] družka Jana [redacted] která uvedla, že v drážním domku bydlí se svým druhem přibližně [redacted] let. Tu noc si šli lehnout někdy kolem [redacted] hodiny. Domek má [redacted] kde je [redacted] velká místnost, ve které také spí. Je tam [redacted] která je oddělená takovou polopříčkou. V přízemí mají také záchod a koupelnu, tyto jsou v chodbě. Ona usnula během chvíle a neví, kdy usnul druh. V noci ji zbudil nějaký výstřel nebo nějaký křik, nedokáže si to přesně vybavit, protože byla rozespálá a vyděšená. Mohlo to být asi ve [redacted] hodiny, možná bylo krátce před [redacted] Posadila se na posteli, druh vedle ní na posteli neležel. Byla celá vyděšená

a roztřesená, vůbec nevěděla, co se děje. Ke křiku upřesnila, že její druh křičel něco jako: „Stůj! Jseš tu sám?!“. Jiný hlas neslyšela. Nevěděla, co se děje, druhu neviděla, šla na chodbu a tam uviděla, že jsou otevřené vchodové dveře. Šla k nim a spatřila druhu přede dveřmi pod schody, obrátil se k ní a řekl, aby volala policii. Byla zmatená, nevěděla, co se stalo, nereagovala, a tak druh běžel dovnitř pro telefon. Na policii potom volal druh, měl v ruce telefon a šel směrem ke garáži. To už pochopila, co se asi stalo, protože viděla, že někdo leží před [REDAKCE]. Venku vidět bylo, druh asi rozsvítil venkovní světlo. Druh se snažil dávat tomu člověku na zemi první pomoc a ona běžela pro lékárníčku do auta v garáži. Ke zbrani uvedla, že když je druh doma nebo když jdou spát, tak si ji dává pod polštář. Kde ji má jinak uloženou, neví. Zbraň už má hodně dlouho, od doby, co se seznámili, kdy chodil střílet na střelnici v [REDAKCE]. V tu noc si pistole všimla, když druh telefonoval na policii, tak ležela na takovém schůdku hned vedle místa, kde na zemi ležel ten člověk. U té pistole ležela i svítilna, kterou má normálně druh večer vedle postele. Dále uvedla, že vchodové dveře na noc zamykají, svazek s klíči nechávají v zámku zevnitř. Okénka v koupelně a nad sklepem nechávají pootevřená, aby to v baráku větralo, jinak se tam dělá plíseň. Také uvedla, že si všimla, že pod oknem do koupelny je přistavený špalek na štípání dříví, který byl před tím za rohem za garáží. Pod tím okénkem normálně měli kovovou houpací lavici a někdo ji odšoupl stranou a dal tam ten špalek. Dále uvedla, že po události byla v koupelně, kdy [REDAKCE]. Šla tam v době, kdy už k nim přijeli policisté. Když vešla do koupelny, kde je i záchod, tak viděla, že je nějaké bláto nebo hlína na záchodovém prkénku, to bylo i na pračce a na parapetu u okénka. [REDAKCE] na dalších místech ho neutírala.

Dne 24.05.2021 byl ve věci proveden vyšetřovací pokus ve smyslu § 104c tr. řádu. V rámci tohoto úkonu byla ověřována viditelnost uvnitř domu, a to za stejných světelných podmínek (tma, zataženo) jako v době střelby dne 24.03.2021. Dle sdělení Českého hydrometeorologického ústavu ze dne 31.03.2021 bylo dne 24.03.2021 mezi [REDAKCE] hod. a [REDAKCE] hod. ve Vochově zataženo bez mlhy a srážek. Při vyšetřovacím pokusu byly nasimulovány různé situace, a to s otevřenými a zavřenými vchodovými dveřmi, a dále s otevřenými a zavřenými dveřmi mezi [REDAKCE] a obytnou místností. Viditelnost uvnitř domu při těchto různých variantách byla zadokumentována. Pozorování bylo prováděno z místa, které Jan [REDAKCE] označil za místo, z něhož dne 24.03.2021 vystřelil. Toto se nacházelo vlevo od kombinované červené lednice Coca-Cola při pohledu od vchodových dveří. Zadní část této lednice stojí u vyzdžené příčky přepažující místnost, dveře lednice směřují do prostoru [REDAKCE] (směrem ke vchodovým dveřím). Důležitou okolností pro posouzení věci je směr otevírání jednotlivých dveří v domě. Vchodové dveře domu jsou otevírány ven, jejich panty se při pohledu zvenku nacházejí vlevo. Dveře mezi [REDAKCE] a pokojem se otevírají do pokoje, jejich panty se při pohledu z [REDAKCE] nacházejí vpravo. Výsledkem vyšetřovacího pokusu je zjištění, že v okamžiku výstřelu byly vchodové dveře otevřené a vnitřní dveře z [REDAKCE] do pokoje byly otevřené pod úhlem [REDAKCE] až [REDAKCE] stupňů. Jan [REDAKCE] poprvé zaregistroval Jaroslava [REDAKCE] poté co [REDAKCE] vyšel z prostoru kuchyně. Vystřelil na něj ze vzdálenosti [REDAKCE] metrů.

V zemřelém byl ztotožněn Jaroslav [REDAKCE] nar. [REDAKCE] 1983. Provedenou soudní pitvou bylo zjištěno, že utrpěl střelné poranění způsobené střelou z náboje do ruční palné zbraně do oblasti hrudníku charakteru průstřelu. [REDAKCE] Střelný kanál byl orientován zdola-nahoru v úhlu [REDAKCE] stupňů a [REDAKCE] v úhlu [REDAKCE] stupňů. Zplodiny výstřelu nebyly zastíženy. V průběhu střelného kanálu doslo k

- [REDAKCE]  
- [REDAKCE]



Dále byla zjištěna krev v ( ) ml) a v ( ) ml), ochabnutí ( ). V pitvěním protokolu bylo konstatováno, že bezprostřední příčinou smrti Jaroslava ( ) bylo vnitřní vykrvácení při průstřelu hrudníku s ( ). Zevní krvácení při mnohovrstvém teplém oblečení jmenovaného bylo zcela minimální. U Jaroslava ( ) nedošlo k zásahu životně důležitého orgánu - především ( ) který by způsobil oběhově závažné strukturálně funkční poranění. Možnost pohybu jmenovaného proto mohla být zachována řádově po dobu vteřin. Krevní stopy zraněné osoby se v tomto případě nemusí nacházet na místě poranění. Zraněný mohl z domu vyběhnout a dostat se na místo, kde bylo nalezeno jeho tělo, zvláště za situace, kdy byl ovlivněn toxickou dávkou ( ). Ve znalecké posudku z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie pak bylo konstatováno, že Jaroslav ( ) byl v době smrti pod vlivem ( ) je syntetická droga ze skupiny stimulantů (budivých aminů), která je spojena s rizikem násilného, agresivního jednání vůči druhým.

Ve věci bylo dále opatřeno odborné vyjádření z oboru kriminalistika, odvětví balistika. K zajištěné zbraní bylo konstatováno, že se jedná palnou krátkou kulovou zbraň - samonabíjecí pistolí tuzemské provenience ČZ model 75, ráže 9 mm (syn. označení 9 mm para), v.č. ( ). Spolu se zbraní byl předložen příslušný zásobník s ( ) ks nábojů a ( ) ks náboje z nábojové komory. Ke zbraní bylo dále předloženo vydané střelivo ( ) ks nábojů) a ( ) ks prázdného zásobníku zbraně. Bylo konstatováno, že v předloženém stavu je zkoumaná zbraň schopná střelby. Výtěr vývrtné hlavě zkoumané zbraně prokázal ve vývrtné přítomnost očázenin charakteru povýstřelových zplodin. Dobu poslední střelby nelze jednoznačně určit. V rámci provedeného zkoumání zbraně byla předložená zbraň podrobena zkoušce náchylnosti zbraně k samospuštění. Při zkoušce k samospuštění zbraně nedošlo. Zkoumána byla rovněž nábojnice zajištěná v ( ) domu dne 24.03.2021, kdy bylo konstatováno, že se jedná o mosaznou válcovou nábojnici ráže 9 mm Luger tuzemské provenience Sellier & Bellot Vlašim, a bylo prokázáno, že nábojnice byla vystřelena z předložené zbraně - samonabíjecí pistole ČZ model 75B, ráže 9 mm Luger, v.č. ( ). Ke zkoumání byl dále předložen svrchní oděv zemřelého - zelená mikina, kdy bylo konstatováno, že na ploše mikiny byla zajištěna dvě mechanická poškození, a to na zádech a přední části. Ze skutečností zjištěných zkoumáním předložené mikiny byl stanoven přibližný průběh dráhy střely, kdy střela vnikla nejprve do zadní části mikiny, pronikla oděvními součástkami a tělem poškozeného, pronikla oblečením v přední části a dále pokračovala již mimo oblast vymezenou oděvem poškozeného. K otázce pozice střelce a poškozeného při výstřelu se nelze z balistického hlediska jednoznačně vyjádřit, neboť se nepodařilo zajistit stopy a zjistit okolnosti, které by umožňovaly jednoznačně jejich pozici stanovit. K dalším okolnostem střelby, vycházející z údajů získaných při ohledání místa činu a od Jana ( ) znalec uvedl, že vchodové dveře do domu musely být v okamžiku výstřelu otevřené nebo pootvřené tak, aby umožnily únik střely z prostoru domu, kde nebyla jednoznačně identifikována žádná stopa vytvořená střelou a také tato střela nebyla zajištěna ani při ohledání nejbližšího okolí domu. Ve spolupráci se znalci z oboru kriminalistická chemie bylo na mikině zemřelého provedeno vyvolání obrazce povýstřelových zplodin z oblasti vstřelu (na zádech mikiny). Současně byl stejnými chemikáliemi vyvolán kontrolní obrazec na vytvořeném kontrolním nástřelném vzorku (střelba ze vzdálenosti ( ) kde byla ověřena účinnost použitých chemikálií. Provedeným zkoumáním se nepodařilo vyvolat příslušný



7. strana

Usnesení o odložení podle §159a odst. 1 tr. řádu ze dne 19.11.2021:

obrazec na mikině. Vzhledem ke skutečnosti, že na kontrolním vzorku byl příslušný obrazec vyvolán, byl učiněn závěr, že na zkoumané mikině se v popsané oblasti povýstřelové zplodiny nenacházejí. Následně byl proveden experiment za účelem zjištění, na jakou vzdálenost dochází k přenosu povýstřelových zplodin za použití zkoumané zbraně a střeliva. Bylo zjištěno, že při použití zkoumané zbraně a zkoumaného střeliva na vzdálenost přesahující [redacted] již k přenosu povýstřelových zplodin nedochází.

Odborným vyjádřením z oboru kriminalistika, odvětví trasologie byla zjištěna shoda stopy zajištěné na houpačce pod oknem do koupelny domu a podrážky obuvi Jaroslava [redacted]

Jako další důkaz byl zajištěn hovor Jana [redacted] na tísňovou linku 155 uskutečněný dne 24.03.2021 v [redacted] hod. v délce 14 minut 26 vteřin. V rámci hovoru jsou Janu [redacted] ze strany dispečera ZZS Plzeňského kraje předávány instrukce ohledně první pomoci postřelenému muži, a to až do doby příjezdu ZZS Plzeňského kraje na místo. Pořízený zvukový záznam koresponduje se skutečností, které Jan [redacted] uvedl při podání vysvětlení.

K zajištěné střelné zbraně - samonabíjecí pistoli tuzemské proveniencí CZ model 75, ráže 9 mm, v.č. [redacted] bylo dále zjištěno, že je registrována na Jana [redacted] průkaz zbraně [redacted] s datem registrace dne [redacted] Jan [redacted] je držitelem zbrojního průkazu č. [redacted] vydaného dne [redacted] pro skupiny A, B a E.

Jednání Jaroslava [redacted] spočívající v neoprávněném vniknutí na pozemek a do domu č.p. 37 v obci Vochov, okres Plzeň - sever, bylo prověřováno policejním orgánem 2. OOK Územního odboru Plzeň - venkov pod č.j. KRPP-[redacted] pro podezření ze spáchání trestného činu porušování domovní svobody dle § 178 odst. 1, odst. 2 trestního zákoníku. Usnesením ze dne 21.09.2021, č.j. KRPP-[redacted] bylo rozhodnuto o odložení věci dle § 159a odst. 2 trestního řádu ve spojení s § 11 odst. 1 písm. e) trestního řádu. Rozhodnutí nabylo právní moci dne 05.10.2021.

Z důkazů opatřených v rámci prověřování, jejichž obsah je podrobně popsán shora, byl zjištěn následující průběh události. V přesně nezjištěný čas po [redacted] hodin dne 24.03.2021 vnikl Jaroslav [redacted] bez souhlasu a vědomí obyvatel do domu na adrese Vochov [redacted]. Provedl to tím způsobem, že si pod pootevřené okno koupelny, jehož vnější parapet je ve výšce [redacted] cm, přistavil špalek na štípání o výšce [redacted] cm a oknem vlezl do domu. O jeho vstupu touto cestou svědčí stopa od jeho obuvi ztotožněná na houpačce venku vedle špalku, dále hlína nalezená na vnějším i vnitřním parapetu okna a na pračce pod oknem. Následně Jaroslav [redacted] musel vyjít z koupelny na [redacted] kde odemkl a otevřel vchodové dveře domu, které byly toho času zamčené, kdy klíče byly zasunuty v zámku zevnitř, čímž si nepochybně vytvářel ústupovou cestu z domu. Na uzamčení dveří se shodují ve svých výpovědích Jana [redacted] a [redacted] Jaroslav [redacted] tedy nejpozději v okamžik odemykání vchodových dveří musel zjistit, že v domě někdo je. To jej však neodradilo a z [redacted] vstoupil do dalších prostor domu, nejméně do [redacted] situovaná za částečným přepažením místnosti. Jana [redacted] probudil hluk, zjistil, že jeho družka [redacted] spí vedle něj, dostal strach a sáhl pro svoji legálně drženou zbraň uloženou pod polštářem. Vstal z postele a šel za zvukem z ložnice do kuchyňské části. Když byl ve středu místnosti u lednice Coca-Cola, nalevo od něj se v prostoru kuchyně objevila silueta osoby – Jaroslav [redacted]. Tato dle Jana [redacted] stála proti světlejšímu pozadí a jakoby tancovala nebo se motala ze strany na stranu. Z provedeného vyšetřovacího pokusu vyplynulo, že situaci a viditelnost na místě nejvíce odpovídal stav, kdy byly otevřené vchodové dveře, vnitřní dveře mezi [redacted] a pokojem byly otevřeny pod úhlem [redacted] až [redacted] stupňů a vzdálenost mezi Janem [redacted] a Jaroslavem [redacted] byla [redacted] metry. Jan [redacted] měl ruku se

301.4607.80897366

zbrani svěřenou podél těla, kdy pistole směřovala do země. Následně se Jaroslav nečekaně pohnul směrem k Janu, a směrem doprava z pohledu Jana na což reagoval Jan tím, že se instinktivně mírně zaklonil a od pasu vystřelil. Jan zbran před výstřelem nemusel natahovat, neboť ve zbrani měl stále náboj v nábojové komoře. Střela zasáhla Jaroslava do zad, což svědčí o tom, že Jaroslav byl v okamžiku zásahu v mírném předklonu.

Střela ani korespondující poškození interiéru domu nebyly zjištěny, což znamená, že střela poté, co prošla tělem Jaroslava vyletěla a otevřenými vchodovými dveřmi. V přilehlém okolí domu nebyla střela nalezena ani za pomoci detektoru kovů. Prázdna nábojnice byla při ohledání místa činu nalezena na zemi na přesně za dveřmi mezi a pokojem. Místo nálezu však nelze spolehlivě považovat za místo střelby, neboť do doby nálezu nábojnice se v domě pohybovalo více osob, nejméně Jan a jeho družka, které mohly nevědomky nábojnici posunout.

Dle znaleckého posudku z odvětví soudního lékařství utrpěl Jaroslav průstřel horní části těla, přesto však nebyly uvnitř domu nalezeny žádné krevní stopy. Tyto byly objeveny až cm od vchodových dveří na trávníku. Dle znalců bylo bezprostřední příčinou smrti Jaroslava vnitřní vykrvácení při průstřelu hrudníku. Zevní krvácení při mnohovrstvém teplém oblečení Jaroslava bylo zcela minimální, tento krvácel především dovnitř těla. Dle znalců nedošlo k zásahu životně důležitého orgánu zejména který by způsobil. Vzhledem k tomu se Jaroslav mohl pohybovat řádově po dobu vteřin, a tedy vyběhnout z domu a dostat se až na místo, kde bylo následně nalezeno jeho tělo, zvláště za situace, kdy byl ovlivněn toxickou dávkou stimulantů. Závěry znalců zcela podporují verzi Jana že na Jaroslava vystřelil v pokoji a tento ještě vyběhl ven před dům, kde jej našel. Rovněž zjištěná přítomnost v těle Jaroslava vysvětluje jeho nápadné pohyby ze strany na stranu připomínající Janu tancování.

Zjištění plynoucí z ohledání těla Jaroslava ležícího na zahradě před domem opět zcela korespondují s výpovědí Jana a jeho družky. U hlavy Jaroslava byla zjištěna kaluž krve, což odpovídá tomu, že tento ležel na břiše, krvácel do vnitřních struktur těla, a proto mu krev vytékala z úst. Vedle kaluže krve byla zajištěna maskáčová kapesní svítilna, která nepochází z domácnosti Jana a lze zcela důvodně předpokládat, že ji použil Jaroslav při svém vniknutí do domu a svíral ji ve své pravé ruce až do okamžiku, kdy padl na zem, kde zemřel. Časové ohraničení prověřované události vyplývá z telefonátu na tísňovou linku 155, který Jan uskutečnil dne 24.03.2021 v hod. v délce 14 minut 26 vteřin, kdy se dle instrukcí dispečinku snažil zachránit život Jaroslava.

Souhrnně lze ke zjištěnému skutkovému průběhu uvést, že tento odpovídá výpovědi Jana jejíž věrohodnost nebyla dalšími důkazy oslabena, ba naopak je s nimi v souladu, a to zejména se znaleckými posudky z odvětví soudního lékařství a odvětví toxikologie, ohledáním místa činu a těla Jaroslava a provedeným vyšetřovacím pokusem.

Při právním posouzení jednání Jana vůči Jaroslavu dospěl policejní orgán k závěru, že se jedná o případ nutné obrany dle § 29 trestního zákoníku, tedy o okolnost předvídanou trestním zákoníkem, která vylučuje protiprávnost činu a trestní odpovědnost Jana za usmrcení Jaroslava.

Podmínky nutné obrany jsou stanoveny v § 29 trestního zákoníku, dle něhož čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestním činem. Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.

Z důkazů shora uvedených vyplynulo, že Jaroslav [redacted] neoprávněně, tedy bez vědomí a svolení uživatelů, vniknul do domu obývaného Jaroslavem [redacted] a jeho družkou. Dům včetně k němu náležejícího příslušenství je obydlím ve smyslu § 133 trestního zákoníku. Nedotknutelnost obydlí je zakotvena v čl. 12 Listiny základních práv a svobod, přičemž jeho ochrana je konkretizována v trestním zákoníku, který v § 178 zakazuje neoprávněné vniknutí a setrvání v obydlí jiného (trestný čin porušování domovní svobody). Jaroslav [redacted] tedy svým jednáním porušil zájem na ochraně obydlí, resp. domovní svobody Jana [redacted] a jeho družky. Útok na tento zákonem chráněný zájem trval po celou dobu, po kterou se Jaroslav [redacted] nacházel v předmětném domě. Jan [redacted] který přistihl v nočních hodinách neznámou osobu (Jaroslava [redacted]) ve svém domě, nepochybně vnímal, že tato nezvaná návštěva narušuje jeho domovní svobodu. Jeho subjektivní vnímání nastalé situace lze považovat za naprosto adekvátní a přirozené.

Z vyjádření Jana [redacted] rovněž vyplynulo, že v blízkosti neznámé osoby, které v prostoru mezi kuchyní a ložnicí stanul tvář v tvář, cítil ohrožení vlastního života a zdraví a rovněž života a zdraví své družky ležící v posteli ve stejné místnosti. Tato hrozba se vystupňovala v momentě, kdy se Jaroslav [redacted] nečekaně rychle pohnul směrem k Janu [redacted] stojícím od něj zhruba [redacted] metry a oběhl křídlo dveří ve snaze dostat se na chodbu a ven z domu. Tento manévr považoval Jan [redacted] za začátek útoku na svou osobu a po neznámé osobě na svou obranu vystřelil svou zbraní způsobem již shora popsaným. Pocit ohrožení života a zdraví je třeba posuzovat z pohledu obránce tedy Jana [redacted]. Tento byl v kritické situaci rozespálý, trpěl [redacted] omezením a ocitl se v domě na samotě v noci za zhoršených světelných podmínek v bezprostřední blízkosti podivně se pohybující neznámé osoby. Jeho hodnocení možné hrozby bylo odpovídající poměrům na místě a lidsky zcela přirozené. Život a zdraví člověka jsou zásadní zájmy chráněné vícero ustanoveními trestního zákoníku a Jaroslav [redacted] je ve vztahu k Janu [redacted] považován za jeho družce ohrožoval.

Z výše uvedeného vyplývá, že Jan [redacted] vystřelil na Jaroslava [redacted] v situaci, kdy tento útočil na jeho domovní svobodu a ohrožoval jeho zdraví a život, resp. zdraví a život jeho družky. V daném případě byla splněna první podmínka nutné obrany dle § 29 odst. 1 trestního řádu, že čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestním činem.

Při posuzování přiměřenosti nutné obrany je třeba posoudit celou událost v souvislostech a nahlížet na ni v její celistvosti. Nelze vytrhnout z kontextu jen tu část jednání, která měla za následek smrt Jaroslava [redacted]. Přiměřenost nutné obrany je třeba hodnotit též se zřetelem k subjektivnímu stavu osoby, která odvracela útok, tj. podle toho, jak se čin útočnicka jevil tomu, kdo jej odvracel. Dle komentářové literatury se přiměřenost obrany posuzuje především z hlediska intenzity obou akcí, což vyjadřuje pojem způsobu útoku. Z povahy věci vyplývá, že obrana musí být zásadně tak intenzivní, aby útok jistě a bez rizika pro napadeného odvrátila, tj. musí být silnější než útok, avšak nesmí být zcela zjevně přehnaná. Obrana je zcela zjevně nepřiměřená útoku, není-li podle poznatků a úsudku bránícího se, k jehož psychickému stavu vyvolanému útokem třeba přihlížet, k odvrácení útoku potřebná, a kromě toho též, je-li zcela neúměrná jeho intenzitě i významu. Nutná obrana je tedy vyloučena, jen byla-li zcela zjevně nepřiměřená. Pro jednání v nutné obraně se nevyžaduje, aby se obránce snažil vyhnout hrozícímu nebo již probíhajícímu útoku nebo aby použil nejdříve mírnější způsoby obrany a jejich intenzitu případně stupňoval až podle způsobu útoku.

V daném případě bylo Jaroslavem [redacted] útočeno, resp. byly ohrožovány velice významné zájmy chráněné trestním zákoníkem. Obránce Jan [redacted] se objektivně nacházel ve stresové a poměrně nevýhodné situaci, kdy se ve svém domě v noci za mizivé viditelnosti setkal s neznámou osobou, o jejichž úmyslech neměl nejmenší ponětí. Za těchto okolností střelbou reagoval na nečekaný rychlý pohyb, který Jaroslav [redacted] učinil směrem k němu, který zcela oprávněně považoval za začátek útoku proti své osobě. Takové použití střelné zbraně k obraně proti osobě beze zbraně je třeba hodnotit jako přiměřené, a to zejména za situace, že na útočníka nebylo vidět a Jar [redacted] nevěděl, zda je Jaroslav [redacted] ozbrojen. Z pohledu Jana [redacted] je třeba vzít v úvahu i jeho objektivně zjištěné [redacted] problémy, které prakticky vylučují, aby se účinně bránil fyzickému napadení.

Při hodnocení přiměřenosti použití střelné zbraně nelze pominout, že Jaroslav [redacted] byl střelen do zad. Tato skutečnost, pokud by byla posuzovaná izolovaně, by znamenala, že Jaroslav [redacted] již na Jana [redacted] neútočil, ale opouštěl místo jejich kontaktu. Ze zajištěných důkazů však vyplývá, že Jaroslav [redacted] udělal kritický pohyb proti Janu [redacted] který na něj okamžitě reagoval obrannou střelbou, nicméně s ohledem na reakční dobu k samotnému výstřelu došlo v době, kdy se Jaroslav [redacted] prosmýkl kolem křídla dveří a již byl k Janu [redacted] zády v mírném předklonu ve snaze opustit dům. S prostřeleným tělem ještě vyběhl ven z domu, kde po [redacted] metrech padl a krátce na to i přes snahy o resuscitaci zemřel. Takto zjištěný průběh neodpovídá tomu, že by Jan [redacted] vědomě střílel do zad Jaroslava [redacted] v momentě, kdy bylo zřejmé, že tento již útoku zanechal. Tento závěr je podporován i zjištěním, že přestože Jan [redacted] měl ve zbraní (zásobníku) ještě další náboje, vystřelil pouze jednou.

Prověřované jednání Jana [redacted] bylo na základě zajištěných důkazů vyhodnoceno jako jednání v nutné obraně, což vylučuje protiprávnost takového jednání a jeho posouzení jako trestného činu. Vzhledem k tomu byla věc odložena dle § 159a odst. 1 trestního řádu, neboť nejde o podezření z trestného činu.

*P o u č e n í: Proti tomuto usnesení je přípustná stížnost, kterou je poškozený oprávněn podat do tří dnů od doručení u policejního orgánu, který usnesení vydal. Stížnost má odkladný účinek.*

za policejní orgán

kpt. Michaela Nosková  
vrchní komisařka





POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY  
Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje  
Odbor obecné kriminality  
Nádražní 2, 306 28 Plzeň

Č. j. KRPP-32929-110/TČ-2021-030070

Plzeň 24. května 2021  
Počet stran: 12

### PROTOKOL O VYŠETŘOVACÍM POKUSU ve smyslu ustanovení § 104c trestního řádu

#### I.

V trestní věci ÚMRTÍ JAROSLAVA [REDAKCE] ze dne 24.03.2021  
bylo podle § 104c odst. 1 trestního řádu přikročeno k vyšetřovacímu pokusu.

- 1a) Osoba podstupující vyšetřovací pokus: Jan [REDAKCE] nar. [REDAKCE] 1965, bytem [REDAKCE] podezřelý
- 1) Vyšetřovací pokus provedli: kpt. Michaela Nosková
- 2) Místo vyšetřovacího pokusu: Vochoz čp. [REDAKCE] - drážní domek
- 3) Důvody a účel vyšetřovacího pokusu: zadokumentování viditelnosti uvnitř domu v době střelby dne 24.03.2021 a výšky, ve které držel Jan [REDAKCE] zbraň v okamžiku, kdy vystřelil
- 4) Figuranti: kpt. Martin Engelthaler
- 5) Použité pomůcky: zelená mikina (odpovídající mikině, kterou měl na sobě dne 24.03.2021 Jaroslav [REDAKCE])  
maskáčové kalhoty (odpovídající kalhotám, které měl na sobě dne 24.03.2021 Jaroslav [REDAKCE])  
kapesní svítilna - zajištěna dne 24.03.2021 při OMČ jako stopa č. 4 - věcná  
sekera (odpovídající sekeře, které byla zajištěna dne 24.03.2021 při OMČ jako stopa č. 11 - věcná)  
zbraň CZ 75D Compact bez zásobníku, zajištěna bezpečnostním prvkem v nábojové komoře svinovací metr
- 6) Vyšetřovacímu pokusu přítomni: kpt. Mgr. Jiří Vaněk - balistik OKTE Plzeň  
Mgr. Tomáš Gawron, LL.M. - obhájce  
Mgr. Miloslav Jančík - obhájce  
nrap. David Hering - technik OÚ Plzeň - venkov
- 7) Nezúčastněná osoba: Josef Kohout, nar. [REDAKCE]
- 8) Dokumentace vyšetřovacího pokusu:
- 9) Podmínky vyšetřovacího pokusu: vně domu - zataženo, déšť teplota 14 st. Celsia  
uvnitř domu - umělé osvětlení teplota 20 st. Celsia

10) Vyšetřovací pokus započat: dne **24.05.2021 v 22:39** hodin

**Poučení obviněného (podezřelého):**

Podle § 33 odst. 1 trestního řádu máte právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se vám kladou za vinu a důkazům o nich, nejste však povinen vypovídat. Můžete uvádět okolnosti a důkazy sloužící k vaší obhajobě, činit návrhy, podávat žádosti a opravné prostředky. Máte právo zvolit si obhájce a s ním se radit i během úkonů prováděných orgánem činným v trestním řízení. S obhájcem se však v průběhu svého výsledku nemůžete radit o tom, jak odpovědět na již položenou otázku. Můžete žádat, abyste byl vyslýchán za účasti svého obhájce, a aby se obhájce zúčastnil i jiných úkonů přípravného řízení (§ 165 trestního řádu). Jste-li ve vazbě nebo výkonu trestu odnětí svobody, můžete s obhájcem mluvit bez přítomnosti třetí osoby.

Podle § 33 odst. 2 trestního řádu osvědčíte-li, že nemáte dostatek prostředků, abyste si hradil náklady obhajoby, rozhodne předseda senátu a v přípravném řízení soudce, že máte nárok na obhajobu bezplatnou nebo za sníženou odměnu.

Podle § 33 odst. 3 trestního řádu podáváte v přípravném řízení návrh na rozhodnutí o obhajobě bezplatně nebo za sníženou odměnu včetně příloh, jimiž prokazujete jeho důvodnost, prostřednictvím státního zástupce, v řízení před soudem pak prostřednictvím soudu, který koná řízení v prvním stupni.

Podle § 92 odst. 3 trestního řádu máte možnost se k obvinění podrobně vyjádřit, zejména souvisle vylíčit skutečnosti, které jsou předmětem obvinění, uvést okolnosti, které obvinění zeslabují či vyvracejí a nabídnout o nich důkazy.

Podle § 92 odst. 4 trestního řádu Vám mohou být kladeny otázky k doplnění výpovědi nebo odstranění neúplnosti, nejjasnosti a rozporů. Otázky musí být kladeny jasně a srozumitelně bez předstírání klamavých a nepravdivých okolností; nesmí v nich být naznačeno, jak na ně odpovědět.

Podle § 93 odst. 1 trestního řádu vám může být dovoleno, aby dříve, než dáte odpověď, jste nahlédl do písemných poznámek, které musíte vyslýchajícímu, požádá-li o to, předložit k nahlédnutí.

Podle § 95 odst. 2 trestního řádu máte právo, aby Vám po skončení výsledku byl protokol předložen k přečtení, nebo požádáte-li o to, aby Vám byl přečten. Máte právo žádat, aby byl protokol doplněn nebo aby v něm byly provedeny opravy v souladu s vaší výpovědí.

Podle § 95 odst. 3 trestního řádu protokol o výsledku, který byl prováděn bez přibrání zapisovatele, je nutno před podpisem předložit k přečtení nebo přečíst za přítomnosti nezúčastněné osoby. Máte-li proti obsahu protokolu námítky, je nutno je projednat v přítomnosti přibrané osoby a výsledek pojmout do protokolu.

Podle § 66 odst. 1 trestního řádu Vás dále poučuji o tom, že kdo přes předchozí napomenutí ruší řízení, nebo kdo se k soudu, státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu chová urážlivě nebo kdo bez dostatečné omluvy neuposlechne příkazu nebo nevyhoví výzvě, které mu byly dány podle trestního řádu, může být v přípravném řízení státním zástupcem nebo policejním orgánem potrestán pořádkovou pokutou do 50 000,- Kč.

Podle § 345 odst. 1 trestního zákoníku je trestné, obviníte-li lživě jiného ze spáchání trestného činu, podle § 345 odst. 2 trestního zákoníku je trestné, obviníte-li lživě jiného ze spáchání trestného činu v úmyslu přivodit mu trestní stíhání. Dále je trestné podle § 184 odst. 1 trestního zákoníku, pokud o jiném sdělíte nepravdivý údaj, který je způsobilý značnou měrou ohrozit jeho vážnost u spoluobčanů, zejména poškodit jej v zaměstnání, narušit jeho rodinné vztahy nebo způsobit mu jinou vážnou újmu, a podle § 184 odst. 2 trestního zákoníku je trestné, spácháte-li čin uvedený v odst. 1 tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně dostupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem.

Podle § 2 odst. 14 trestního řádu máte právo užívat svůj mateřský jazyk nebo jazyk, o kterém uvedete, že jej ovládáte.

Podle § 28 odst. 1 trestního řádu neuvedete-li jazyk, který ovládáte, nebo uvedete-li jazyk či dialekt, který není jazyk vaší národnosti nebo úřední jazyk státu, jehož jste občanem a pro takový jazyk nebo dialekt není zapsána žádná osoba v seznamu tlumočnicků, ustanoví vám orgán činný v trestním řízení tlumočnicka pro jazyk vaší národnosti nebo úřední jazyk státu, jehož jste občanem. Využijete-li právo uvedené v § 2 odst. 14 trestního řádu, přibráný tlumočnick přetlumočí na vaši žádost i vaši poradu s obhájcem, která je v přímé souvislosti s procesními úkony, a poradu v průběhu procesních úkonů.

Zvláště jsem byl poučen o svém právu podle § 33 odst. 1 trestního řádu k věci nevypovídat, k tomuto poučení uvádím, že svého práva **nevyužívám** a vyšetřovacího pokusu se **zúčastním**.

Dále jsem byl zejména poučen o následcích krivého obvinění podle § 345 trestního zákoníku a pomluvy podle § 184 trestního zákoníku, toto poučení беру na vědomí a jsem si vědom možných důsledků.

## II. Průběh vyšetřovacího pokusu

Prověřovaný Jan [REDAKCE] zaujal místo, kde stál dne 24.03.2021 v době, kdy vyšla střela z jeho zbraně. Jedná se o místo vlevo od kombinované červené lednice Coca Cola při pohledu od vchodových dveří. Zadní část kombinované lednice Coca Cola stojí u "polozdi" přepažující místnost, dveře lednice směřují do prostoru kuchyně (směrem ke vchodovým dveřím). Místo, kde prověřovaný Jan [REDAKCE] stál a odkud střílel je označeno růžovým čtverečkem. Později v průběhu úkonu bude na toto místo umístěn stativ, na který bude připevněna videokamera.

Janu [REDAKCE] je předána zbraň ČZ 75D Compact bez zásobníku, zajištěna bezpečnostním prvkem v nábojové komoře a on ukazuje, jak zbraň držel v okamžiku výstřelu. Při tomto se Jan [REDAKCE] levou rukou přidržuje boku kombinované lednice Coca Cola, konce prstů jsou na otvírání lednice (přední část lednice). Levá noha Jana [REDAKCE] je mírně vpředu oproti pravé noze, obě nohy lehce pokrčené, tělo v záklonu. Pravá ruka se zbraní je mírně ohnutá v lokti. **V tomto postoji je ústí hlavně zbraně ve výšce 92 až 92,5 cm od země.**

Následně jsou určeny tři různé vzdálenosti od místa, kde Jan [REDAKCE] vystřelil. Tyto vzdálenosti jsou určeny od místa výstřelu směrem ke vchodovým dveřím. Jedná se o místa, kde se bude následně pohybovat figurant. **První vzdálenost je 2 metry** - označeno růžovým čtverečkem. Toto místo se nachází ještě uvnitř pokoje (část kuchyně), v prostoru před dveřmi oddělujícími chodbu od pokoje. Další označené místo je v prostoru mezi zárubní dveří oddělujícími pokoj od chodby. Toto místo se nachází **ve vzdálenosti 3,5 metru** od místa, ze kterého Jan [REDAKCE] vystřelil. Další označené místo je v chodbě domu před vchodovými dveřmi, v úrovni dveří vedoucích do sklepa domu. Toto místo se nachází **ve vzdálenosti 5 metrů** od místa, ze kterého Jan [REDAKCE] vystřelil.

Stativ s videokamerou je umístěn v místě, odkud Jan [REDAKCE] vystřelil. Videokamera - střed čočky je ve výšce 166 cm (výška Jana [REDAKCE] je [REDAKCE] cm, vzhledem k tomu, že v době střelby byl zakloněn, je kamera umístěna tak, aby střed čočky byl ve výšce očí Jana [REDAKCE] v době střelby). Jan [REDAKCE] stojí vlevo od videokamery (při pohledu od vchodových dveří), kpt. Michaela Nosková na židli za stativem s videokamerou (hlava v úrovni videokamery). Ostatní přítomní stojí za kpt. Michaelou Noskovou a Janem [REDAKCE]. Figurant při jednotlivých variantách na výzvu udělá krok vpřed, vrátí se na původní místo, poté krok vzad. Figurant bude mít v ruce nejprve svítilnu, kterou následně vymění za sekerku. Figurant je oblečen do obdobného oblečení, které měl na sobě dne 24.03.2021 Jaroslav [REDAKCE]. Dle IS FODAGEN měřil Jaroslav [REDAKCE] cm a vážil [REDAKCE] kg, figurant měří [REDAKCE] cm a váží [REDAKCE] kg.

Dne 24.03.2021 bylo venku zataženo, jemně mrholilo, bylo 0 st. Celsia. Dne 24.5.2021 je venku zataženo, prší, světelné podmínky jsou tedy srovnatelné.

Úkon je ve 22:47 hod. přerušen, zhasíná se umělé osvětlení. V úkonu je pokračováno ve 22:53 hod., stále za umělého osvětlení uvnitř domu. Figurant za umělého osvětlení ukazuje, co bude následně dělat, pohyb vpřed a vzad

Úkon je ve 22:54 hod. přerušen, zhasíná se umělé osvětlení. V úkonu je pokračováno ve 23:05 hod.

**1. varianta - vchodové dveře zavřeny, dveře mezi chodbou a pokojem zavřeny, figurant je ve vzdálenosti 2 metrů od místa, ze kterého Jan [REDAKCE] vystřelil**

4. strana  
protokolu o vyšetřovacím pokusu

---

policejní orgán: Je vidět světlý výřez na pozadí  
Jan: Jo, jo, je tam v těch vchodových dveřích  
*poznámka: světlejší plocha na pozadí (prosklení vchodových dveří)*  
policejní orgán: Pak je vidět nějaký stín, kdy nelze specifikovat, o co se jedná  
Jan: Souhlasí

figurant dělá krok vpřed

policejní orgán: Já jsem viděla jen mihnutí stínu, ale nedokážu rozpoznat, o co se jedná.  
Jan: Já slyšel akorát kroky, nevidím nic.

figurant se vrací na své místo

policejní orgán: Na tom světlém pozadí jsem viděla pouze nějaký černý stín, kdy nejsem schopna specifikovat, o co se jedná.  
Jan: Taky tak, taky tak. Jenom jako pohyb  
policejní orgán: Jenom pohyb, kdy nelze poznat, co tam je  
Jan: Vo co de, ano  
policejní orgán: Není poznat silueta osoby, nic  
Jan: Ne, není poznat

Vzhledem k viditelnosti pouhého stínu, bylo upuštěno od držení předmětů v ruce.

**2. varianta - vchodové dveře zavřeny, dveře mezi chodbou a pokojem otevřeny, figurant je ve vzdálenosti 2 metrů od místa, ze kterého Jan vystřelil**

policejní orgán: Po otevření dveří je již vidět zřetelnější obdélník vchodových dveří  
Jan: Ano.  
policejní orgán: Před nimi je vidět černý stín  
Jan: Ano  
policejní orgán: Siluetu osoby nepoznávám  
Jan: Tuším, že tam něco je, ale co, to bych nepoznal.

figurant dělá krok vpřed

policejní orgán: Bylo vidět, že černý stín se pohnul směrem k nám, kdy ale já nepoznávám, zda se jedná o osobu  
Jan: Jo, to souhlasí, ano

figurant se vrací na původní místo a dělá krok zpět

policejní orgán: Tím, že se figurant přiblížil ke světlému pozadí, vidím již obrys postavy  
Jan: Ano  
policejní orgán: Ale nedokážu poznat, jestli ten dotyčný něco drží  
Jan: No poznat není nic, ne.

figurant se vrací na původní místo a dělá znovu krok zpět

policejní orgán: Já jsem zaznamenala pohyb, ale nedokážu poznat, zda se jedná o muže nebo ženu, je to prostě nějaká silueta, kdy není ani poznat, zda něco drží v ruce  
Jan: Jo, to souhlasí, ano  
policejní orgán: Figurant je tedy na 2 metrech, stojí ještě v pokoji, kde jste byl Vy a kde jste vystřelil. Jedná se o stejný okamžik, který Vy jste viděl nebo ne?  
Jan: Rekl bych, že ano

policejní orgán: Že jste ho viděl tímhle tím způsobem?

Jan: Myslím spíš tu velikost postavy, že byl takhle velký, že byl takhle blízko.

policejní orgán: A viděl jste ho takhle zřetelně nebo nezřetelně anebo to bylo za jiných světelných podmínek?

Jan: To byly jiné světelné podmínky

Vzhledem k viditelnosti pouhé siluety, bylo upuštěno od držení předmětů v ruce.

**3. varianta - vchodové dveře zavřeny, dveře mezi chodbou a pokojem otevřeny, figurant je ve vzdálenosti 3,5 metru od místa, ze kterého Jan vystřelil**

policejní orgán: Já vidím zřetelněji obrysy postavy

Jan: Ano

policejní orgán: Figurant se přiblížil k světlejšímu pozadí, skleněnému obdélníku co je ve vchodových dveřích

Jan: Ano

policejní orgán: Já nevidím nic, že by osoba držela v ruce, nedokážu to rozpoznat

Jan: To nejde poznat

policejní orgán: Já bych poprosila figuranta, aby zamával rukama, jestli bude něco vidět

figurant mává

Jan: Pohyb vidět je

policejní orgán: Pohyb vidět je, ale zda má něco figurant v ruce, poznat není

Jan: To ne

policejní orgán: Já teda nic nevidím. Protože je baterka malá, poprosím figuranta, aby vyměnil baterku za sekeru. Poprosím figuranta, aby rukou máchal. Je tam omezený prostor

Jan: Pohyb končetin vidím, ale zda něco drží, to ne

policejní orgán: Poprosím figuranta, aby si v ruce nechal sekeru, je větší, a vzdálil se na 5 metrů, před vchodové dveře v chodbě domu.

**4. varianta - vchodové dveře zavřeny, dveře mezi chodbou a pokojem otevřeny, figurant je ve vzdálenosti 5 metrů od místa, ze kterého Jan vystřelil**

policejní orgán: V tenhle okamžik figurant zakryl světlejší obdélník vchodových dveří a já nejsem schopna poznat, jestli tam někdo stojí nebo ne. Pokud se figurant nehýbe

Jan: Z toho obdelníčku zbylo minimum, ano

figurant dělá krok vpřed

policejní orgán: Já vidím pohyb, ale nejsem schopná identifikovat. Je to zřejmě postava, ale nejsem schopná identifikovat, zda něco drží v ruce nebo ne. Osobu vidím zřetelněji z toho důvodu, že se mi odkrylo světlejší pozadí, tedy ten obdelník ve vchodových dveřích

Jan: Jo to souhlasí, ano

figurant se vrací na původní místo

Jan: Ale ta vejška té postavy vůbec teď neseď. Je moc daleko, je malinkej

policejní orgán: Takže pro Vás byl větší?

Jan: Určitě

policejní orgán: Figurant se vrátil k vchodovým dveřím a opět svojí postavou zakryl světlejší obdelník vchodových dveří.

Jan: Ano

policejní orgán: Jenom se zeptám, když říkáte, že tady na tu vzdálenost to není shodný s tou postavou, kterou Vy jste viděl, chtěla jsem se tedy zeptat, já jsem na začátku řekla váhu a výšku zemřelého a váhu a výšku figuranta, můžete se vyjádřit k podobnosti jejich postav?

Jan: Tak ono těch 5 cm na tu vzdálenost to nehraje roli

policejní orgán: Je náš figurant obdobný jako byl zemřelý?

Jan: Ano

policejní orgán: Takže já bych teď poprosila figuranta, aby otevřel vchodové dveře

Jan: No, ejhle

figurant: Jsou otevřeny dokořán

policejní orgán: Takže se nám otevřely vchodové dveře dokořán a najednou vidíme figuranta celého, celou postavu

Jan: A má něco v ruce

*poznámka: po otevření vchodových dveří se výrazně změnila viditelnost k lepšímu*

### **5. varianta - vchodové dveře otevřeny, dveře mezi chodbou a pokojem přivřeny, figurant je ve vzdálenosti 2 metrů od místa, ze kterého Jan vystřelil**

policejní orgán: Poprosím figuranta, aby vzal do ruky baterku. Takže já vidím světlý obdélník, který je skleněná výplň vnitřních dveří mezi chodbou a pokojem a vidím jasně siluetu nějaké osoby

Jan: Vidím ho jasně, siluetu

policejní orgán: Já nevidím nic, že by měl v ruce. Poprosím tedy figuranta, jestli by rukou, ve které drží baterku, mohl nějakým způsobem zahýbat. Já nevidím nic. Pane, co Vy?

Jan: No hejbeta do strany, to ji strkáte vlastně do stínu

figurant: Teď hejbu dopředu

Jan: Jo, vidět taky není

policejní orgán: Takže baterku nevidíme. Já bych poprosila figuranta, aby vyměnil baterku za sekeru

figurant: Držím sekeru v pravé ruce

Jan: Ne, to taky vidět není. Je to dole, tam končí ta skleněná výplň a dál jsou plný dveře a je to ve tmě všechno

#### figurant dělá krok vpřed

policejní orgán: Je vidět pohyb směrem k nám

Jan: Velmi jasně, ano

#### figurant se vrací na původní místo a dělá krok zpět

policejní orgán: Je poznat pohyb od nás

Jan: Ano

policejní orgán: Vy jste ve své výpovědi uvedl, že si to vybavujete, jako kdyby udělal krok směrem k Vám. Já poprosím figuranta, který stojí u dveří, aby se otočil, díval se směrem na dveře a přivřené dveře otevřel. Viděl jste to, pane?

Jan: No ten pohyb ke mně ano

policejní orgán: Je to pohyb, který jste zaznamenal?

Jan: No, hodně se mu to blíží

policejní orgán: Poprosím figuranta, aby udělal ještě jednou to samé

Jan: A teď je tam vidět i předmět v pravé ruce i pohyb do strany té pravé ruky. Jak tam levou otvírá dveře a pravou, celá postava jako pohybuje, tak prostě je vidět pohyb pravé ruky a že v ní má tu sekerku

figurant: V pravé ruce mám sekeru a v levé baterku

**6. varianta - vchodové dveře otevřeny, dveře mezi chodbou a pokojem otevřeny, figurant je ve vzdálenosti 3,5 metru od místa, ze kterého Jan [redacted] vystřelil**

policejní orgán: Tady je vidět zřetelně osoba, obrysy postavy

Jan [redacted]: Ano, velmi dobře

policejní orgán: A je vidět, že v pravé ruce drží nějaký větší předmět

Jan [redacted]: Ano

policejní orgán: Co drží v levé ruce, já nevidím

Jan [redacted]: Levá ruka není vidět nic

figurant dělá krok vpřed (směrem k nám)

policejní orgán: Já jasně viděla pohyb nějakého předmětu v pravé ruce, v levé ruce jsem neviděla

Jan [redacted]: Ano, to souhlasí

figurant se vrací na původní místo a dělá krok zpět

policejní orgán: Osoba se od nás vzdaluje. Vidíme jasně obrysy osoby, je to na světlém pozadí, jak jsou otevřené dveře. Není poznat, zda se jedná o muže nebo ženu, ale vidím zřetelné obrysy osoby, která drží v pravé ruce nějakou tyč nebo něco takového

Jan [redacted]: Ano, to souhlasí

**7. varianta - vchodové dveře otevřeny, dveře mezi chodbou a pokojem otevřeny, figurant je ve vzdálenosti 5 metrů od místa, ze kterého Jan [redacted] vystřelil**

policejní orgán: Já vidím totožně jako na 3,5 metrech. Jak nějakou tyč nebo něco obdobného v pravé ruce, tak obrys osoby, siluetu

Jan [redacted]: Jo, to souhlasí, akorát to postava je samozřejmě menší

policejní orgán: My jsme tady nasimulovali různé okamžiky, jak ta osoba je vidět, není vidět a podobně. Já Vás teď požádám, jestli byste z toho, co jsme tady provedli, jestli byste mohli říct, co nejvíc odpovídá tomu, co jste Vy vlastně registroval tu osudnou noc 24. března

Jan [redacted]: Ta postava na těch dva, dva a půl metru, to mohlo být, tak nějak

policejní orgán: To tedy znamená, že postava byla tady v místnosti, ano?

Jan [redacted]: Ano

policejní orgán: Já tedy poprosím figuranta, aby šel směrem k nám, jak jsou ty dva metry, kousíček dozadu

Jan [redacted]: Asi tak, takhle

policejní orgán: Jak jste to vnímal Vy, dveře byly otevřené nebo zavřené, ty vchodové?

Jan [redacted]: No viděl jsem takhle, takhle

*poznámka: vchodové dveře jsou otevřené*

policejní orgán: Ty dveře, co jsou mezi pokojem a chodbou, takhle jste to vnímal nebo jinak?

Jan [redacted]: Takhle, takhle, takhle, ano

*poznámka: dveře mezi pokojem a chodbou jsou otevřené*

policejní orgán: A vy jste to vnímal, popište to, když to takhle vidíme, je to sice vyšetřovací pokus, ale pro nás, abychom si vytvořili nějakou představu, co jste Vy v ten okamžik vnímal? Není to rekonstrukce, je to vyšetřovací pokus, ale co Vy jste v tento okamžik vnímal?

Jan [redacted]: Von se mi tam vobjevil v tom obraze, nebo zorným poli tedy, a

policejní orgán: Takhle uprostřed?

Jan [redacted]: No jako ze strany

policejní orgán: Z pravé nebo levé strany?

Jan [redacted]: Z mého pohledu zleva

policejní orgán: Takže já poprosím figuranta do prostoru kuchyně (*poznámka do prostoru vlevo od kamery a místa, kde stál Jan [redacted] v době výstřelu*) Takže když jste poprvé zaregistroval to, co teď vidíme před sebou, viděl jste toho dotyčného, siluetu nebo cokoliv?

Jan [redacted]: Když jsem došel k tý lednici na místo, kde jsem tedy stál, tak jsem ho neviděl vlastně

policejní orgán: Neviděl

Jan [redacted]: Jo? Ne

policejní orgán: Takže on se Vám zjevil z Vašeho pohledu zleva

Jan [redacted]: Zleva, ano

obhájce: Jestli můžete konstatovat, zda je pro Vás nyní viditelný

policejní orgán: Já v současné době vidím pouze světlý velký obdelník na pozadí, jak jsou otevřené vchodové dveře, tak prakticky rozeznávám i rohože v chodbě, rozeznávám přechod mezi chodbou a pokojem, kde začíná koberec, nevidím žádnou osobu, která by měla být přede mnou.

Jan [redacted]: Jo, to souhlasí, ano

policejní orgán: A Vy jste říkal, že Vám vyšel z levé strany

Jan [redacted]: No

policejní orgán: Poprosíme figuranta. Vyšel tímto způsobem, nebo bokem nebo předem proti Vám nebo jak?

Jan [redacted]: No, takhle ze strany ano, ale von měl takovou, to byla chůze taková, mně připadalo, jako kdyby tancoval nebo se motal ze strany na stranu, takovej prostě

policejní orgán: Rozevřátej?

Jan [redacted]: No točil se tam jak vítr v bedně, no

policejní orgán: Vy jste ho zaregistroval jako takhle celou tu siluetu anebo z boku?

Jan [redacted]: Ne. Takhle ne

policejní orgán: Teďko já vidím siluetu, já sice nepoznám, jestli ten dotyčný je proti mně čelem nebo zády, ale vidím prakticky celou tu, obrys postavy

Jan [redacted]: Já právě nevím, jestli jsem viděl úplně celýho, jestli nebyly ty dveře nák přivřený, nevím úplně jestli byl až takhle vidět. Já jsem se soustředil na ten, tu horní část postavy, kterou jsem viděl zřetelně proti, nebo zřetelně, v rámci možností, proti tomu světlému pozadí

policejní orgán: Takže já poprosím figuranta, aby ne úplně přivřel, ale trochu nastavěl dveře, víc otevřít, zkusíme různé možnosti (*poznámka - dveře otevřeny pod úhlem cca 40 stupňů*). A teď poprosím figuranta, aby šel do prostoru kuchyně. Teď máme dveře částečně přivřené, dá se více otevřené a figuranta nikde nevidím. Přešel tedy z levé strany, pane [redacted] je to tak?

Jan [redacted]: Z levý strany, ano

policejní orgán: Tak poprosím figuranta, aby nám vešel do záběru. Pane [redacted] můžete se k tomu vyjádřit?

Jan [redacted]: Já měl pocit, že přišel normálně, ne bokem otočený, figurant je otočený bokem ke mně

policejní orgán: Ano, to jste poznal

Jan [redacted]: Ale celou, celou, celou tou, jo

policejní orgán: Podle mého názoru figurant je k nám pravou stranou

figurant: Ano

policejní orgán: A Vy jste to vnímal, že

Jan [redacted]: Celou šířku postavy, takhle



policejní orgán: A teďko já poprosím jenom figuranta. Teďko ho vidíme zpředu, protože jsme viděli ty pohyby, víme, že k nám stál pravým bokem. Já teďko poprosím figuranta, aby se otočil na druhou stranu, k nám zády. Poznáte rozdíl, pane [REDACTED]?

Jan [REDACTED]: Ne

policejní orgán: Já, pokud bych to takto viděla, nevěděla jsem, jestli figurant je ke mně předem nebo zády, tak to nepoznám

Jan [REDACTED]: Ne, vůbec to nepoznám

policejní orgán: Takže v současné době je k nám figurant zády. Vy jste říkal, že jste ho zaznamenal tímhle tím způsobem, jo?

Jan [REDACTED]: No

policejní orgán: Tu postavu, ten obrys

Jan [REDACTED]: Ano, ano. Takhle

policejní orgán: Šel proti Vám nebo se od Vás vzdaloval? Vnímali jste to?

Jan [REDACTED]: Von byl furt jako v pohybu, von se jako ze strany na stranu, z mého pohledu takhle, spíš raménama jako jo, ten hořejšek jako.

policejní orgán: A ty dveře?

Jan [REDACTED]: Já nevím, já jsem si to za ty dva měsíce, který vod toho utekly, sem si to tady snad vobnoc prostě takhle votvíral dveře, zavíral dveře, žena mi tady dělala figurantku a všechno jsme tady zkoušeli simulovat, doufal jsem, že mi naskočí ty chybějící vokna, který tam mám a prostě si dopamatuju, něco si nepamatuju nebo spíš už si toho pamatuju míň než prve, protože jsem to docela vytěsnil. Jo ale takhle to kejvání, ty dveře, takhle to asi mohlo bejt. Jinak bych ho zase neviděl

policejní orgán: Já jenom teď poprosím figuranta, aby dveře dopřívřel, jako jsme to měli na začátku. Ne úplně zavřel, ale jen dopřívřel. A když by teď dělal ty stejné pohyby, tak já to vidím mnohem nezřetelněji, je to více rozvostřené. Když dveře byly otevřené, tak jsem tu postavu viděla mnohem zřetelněji. Můžete se k tomu vyjádřit Vy, pane [REDACTED]?

Jan [REDACTED]: Ta zřetelnost je teď výrazně nižší než předtím

policejní orgán: A jestli Vy si uvědomujete, jak to bylo tenkrát?

Jan [REDACTED]: Pravděpodobně ty dveře byly nastevřeny

policejní orgán: Tímhle způsobem?

Jan [REDACTED]: Možná víc, protože jsem ho viděl asi líp. Já ho viděl prostě. To bylo, no. Takhle by to

policejní orgán: Takhle by to mohlo být, jo?

Jan [REDACTED]: Asi. Viděl jsem ho, viděl jsem ho prostě. A tohleto už bylo zase dost nezřetelný

policejní orgán: Takže já bych poprosila, necháme dveře tímhle tím způsobem (*poznámka - pod úhlem 40-45 stupňů*). Teď nám figurant opět zmizí v prostoru kuchyně a tímto houpavým krokem, který nám doteď předváděl, dojde ke dveřím a z dveří vyjde směrem do chodby

figurant: Jdu

policejní orgán: Vidím figuranta, otevřel dveře a vchází do chodby

Jan [REDACTED]: No do chodby, né.

policejní orgán: Teď je v chodbě

Jan [REDACTED]: Já vím, ale to ne, takhle do chodby nešel. Jako u těch dveří se tam motal, v tom prostoru tedy. A potom udělal ten pohyb ke mně

policejní orgán: No ale zatím pohyb k Vám jsme zatím nějakým způsobem tam, nemáme zadokumentovaný. Tak právě proto se snažíme nějakým způsobem přijít, jak ten pohyb směrem k Vám byl. Takže poprosíme figuranta zpět do pokoje, dveře do stejné polohy, v jaké byly doteď. A pane [REDACTED]

Jan [REDACTED]: Přitancoval do záběru

policejní orgán: Takže figurant nám přitancoval do záběru

Jan [REDACTED]: Tak. No a já jsem, já jsem, jak jsem ho zahlídl vlastně takhle, tak mi došlo, že tady vopravdu je, protože já jsem si furt, furt, když sem se tady plížil, vokolo tý zdi tady, tak jasně že jsem slyšel tady šramot a tůto a furt jsem si říkal, to není možný, jo, furt jsem se přesvědčoval, že tady nebude, jo? A von tu byl. A pak jsem na něj tady prostě vyheknul, já jsem vyheknul něk nebo co jsem to vydal za zvuky, já nevím, a potom to byl vzápětí ten pohyb a a

policejní orgán: Takže v ten okamžik, kdy Vy jste vystřelil, tak ten, ta osoba, byla v těchletěch místech?

Jan: No, řek bych, že jo  
policejní orgán: Nemohla být blíž k Vám nebo dál od Vás?  
Jan: Ne, tak nemůžu to říct přesně, ale zdá se mi, že by to tak mohlo bejt  
policejní orgán: Jo? I podle té výšky a podobně, právě podle toho jestli, přece jenom jsme na místě, takže si to dokážeme více představit.  
obhájce: Můžu poprosit? Figurant se tam chvilku motá, můžete říct, zda-li dokážete rozpoznat, jestli je čelem nebo zády k Vám?  
policejní orgán: V tomhleto případě, já to rozpoznat nedokážu, protože chodidla nevidím, do obličeje nevidím. Nedokážu. A Vy pane?  
Jan: To samý, to samý jako říkáte. Ne, nevím. Mám za to, že stojí proti mě čelem, ale nevím, nevidím to  
policejní orgán: Samozřejmě já vím, že stojí k nám zády, protože jsem sledovala veškeré ty pohyby, když sem přišel do místnosti a tohleto. Ale já v současné době, když bych viděla takto osobu, tak nejsem schopná říct, zda je ke mně čelem nebo zády  
figurant: Tedko stojím čelem k vám  
policejní orgán: Jo čelem, jo?  
obhájce: My jsme si mysleli, že zády  
policejní orgán: Já jsem si myslela, že zády  
Jan: No teda  
figurant: Tedko jsem čelem k vám, do kamery  
obhájce: Je vidět nějaký předmět, že by držel?  
policejní orgán: Já když se zaměřím, tak já vidím levou ruku, kterou mám více zřetelnějš, protože tam je vlastně ten prostor vchodových dveří a nestíní mi ty dveře přivřené a v té ruce nevidím vůbec nic. A já teda nevidím v té pravé ruce taky vůbec nic.  
Jan: Z mého pohledu pravá ruka  
policejní orgán: Ne, pravá figurantovo. Já nevidím ani v pravé ani v levé  
figurant: Můžu ji zvednout vejš  
Jan: Ne, nevidím, nevidím, jak říkáte, jak říkáte  
obhájce: On stojí jakoby moc vpravo. Já nevím, jak stál pan vy, ale stejně nic  
Jan: Ne v těch dveřích stál, takhle, jak jste tam, to odpovídá tak, ta pozice, jo  
figurant: Stojím čelem, v pravej mám sekeru a v levej baterku  
Jan: No  
policejní orgán: Což, tady z toho místa, kde stojím já, já stojím bezprostředně za kamerou, kdy ta kamera je v místě, kde stál pan, tak já nepozoruju vůbec nic  
Jan: Takhle, v tý pravý ruce, když s ní takhle hejbete nahoru, dolů, tak to tam proti tomu světlejšímu jako zahlídnout lze  
policejní orgán: Když se na to člověk vyloženě soustředí  
Jan: No  
obhájce: Můžeme poprosit o třetinu pootevřít ty dveře?  
policejní orgán: Určitě, můžeme  
obhájce: Takhle, no, možná trochu zpátky, nebo tak, asi jo, dobrý  
policejní orgán: V tenhleto okamžik já nedokážu poznat, zda je ke mně čelem či zády. Na druhou stranu vidím, že figurant má v pravé ruce nějakou tyč a to tím, jak ta, nevidím ji samozřejmě po celou dobu, ale jak zvedá různě ruce a soustředím se na ty ruce, tak tam lze zahlédnout tyč  
Jan: To je až děsivý tohle. Jo, ano, to souhlasí  
policejní orgán: Můžete vysvětlit, co znamená to děsivý?  
Jan: Že už zase proti mně stojí, prakticky. Já vím, že je to figurant, jo, ale teda  
policejní orgán: Takže je to přesně to, co jste viděl Vy, jo?  
Jan: Nekouká se na to dobře  
policejní orgán: Je to to, co jste viděl Vy?  
Jan: Myslím, že asi takhle by to mohlo bejt  
policejní orgán: Já bych v tenhleto okamžik rozsvítila. *po rozsvícení* V současné době je figurant vyloženě na značce dva metry od místa, kde stál pan, pokud budeme brát značky, které jsme udělali na začátku vyšetřovacího pokusu. Kamera je přesně nad značkou, kde stál pan, figurant je v současné době na značce 2 metrů, kde stál pan, je k nám čelem, v levé ruce

drží baterku, v pravé drží sekeru, dveře jsou otevřeny, vchodové dveře jsou otevřeny úplně a vnitřní dveře jsou otevřeny pod úhlem 60-65 stupňů. Pan [REDAKCE] nám teď řekl, že prakticky tohleto byl ten okamžik jako kdyby. Dobrý, pane [REDAKCE]  
Jan [REDAKCE] Jo, jo dobrý  
policejní orgán: Ve 23:36 je úkon přerušen.

policejní orgán: Máme 23:37 hod. My jsme museli úkon přerušit z důvodu náhlé indispozice pana [REDAKCE] protože jak je zaznamenáno na kameru, okamžik, kdy tady stál figurant, na pozadí byly otevřené vchodové dveře, vnitřní dveře byly otevřeny pod úhlem 60-65 stupňů, figurant stál na značce ve vzdálenosti 2 metry od místa, kde stál pan [REDAKCE] a pohyboval se, dělal různé pohyby, tak pan [REDAKCE] nám sám řekl, že to je, jako kdyby viděl pachatele. Takže na základě toho i těch dalších vzdáleností, kdy se nám tady pohyboval figurant, zavřené dveře, otevřené dveře, tak bychom to mohli uzavřít tak, že podle pana [REDAKCE] se pan [REDAKCE] kdy ho poprvé spatřil, vyšel z prostoru kuchyně, kdy pan [REDAKCE] stál v místě, kde máme v současné době kameru. Pachatel (*poznámka policejního orgánu - správně má být uvedeno Jaroslav [REDAKCE]*) vyšel takto (*poznámka policejního orgánu - zleva z prostoru kuchyně*) a pan [REDAKCE] ho uviděl v těchto místech (*poznámka policejního orgánu - v prostoru pokoje, před dveřmi oddělujícími pokoj od chodby, na vzdálenost 2 metrů*) a je to i okamžik, kdy s největší pravděpodobností vystřelil.

Přítomní - bez připomínek

obhájce Mgr. Miloslav Jančík: Snad jen poznámka, kterou jsem říkal před zahájením záznamu, že není zřejmé, jestli ta kamera snímá stejné světelné podmínky, stejným způsobem jako je vnímáte, to znamená, aby při vyhodnocení toho kamerového záznamu bylo k tomuto přihlídnuto.

### III. Závěr

Prověřovaný Jan [REDAKCE] udělal písemný souhlas s provedením úkonu uvnitř domu na adrese Vochov [REDAKCE] který je přílohou tohoto protokolu.

Úkon - vyšetřovací pokus byl zaznamenán videokamerou, kdy záznam je vypálen na DVD nosiči, který je součástí tohoto protokolu. Úkon prováděný ve tmě (označeno "0013.MTS) není z kamerového záznamu vizuálně patrný, je zde pouze zvukový záznam.  
Obhájcům bylo umožněno celý úkon si natáčet na svůj přístroj (mobilní telefon).

V průběhu úkonu byly nasimulovány různé situace a byly zaznamenány světelné podmínky:

- 1. varianta** - vchodové dveře zavřeny, dveře mezi chodbou a pokojem zavřeny, figurant je ve vzdálenosti 2 metrů od místa, ze kterého Jan [REDAKCE] vystřelil  
- viditelnost stínu, nelze rozpoznat, o co se jedná
- 2. varianta** - vchodové dveře zavřeny, dveře mezi chodbou a pokojem otevřeny, figurant je ve vzdálenosti 2 metrů od místa, ze kterého Jan [REDAKCE] vystřelil  
- viditelnost stínu, když udělal figurant krok vzat (přiblížil se ke vchodovým dveřím) je poznat obrys postavy, není poznat, zda něco drží v ruce
- 3. varianta** - vchodové dveře zavřeny, dveře mezi chodbou a pokojem otevřeny, figurant je ve vzdálenosti 3,5 metru od místa, ze kterého Jan [REDAKCE] vystřelil  
- viditelnost obrysu postavy, není vidět, zda něco drží v ruce, při mávání je vidět pohyb
- 4. varianta** - vchodové dveře zavřeny, dveře mezi chodbou a pokojem otevřeny, figurant je ve vzdálenosti 5 metrů od místa, ze kterého Jan [REDAKCE] vystřelil

- pokud figurant celým tělem nezakrývá skleněný obdélník dveří, je viditelnost pohybu, při pohybu lze poznat osobu

**5. varianta** - vchodové dveře otevřeny, dveře mezi chodbou a pokojem přivřeny, figurant je ve vzdálenosti 2 metrů od místa, ze kterého Jan [redacted] vystřelil

- viditelnost siluety postavy, není vidět, zda má něco v ruce, je možné rozeznat pohyb vpřed i vzad

**6. varianta** - vchodové dveře otevřeny, dveře mezi chodbou a pokojem otevřeny, figurant je ve vzdálenosti 3,5 metru od místa, ze kterého Jan [redacted] vystřelil

- viditelnost siluety postavy, v ruce je možno rozpoznat větší předmět (topůrko sekery), je možné rozeznat pohyb vpřed i vzad

**7. varianta** - vchodové dveře otevřeny, dveře mezi chodbou a pokojem otevřeny, figurant je ve vzdálenosti 5 metrů od místa, ze kterého Jan [redacted] vystřelil

- viditelnost siluety postavy, v ruce je možno rozpoznat větší předmět (topůrko sekery)

Následně při simulaci děje, který vnímal Jan [redacted] bylo zjištěno, že **danému okamžiku nejvíce odpovídá situace, kdy byly otevřené vchodové dveře, vnitřní dveře byly otevřeny pod úhlem 60-65 stupňů**. Jan [redacted] Jaroslava [redacted] poprvé zaregistroval, když vyšel z prostoru kuchyně a vystřelil na něj na vzdálenost 2 metrů.

Vyšetřovací pokus byl ukončen dne **24.05.2021 v 23:38** hodin.

Vyšetřovací pokus provedl:  
kpt. Michaela Nosková

Nezúčastněná osoba:  
Josef Kohout

Osoba podstupující  
vyšetřovací pokus:  
Jan [redacted]  
podezřelý

Vyšetřovacímu pokusu  
přítomni:  
kpt. Martin ENGELTHALER

kpt. Mgr. Jiří Vaněk

Mgr. Tomáš Gawron, LL.M.

Mgr. Miloslav Jančík

nprap. David Hering



Pomáhat a chránit

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY  
Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje



Odbor kriminalistické techniky a expertíz

ČZD: 879-1/2021

Plzeň 14. července 2021

Výtisk č. 1  
Počet listů: 9  
Přílohy: --

Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje  
Odbor obecné kriminality  
Nádražní 2  
Plzeň

### ODBORNÉ VYJÁDŘENÍ

z oboru kriminalistika, odvětví balistika

na základě vyžádání ve smyslu ustanovení § 105 odstavce 1 věty první zákona č. 141/1961 Sb. (trestní řád).

K č.j. KRPP-32929-39/TČ-2021-030070 ze dne 26.3.2021, na OKTE zapsáno dne 29.3.2021.

K případu: ZP - ÚMRTÍ JAROSLAVA [redacted]  
Místo: VOCHOV, ul. [redacted] čp. [redacted]  
Poškozený: Jaroslav [redacted]  
Podezřelý: [redacted] Jan, nar. [redacted] 1965

#### Ke zkoumání předloženo:

Stopy zajištěné při ohledání místa činu 24.3.2021 v obci Vochovo:

**stopa č. 9** – věcná zelená mikina na zip s červenými skvrnami, v pravé kapse s načatými cigaretami zn. HB a zápalkami

**stopa č. 13** – věcná – zbraň ČZ 75 B 9 LUGER, v.č. [redacted] s vloženým zásobníkem, náboj v nábojové komoře, bicí kohout vypuštěn - za lavičky vpravo od vchodu o domu (bezpečnostní obálka BO 00006720)

**stopa č. 14** – věcná – nábojnice - na podlaze chodby domu

**Věci vydané dle § 78/1 tr. řádu [redacted], nar. [redacted] dne 24.3.2021:**

- 1 ks prázdného zásobníku do zbraně

- 1 ks papírové krabičky s nápisem 9 mm LUGER, ve které jsou dvě platička po 25 ks, kdy v platičkách je celkem 40 ks nábojů 9 mm s červenou zápalkou a 10 ks nábojů 9 mm se zelenou zápalkou

Nádražní 2  
306 28 Plzeň

[www.policie.cz](http://www.policie.cz)

Tel.: +420 974 321 369  
Fax: +420 974 321 368  
E-mail: krpp.skpv.okte@pcr.cz

**Zkoumáním má být zjištěno (cíťace):**

Žádám o posouzení výše uvedených předmětů a vypracování odborného vyjádření, ve kterém budou zodpovězeny následující otázky:

1. Provedte výtěr vývrtu hlavně, stěr rukojeti a výtěr nábojnice.
2. O jakou zbraň a střelivo se jedná.
3. Zda na zbraní nebyla provedena dodatečná úprava.
4. Zda zajištěná nábojnice byla vystřelena z předložené zbraně.
5. Zda se zbraní nebyl spáchán dosud neobjasněný trestný čin.
6. Vyjádřete se ke vzdálenosti střelby.
7. Další vyjádření dle znalce.

**Použité metody zkoumání:**

- popis stop


**Použitá měřidla a zařízení:**

- posuvné měřítko PBLE - PM - 3;
- Brinellova lupa PBLE - PM - 6;
- stereolupa PBLE - ZZ - 3;
- komparační mikroskop PBLE - ZZ - 1;
- Spoušťoměr TriggerScan PBLE-ZZ-4

**Výsledek zkoumání**


Ke zkoumání je předloženo:

**I. ZBRAŇ.**

Palná krátká kulová zbraň - samonabíjecí pistole tuzemské provenience ČR model 75, ráže 9 mm Luger ( syn. označení 9 mm Para), v.č. 

Obr. č. 1 a 2 – předložená zbraň



Ocelové hlavní části jsou povrchově upraveny černěním, hlaveň zbraně je leštěná. Na zbraní jsou vyraženy zkušební značky Českého státního úřadu pro zkoušení zbraní a střeliva: "  " s označením roku provedené zkoušky - 1994. Na pistoli jsou připevněny dvojdílné plastové střenky. Ke zbraní je přiložen jeden příslušný zásobník s 8 ks nábojů, 1 ks náboje z nábojové



komory. Ke zbrani bylo dále předloženo - vydané střelivo (popsané dále) a 1 ks typově příslušného zásobníku.

Obr. č. 3 a 4 – zbraň s příslušenstvím a detail výrobního čísla



V předloženém stavu je zkoumaná zbraň schopná střelby. Výtěr vývrtu hlavně zkoumané zbraně prokázal ve vývrtu přítomnost očazenin charakteru povýstřelových zplodin. Dobu poslední střelby nelze jednoznačně určit.

Odpor spouště byl změřen na hodnoty 22 N v režimu SA (Single Action - s předepnutým bicím kohoutem) a 48 N v režimu DA (Double Action - spoušťovým napínáním). Hodnota odporu spouště v obou režimech spouštění je v doporučených mezích ( doporučené hodnoty pro režim SA: 14,7-24,5N, pro režim DA: do 58,9 N).

V rámci provedeného zkoumání zbraně, byla předložena zbraň podrobena zkoušce náchylnosti zbraně k samospuštění. Zkouška byla provedena v souladu s postupem doporučeným příslušnou normou pro zkoušení zbraní. Dle uvedeného postupu byla zbraň podrobena zkoušce poklepem paličkou na hlaveň, závěr, tělo zbraně a natažený bicí kohout ve směru hlavních os zbraně. K samospuštění zbraně nedošlo.

Dále byla na zbrani v rámci provedeného zkoumání provedena zkouška pádové bezpečnosti zbraně. Zkouška byla provedena v souladu s postupem doporučeným příslušnou normou pro zkoušení zbraní. Dle uvedeného postupu byla zbraň opakovaně pouštěna volným pádem z výšky 1m na dřevěnou podložku. Zbraň pouštěna postupně na ústí hlavně, rukojeť zbraně a natažený bicí kohout. K samospuštění zbraně nedošlo.

## II. STŘELIVO.

### ***A/ Náboje ze zásobníku a 1 ks náboje z nábojové komory výše popsané zbraně.***

- 9 ks ( 8 ks ze zásobníku a 1 ks z nábojové komory) ostrých kulových nábojů ráže 9 mm Luger tuzemské provenience Sellier & Bellot Vlašim v sestavě - mosazná válcová nábojnice s dnovým značením: " S&B 9 mm LUGER" (5 ks) a " S&B 9 mm LUGER" (4 ks), laborovaná výmetnou náplní a ogivální celoplášťovou střelou. Zápalka osazená ve dně nábojnice je zalakována lakem červené barvy.

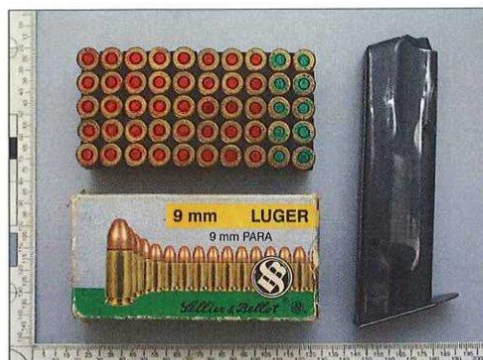
Obr. č. 5 – předložené náboje



Předložené náboje lze použít ke střelbě z výše popsané samonabíjecí pistole ČZ model 75B.

**B/ Náboje vydané.**

**Obr. č. 6** – předložené náboje



- 40 ostrých kulových nábojů ráže 9 mm Luger tuzemské provenience Sellier & Bellot Vlašim v sestavě - mosazná válcová nábojnice s dnovým značením: "S&B 9 mm LUGER", laborovaná výmetnou náplní a ogivální celoplášťovou střelou. Zápalka osazená ve dně nábojnice je zalakována lakem červené barvy. Náboje jsou uloženy v originální firemní krabičce.

Předložené náboje lze použít ke střelbě z výše popsané samonabíjecí pistole ČZ model 75B.

- 10 ostrých kulových nábojů ráže 9 mm Luger tuzemské provenience Sellier & Bellot Vlašim v sestavě - mosazná válcová nábojnice s dnovým značením: "S&B 9 mm LUGER", laborovaná výmetnou náplní a ogivální celoplášťovou střelou. Zápalka osazená ve dně nábojnice je zalakována lakem zelené barvy. Náboje jsou uloženy v originální firemní krabičce s výše popsanými 40ti kusy nábojů.

Předložené náboje lze použít ke střelbě z výše popsané samonabíjecí pistole ČZ model 75B.

**III. KOMPONENTY STŘELIVA - stopa č. 14 - nábojnice.**

Vystřelená mosazná válcová nábojnice ráže 9 mm Luger tuzemské provenience Sellier & Bellot Vlašim. Nábojnice je na dně signovaná: "S & B 9 mm LUGER". Zápalka nábojnice je zalakovaná lakem červené barvy. Nábojnice svým provedením odpovídá nábojnicím výše popsaných nábojů.

**Obr. č. 7 a 8** – předložená vystřelená nábojnice (stopa č. 14)



Na nábojnici se nachází stopy po vystřelení ve zbrani, zejména se jedná na zápalce o

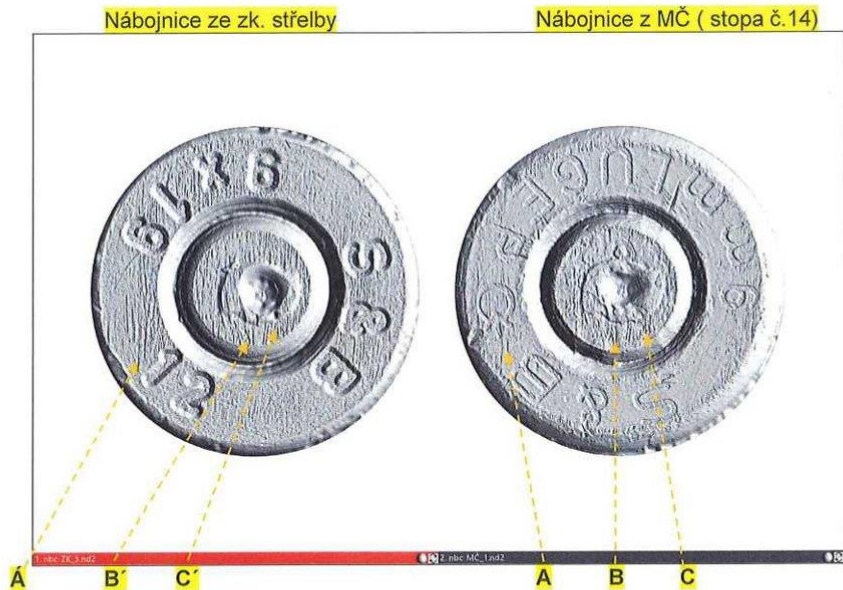


stopu vrcholu zápalníku pŕlkulovŕho tvaru o pŕmŕru 1,2 mm, dŕle na zŕpalce a dnŕ nŕbojnice o stopy technologickŕch nerovnostŕ lŕŕka pro dno nŕbojnice. Na okraji dna nŕbojnice v pozici cca. 7 hodiny ve smyslu zŕkladnŕ orientace pŕi nŕbojnici zasunutŕ v nŕbojovŕ komoŕe, se nachŕzŕi stopa vyhazovaŕe. V drŕŕce nŕbojnice v pozici cca. 2-3 hodiny je stopa vytvoŕena drŕpkem vytahovaŕe.

#### IV. INDIVIDUŕLNŕ IDENTIFIKACE.

Mikroskopickŕm porovnŕnŕm stop na pŕedloŕenŕ nŕbojnici a stop na nŕbojniciŕch zŕskanŕch zkouŕebnŕ stŕelbou pŕedloŕenŕ zbranŕ bylo prokŕzŕno, ŕe nŕbojnice byla vystŕelena v pŕedloŕenŕ zbranŕ - samonabŕjecŕ pistole ŀZ model 75B, rŕŕe 9 mm Luger, v.ŕ.

Obr. ŕ. 9 – individuŕlnŕ identifikace



#### V. ODŕVNŕ SOUŀŀŀTKA - stopa ŕ. 9.

Pŕnskŕ zelenŕ mikina zn. ADLER, velikost XXL, s dlouhŕmi rukŕvy, vpŕedu zavŕracŕ na zip ( v dobŕ zkoumŕnŕ je poŕkozeno). Oznaŕenŕ pravŕ a levŕ strany je pŕi popisu vŕdy brŕno z pohledu poŕkozenŕho - t.j uŕivatele kabŕtu.

Obr. ŕ. 10 a 11 – pŕedloŕenŕ odŕvnŕ souŀŀtka

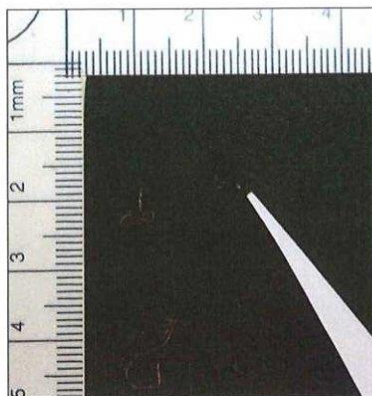


Na vnŕjŕŕ ploŕe mikiny byly zŕiŕŕtenŕ dvŕ mechanickŕ poŕkozenŕ, pro potŕeby zkoumŕnŕ oznaŕeny jako A1 a X1, kdy poŕkozenŕ A1 se nachŕzŕi na zŕdech poŕkozenŕ X1 se nachŕzŕi na

přední části mikiny. Na vnitřních plochách mikiny byly zjištěny dvě poškození pro potřeby zkoumání označení jako **A2** a **X2**, které svým charakterem a umístěním odpovídají poškození na vnějších plochách (A1 a X1).

Poškození A1 se nachází na zadní části mikiny (zádech - mírně vlevo od středové osy) ve vzdálenosti 50cm od spodního okraje mikiny a 27cm od levého ramenního švu. Toto poškození má cca. kruhový tvar o průměru cca. 6-8 mm a má charakter průstřelu se vstřelem na vnější ploše zad a výstřelem na vnitřní ploše. Při stanovení dráhy střely v poškozené součástce má poškození označené A1-A2 charakter vstřelu.

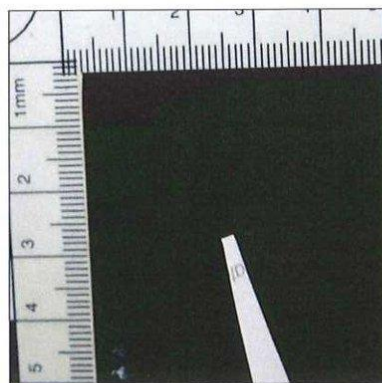
**Obr. č. 12** – detail poškození A1 – vstřel ( na zádech mikiny)



**A1**

Poškození X1 se nachází na přední části mikiny na levé otevírací části ( v předu mírně vlevo od středové osy, v kontaktní blízkosti uzavíracího zipu) ve vzdálenosti 61 cm od spodního okraje mikiny a 28cm od levého ramenního švu. Toto poškození má nepravidelný přibližně oválný tvar o rozměrech cca. 20x10 mm a má charakter průstřelu se vstřelem na vnitřní ploše levé části mikiny a odpovídajícím výstřelem na vnější ploše levé části mikiny.

**Obr. č. 13** - detail poškození X1 – výstřel ( na přední části mikiny)



**X1**

Při stanovení dráhy střely v poškozené součástce má poškození označené X1-X2 charakter výstřelu, a toto poškození svým tvarem odpovídá poškození způsobenému nestabilizovanou střelou.

## VI. STANOVENÍ DRÁHY STŘELY VE ZKOUMANÉ ODĚVNÍ SOUČÁSTCE

Zkoumáním poškození na předložené oděvní součástce, byl stanoven pouze přibližný průběh dráhy střely ( ke stanovení jednoznačné dráhy střely jsou nutné minimálně dvě pevné body, tyto body nejsou zde k dispozici). Dráha střely je stanovena v základním postoji zasažené osoby.

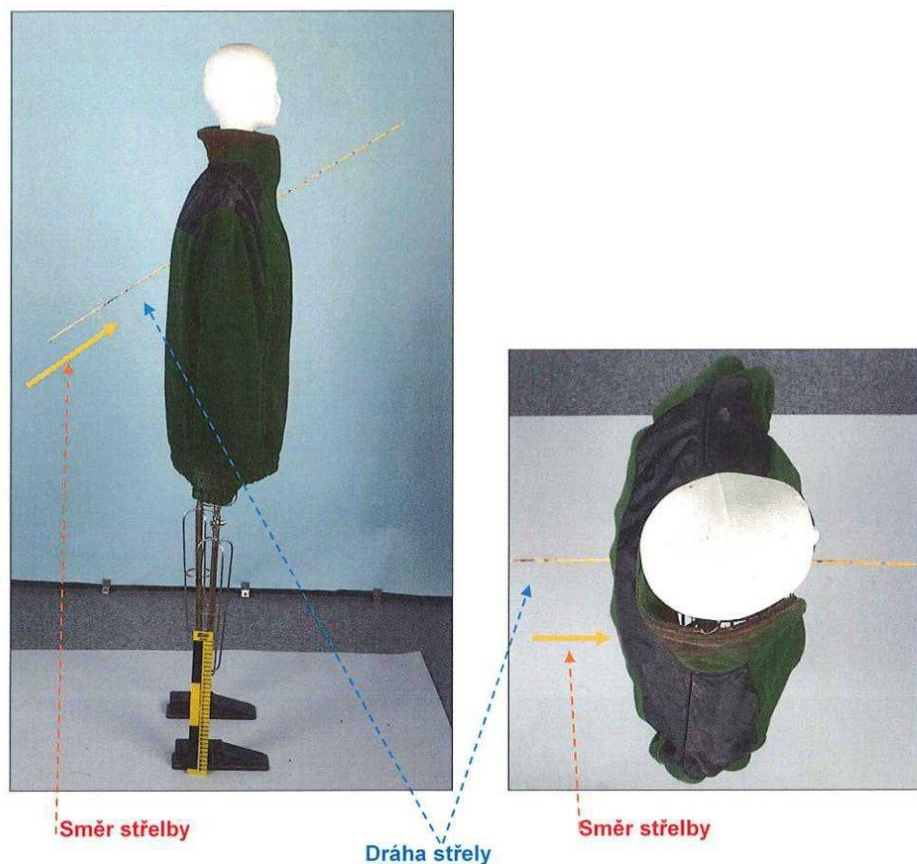
Ze skutečností zjištěných zkoumáním předložené oděvní součástky, byl stanoven přibližný průběh dráhy střely, kdy střela vnikla nejprve do zadní části mikiny - vstřelem označeným A1-A2, pronikla oděvními součástkami a tělem poškozeného, pronikla oblečením v přední části a dále pokračovala již mimo oblast vymezenou oděvem poškozeného. Ze zjištěných údajů, lze usuzovat, že dráha střely svírá s se svislou příčnou rovinou vedenou svisle tělem poškozeného výškový úhel cca. 50° směrem zdola nahoru (v základním vzpřímeném postoji poškozeného) a stranový úhel cca. 80° zleva doprava (z pohledu poškozeného).

**Obr. č. 14 a 15** – znázornění dráhy střely v oděvní součástce oblečené na figurině (pohled zepředu a zezadu)





Obr. č. 16 a 17 – znázornění dráhy střely v oděvní součástce oblečené na figurině (pohled z boku a shora)



K otázce pozice střelce a poškozeného při výstřelu se nelze jednoznačně vyjádřit. Nepodařilo se zajistit stopy a zjistit okolnosti, které by umožňovaly jednoznačně stanovit pozici střelce a poškozeného. K dalším okolnostem střelby, pokud vycházíme z údajů získaných OMČ a z informací poskytnutých střelcem, se vyjadřujeme pouze v tom smyslu, že vchodové dveře do domu musely být v okamžiku výstřelu otevřené, nebo pootevřené tak aby umožnily únik střely z prostoru domku. Střela nebyla zajištěna v těle poškozeného, v oděvních součástkách, ani v prostoru domu, kde nebyla jednoznačně identifikována žádná stopa vytvořená střelou a také tato střela nebyla zajištěna při ohledání nejbližšího okolí domu.

#### **VII. STANOVENÍ VZDÁLENOSTI STŘELBY.**

Ve spolupráci se znalci z oboru krim. chemie bylo na oděvní součástce provedeno vyvolání obrazce povýstřelových zplodin z oblasti vstřelu (na zádech výše popsané oděvní součástky, poškození označené A1), současně byl stejnými chemikáliemi vyvoláván kontrolní obrazec na vytvořeném kontrolním nástřelném vzorku (střelba ze vzdálenosti 0,6 m), kde byla ověřena účinnost použitých chemikálií. Provedeným zkoumáním se nepodařilo vyvolat příslušný obrazec na popsané oděvní součástce. Vzhledem ke skutečnosti, že na kontrolním vzorku byl příslušný obrazec vyvolán, byl učiněn závěr, že na zkoumané oděvní součástce se v popsané oblasti (okolí vstřelu A1) se povýstřelové zplodiny nenachází.

Následně byl proveden experiment za účelem zjištění na jako vzdálenost dochází k přenosu povýstřelových zplodin za použití výše popsané zkoumané zbraně a popsaného střeliva. Bylo zjištěno, že při použití zkoumané zbraně a zkoumaného střeliva na vzdálenost přesahující 1m již k přenosu povýstřelových zplodin nedochází.

Vzhledem k výše uvedenému, byl učiněn závěr že na zkoumanou oděvní součástku (stopa č.9) bylo vystřeleno ze vzdálenosti přesahující 1m.

#### **VIII. POROVNÁNÍ V ÚSBS.**

Nábojnice a střely ze zkušební střelby budou odeslány k porovnání se sbírkou nábojnic a střel z dosud neobjasněné trestné činnosti vedené na KÚ Praha. Výsledek porovnání bude zaslán přímo na Vaši adresu.

#### **IX. SPOTŘEBA.**

- 9 ks nábojů předložených se zbraní (zajištění vzorků pro individuální identifikaci, ověření funkce, zkušební střelba, delaborace)
- 9 + 3 ks předložených nábojů (ověření funkce, zkušební střelba, delaborace)

#### **Poznámka:**

Veškerá analytická data získaná v elektronické podobě jsou uložena v archívu OKTE po dobu 5 let. Zkoumané stopy si vyzvedněte na pracovišti balistiky OKTE KŘP Plzeňského kraje po předchozí telefonické domluvě.

#### **Upozornění:**

Výsledky zkoušek (zkoumání) se vztahují pouze ke zkušebním vzorkům (stopám). Případné doplňující údaje uvedené v tomto odborném vyjádření jsou nad rámec akreditovaných postupů. Bez písemného souhlasu OKTE nesmí být odborné vyjádření reprodukováno jinak než celé. V části "předloženo ke zkoumání" jsou uvedeny informace podané zákazníkem. Případné informace k podání stížnosti jsou dostupné na sekretariátu OKTE.

#### **Zkoumání provedl:**

kpt. Mgr. Jiří Vaněk  
vrchní komisař



mjr. Mgr. Miloslava Skálová  
vedoucí OKTE KŘP PK

Ing. Jaroslav VANĚK  
zástupce v OKTE KŘP Plzeň



## **Ověřovací doložka**

---

**Převod dokumentu z analogové do digitální podoby podle § 69a z. č. 499/2004 Sb.**

**Subjekt, který převod dokumentu provedl:**

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY  
Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje  
Odbor obecné kriminality  
Nádražní 2  
Plzeň

**Datum vyhotovení:**

19.07.2021 10:08:33

**Jméno a příjmení osoby, která převod dokumentu provedla:**

kpt. Michaela Nosková

**Viditelný (zajišťovací) prvek:**

**Počet listů převáděného dokumentu:**

9